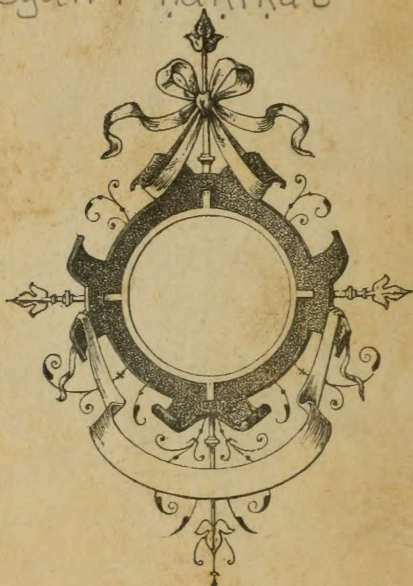

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 12 02 08 010 8

بيان حقيقت

مجلس مبعوثانه وهر صاحب وجدانه مخصوص

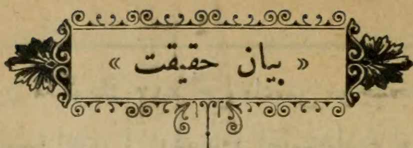
استانبولده

بغداديان مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

سلطان حمام جاده‌سی نومرو ١٤

١٣٢٤

LIBRARY
FEB 22 1968
UNIVERSITY OF TORONTO

مجلس مبعوثانه وهر صاحب وجدانه

مخصوص

بر ملتك دوام وبقاسی ، قوت ومكنتی ، رفاه وسعادتی ، استقرار اسايش وحضوری منتج اولان موضوعاتنك براساس متين وقوی اوزرينه بنا ايديلەرك اخلاق رديه اصحابنك نظرلرينه بر هيولای عدالت ارائه ومضمرات قلبيه‌لرينك اجراسنه ممانعت اولنمسی واخلاقه مغاير حركات ومعاملاتدن جمعيتجه مضرتنده اهميت اولنلرينك قانونه درجيله اخلاقك مهما امكن وقايه‌سيله حصولپذير اولور . گرچه مغاير اخلاق اولان كافهٔ احوال افراد نوعمز عندنده مذموم وبلكه‌ده مضر اولديغی جهتله جمله‌سنك منعی يولنده ترتيب مجازات قلنمسی مقتضی گورينور ايسه‌ده بالجمله افعال انسانيه‌ده گوريلان عجز ونقصان بوراده‌ده نمايان اولمقله عدالت مطلقه‌يه عائد اولان بوكيفيت آنجق احكام سماويه ايله رهين مكمليت اولمشدر .

الده بولنان قانون جزا فرانسه‌نك اك اسكی قانونندن ترجمه ايدلمش اولمسيله هرفصلنده پك چوق نواقصی وار .ونكله برابر بحق اجراسی تحت امنيته آلنسه ولغرض شوكا بوكا اسناد‌اتده

بولنسانلره قانون مذکورك ٢١٣ نجی ماده‌سی موجبنجه اولنسون جزا تعیین قلنسه ایدی ؛ اوده دور استبدادده اوله‌مدینی وبو حقیقتلرك مأمورین عائده‌سنجه کوریله‌مدیکی وکورلمشه‌ده بر شی دنیله‌مدیکی درکاردر .

بوبابده مأمورلرده بردرجه معذور ایدی زیرا حقیقت دنیلان شی غرض ، وحسد کبی نیجه بیوك قوتلرك آلتنده اسیر ایدی اولوقت بر حقیقتی میدانه چیقارمق نه قدر مشکل وچیقاردقدن صکره‌ده اوقوتلی پنچه‌لرك آفات تغییریه‌سندن محافظه ایدرك مرجعنه ایصال دهامشکل واکثریاً محال ایدی چونکی استبداد بلوطلرینك احاطه ایتمدیکی بر جهت آیاق باصه‌جق بر جای سلامت قالمامش هرکس جانندن بیزار اولمشدی .

« عدلکده وار نتیجه‌سی ظلمکده غایتی »

« منجر اولور کماله زوالك نهایتی »

بیتنك مآل حکمت اشتمالنجه قدرت صمدانیه اوبلوطلری صییردی . اتحاد وترقی جمعیت محترمه‌سنك هممات عالیه‌سیله قانون اساسی تکرار احسان بیورلدی . ناموس امت ناموس حکومتدر انی تطرق خللدن وقایه وصیانت متحتم ذمت حمیت وانسانیتدر . حریتك معناسنی بیلمیان ومدت حیاتنك اوتوز سنه‌سنی غصب ومجارحه و، قاتله کبی جرائمله کچورمش ، سنه‌لرجه محکوماً حبس اولمش واك صکره اصلاح نفس ایتمك اوزره ضبطیه نظارتندن طشره‌یه تبعید ایدلمش ایسه‌ده بر قاچ آی صکره عودتله چند سنه‌دنبرو ینه

اسکدارده قجاقجیلق وجرح کبی افعالی ارتکابدن خالی قالمیان دباغ احمد ورفقاسی صبری وشکری ومحمدك [*] سوزلریله غزته ـ لردن بعضیسی بن امانتك اوغلی دیه سلیمیه تکیه‌سی شیخنك برادری حسام الدین افندینك ژورنالی اوزرینه حسین افندی نامنده برینك نفیه‌ارادهٔ سنیه استحصال وصبری وکراسته‌جی محمدی مهترخانه‌ده حبس ایتدیردی . بونلردن حسین ومحمدك بشر لیراسنی دخی آدملری واسطه‌سیله غصب ایتدیرمش وخفیه‌لکله متصرفلغه ارتقا ایلمش دیه علیهمده مفتریانده بولندی وبو بابده « عموم اسکدار اهالیسی وکیلی صبری » امضالی بر ورقهٔ تزویریه نشر ایتدی .

بو صبری حرکات سیئه‌سندن طولایی پولیسدن مطرود ویوقا ـ روده هویتی مذکور احمد کبی بونكده افعال جرمیه‌سندن طولایی مدت عمرینك ثلثانی محبسده کچوردیکی بتون اسکدار اهالیسنجه معلوم و مشهوددر . بونك ورفیقلرینك شونی بونی پاره ایچون تهدید وژورناللرینی محمد وواصف پاشالر وساطتلریله تحسین پاشایه ویروب خود بخود خانه‌لر تحری ایتدیردکاری واو کونلرده اقشام صوك واپوردن چیقان بعض اصنافك بلبل دره‌سی طریقیله سلامسز وجوارنده‌کی خانه‌لرینه کیدرکن اوکلرینه چیقوب اسملرینی سؤال وکندولرینی پولیس مرکزلرینه کتوره‌جکارینی

[*] تحسین ومحمد وواصف پاشالرك خصوصی مأمورلری اولوب ملعنتلری آتیده مندرجدر ،

اخطار وتهدید ایله برر ایکیشر مجیدیه‌لرینی آلدقلری وبر سود ـ
جینك‌ده خانه‌سندن سوقاغه چاغریله‌رق بویله‌دسائسله طولاندیرلدیغی
ایشیدلدیکی اثناده کلیسا یازیجیسی قالوست افندینك‌ده بعض
اشخاص طرفندن پاره ایچون تهدید ایدلدیکی روایتی مرکز
ومیناس افندیلر کبی ایکی معتبر ذاتدن استماع اولنمسیله قالوست
افندی جاب ایله استیضاح اولندقده اشخاص متجاوزه‌دن برینك
اسمی صبری اولدیغی بربرلر کتخداسندن اکلادیغی وبرینك‌ده
انقاضجی محمد ایدوکنی واك صکره کندوسنی بر دکانه جلب ایدن
محمدك جیبندن چیقاردیغی صبری امضالی ژورنالی ارائه ایله اوچ
درت ارقداش بولندقلرینی واکا کوره پاره ویرلمزسه سلامسز
محله‌سی مختاری دیقران وجراح کیغورق کبی طربزونده نفس
آله‌جغنی سویلمسی وکندوسی‌ده دیقران وکیغورق ایله هیچ
مناسبتی وبر قباحتی اولمدیغنی بیان ایلمسی اوزرینه « انلرك ده
بولندقلری سوقاغك قالدیرملرینی تعمیر ایچون محله اهالیسندن
دائرهٔ بلدیه‌نك معلوماتی تحتنده بر قاچ غروش طوپلاملرندن بشقه
نه قباحتی وار ایدی » اشته صبری بوپاره ارمنی قومیته‌سی ایچون
طوپلانیور دیه یازدی انلرده طربزونه کیتدی » دیه‌رك ژورنالی
جیبنه قویوب وسکا اوچ کون مهلت دیوب کیتدیکنی بیان ایتدی.
في الحقیقه مختار دیقران وجراح کیغورقی بر کیجه بشکطاش
مأمورلری خانه‌لرندن آله‌رق کوتورمش وبر طرفه تبعید ایدلمش
وبر مدت صکره سلامسزده ساکن طاشجی کرقور واغوبك

ودها صکره بلچیقالی پیهر ویکی محله‌لی فطوغرافجی قره‌بتك بشکطاشه کوتورلمش اولدقلری ایشیدلمش وبونی اوروپا غزته‌لری‌ده یازمش ایدی اولوقت قارشوده بوکبی ایشلره باقان استیناف مدعیٔ عمومیسی نجم الدین ومستنطق سامی بکلر اولدیغندن نجم الدین بکدن ضبطیه نظارتنده قومیسیونده محمد پاشا خفیه‌لرینك هر طرفده‌کی حرکات ملعونانه‌لرینی اسکدار جهتنده‌ده تطبیقه باشلا - دقلرندن بحثله کیجه خانه‌لرندن النوب کوتوریلان طاشجیلرك جرملرینی سؤال ایتدم کویا ایجادیه تپه‌سندن بیلدیزه خبره اته‌جقلر ایمش دیه‌رك بونلرك بیکناه اولدقلرینی عرض ایله کندی وجدانمی محافظه‌دن بشقه برشی‌یاپه‌مدیغنی سویله‌مشدی مرقوموندن صبری محمدجمالی وکمالی دردست ایتدیردم صبرینك اوزرندن «مخبر ارمنی ملتندن» عباره‌سنی ودیقران وکیغورقك ارمنی وفساد قومیته‌سی ایچون پاره طوپلامق مسئله‌سنده سلامسز کلیساسی یازیجیسی قالوستك دخی مشترك بولندیغنی حاوی ژورنال ظهور ایتدی محمدك تشویقیله یاپدقلرینی وطربزونه نفی‌ایتدیردکلری دیقران وکیغورقك محله‌دن قالدیرم تعمیری ایچون طوپلادقلری پاره‌یه فساد قومیته - سیچون طوپلانمش دیدکلرینی واویله یازلمزسه اهمیت ویرلمیه‌جکنی واستانبولده قوم قپوده ایکی ارمنی حقنده‌ده صرف افترا اوله‌رق واصف پاشایه ژورنال اعطا ایلدکلرینی واسکدارده شکیب وشاکر بکلرك خانه‌لرینه هانکیلری ونه درلو حیل ودسائسله فرجه‌یاب دخول وبعض شیلر المغه متجاسر اولدقلرینی وولی عهد سلطنت

دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلرینك كوشك بكجیلرندن آچیق تربه‌ده ساكن حسین اغادن مابین همایونده برینه بر تذكره تصنیع وترتیب ایدرك عیاشیندن سقا حسین ایله كوندرمكه چالشمشلر . سه‌ده تكلیفلرینی رد وتذكره‌یی شق ایلدیكنی والحاصل حركات ملعونانه‌لرینی اعتراف ومحمد وجمال وكمال دخی صبرینك تشویقا . تیله بوكبی حركاتده بولنـدقلرینی اقرار ایلملریله مدعیٔ عمومی صادق بكی دعوت ومحمد پاشانك مخدومی او آدملری حقلرنده سنه‌لردنبری جهت عدلیه‌یه ویریلان یكرمی طاقم اوراق جزائیه اوزرینه هیچ بر معامله یاپلمدیغندن بحث وحكایتله بو ملعونلرك شرندن آسایش عمومیه مختل اوله‌جغنی افاده واعترافلرینی حاوی تحقیقات اوراقنی ارائه ایتدم ، الان تحسین محمد وواصف پاشالرك خدمت خصوصیه‌لرنده مستخدم ایسه‌لر حقلرنده عدلیه‌جه بر شی یاپیله‌ماز سلامت عمومیه نامنه بوكبیلرك ضبطیه نظارتنه كوندرلمسی مناسبدر دیدی . خصوصی مأموریتلری اولوب اولمدیغی واصف پاشادن بالتذكره سؤال ایتدم مأمور خصوصی اولدقلرینه دائر آلنان جوابنامه‌یی اوراق تحقیقیه‌میانه وضع‌آومرقومونی مأموره ترفیقاً نظارت مشار الیهایه كوندردم بونلردن محمدك یولده پولیس عمر افندی‌یه توقیفخانه‌ده یتاغی آلتنده اونوتدیغی مهرلی برظرفی كندوسنه كتورمسنی رجا ایتمش اولدیغی خبر ویرلمكله مركز قومیسری بالتحری ظرفی بولوب كتوردیكنده اوزری یه‌سلدیزه خطاباً یازلمش بر طاقم مفتریاتدن عبارت اولدیغی كوریله‌رك بونی‌ده

ضبطیه ناظری اسبق شفیق پاشایه ویرمشدم جمال دخی اوزرنده
سر فطوغرافی سامی امضالی شونك بونك ترصدینه دائر ورقه‌لر
ظهور ایتمسیله صبرینك مؤخراً اخلاقسزلغنی اکلامشسه‌ده اولجه
اغفالاتنه قاپلدیغنی یوزینه قارشی بیان و سامی ایله اوته‌دنبری
ژورناللرینی تحسین پاشایه ویردکلرینی درمیان ایتمشدی بونلرك
بشقه‌جه جرملرندن طولایی حقلرنده ایکی اوچ ماه حبسه
محکومیتلرینه دائر اعلاماتده بولندیغندن قرق اللی کون موقوف
قالوب قانون اساسینك اعلاننده چیقمشلردر بویله صبری کبی بر
دنی ناصل عموم اسکدار اهالیسنك وکیلی اوله‌بیلور اشته بو
صبری که ١٧ اغستوس ٣٢٤ تاریخلی اقدام غزته‌سنده مغایر شرع
وقانون حرکات شناعتکارانه‌سندن بحثله ضابطه‌نك نظر دقتی
جلب و ١٨ اغستوس نسخه‌سنده‌ده بونك سوابق مکرره اصحابندن
بولندیغی جهتله متصرفلقجه توقیف اولندیغی اعلان ایدلمشدر .
سببسز بر آدم حبسخانهٔ عمومیه‌ده توقیف اولنورمی : بونك
ترهاتدن عبارت اولدیغی طرز تحریرندن بیله نمایان اولان ورقه‌سنی
درج ایدن برغزته تکذیبی وحقیقت حالی حاوی متعدد امضا
ایله الدیغی ورقه‌لری درج ایتمه‌مك بیطرفلق مسلکنی اخلال
وبناءً علیه حقوق مطبوعاتی پامال ایتمزمی ؛ بر کیمسه تحقیر آمیز
نشریاتدن طولایی کرك بو مثللو اشخاص وکرك غزته‌جی علیهنه
اقامهٔ دعوی ایتسه وحق قزانسه و نشریات غرضکارانه‌ده بولنان
غزته دخی اوکیمسه‌نك بیکناه اولدیغنی مؤخراً یازسه وحتی اوده

مفتری جزاسنی کورسه ، کرچه قوهٔ قانونیه‌دن منتظر اولان عدالت یرینی بولور ومغدور ایچون‌ده تسکین الم مدار اولورسه‌ده « جزاسن بولمه‌ده غدار اونولماز آچدیغی یاره » مصراعی مفادنجه نه قزانیلور . زیرا بر غزته دنیانک هر کوشه‌سنه کیدر اوقنور احتمالکه اولکی غزته‌یی اوقویانلر صکره‌کینی اوقوماز . خلاصه بوکبی نشریات کاذبه ایله تحقیر ایلمک اوکیمسه‌نک حیات معنویه‌سنه سوء قصد دیمکدر بوده بیوک بر تهمتدرکه عدالته انسانیته دیانته کلیاً منافی وفساد اخلاقه بادی اوله‌جغی درکاردر .

بر غزته مسائل حیاتیهٔ حکومتدن اولان آسایش واخلاقه خادم اوله‌جق یرده هادم اولورسه تأسف ایدلمزمی استبدادک نه‌قدر علیهنده وخفیه‌لرک نه درجه نافری وزورناللریله محو وقربان ایتمک ایسته‌دکاری مسلم وغیر مسلم نیجه بیکناه وطنداشلرمک ناصل مظاهری بولندیغمی اثبات ایچون مابین همایون باش کاتب سابقی تحسین پاشانک تذکره‌لرندن تاریخ ومأللری مضبوط اولانلرینی بیان وارائه ومضبوط اولمیان واوراق محاکمه‌لری محللرنده محفوظ بولنمسی لازمکلنلردن بعضیلرینی‌ده « قضایا قیاساتهامعاً » قبیلندن اوله‌رق ذکر و افاده‌یه مجبور اولدم .

اوچ یوز اون درت تاریخنده بک اوغلی بدایت محکمه‌سی مستنطق اعضالغنده بولنیوردم برکون مابین‌همایونه جلب اولندم ذات حضرت پادشاهی‌یه سوء قصد ایچون برچوق کسانک اتفاق وجمعه کونی حمیدیه جامع شریفنه عزیمتله خمبره‌اته‌جقلرینه

عهد ومیثاق ایلدکلری حقنده اون ایکی امضا ومهرلی براخبار نامه ویردیلر وبوندن طولایی اون بش‌قدر موقوفك بولندیغی دائره‌یی ارائه ایله ایشك اهمیتنی واو دائره‌ده اجرای تحقیقاته مأمور اولدیغم با ارادهٔ سنیه تبلیغ ایتدیلر برایکی کیجه صباحلره قدر استجوابده بولندم برطرفدنده اولوقت بشکطاش ضابطه مأموری حسن پاشانك مظنون دیه کوندردیکی اشخاصك عددی اوتوزه بالغ اولدی متفق‌اللفظ‌والمعنی وشهادتده بولنانلرك قربانی اوله‌جق بوقدر آدمك احبار و اقرباسی‌ده خیلی یکون تشکیلی ایده‌جکندن بونلری قورتارمق ایچون اخبار نامه‌نك قطعه‌سندن یعنی کاغدك بویندن کسیله‌رك یازلمش ومآلی مخبرلرجه ازبرلنمش اولدیغندن قناعت حاصل اوله‌مدیغنی وموقوفلری موقتاً تخلیه ومخبرلری غیر رسمی توقیف ایتدیرمك کبی برتدبیر اتخاذ ایده‌جکمدن بحثله یازدیغم عریضه‌یی لاجل‌العرض ارادهٔ‌سنیه‌یی تبلیغ ایدن ذاته ویردیکمده پر حدت بره آنه‌رق « بن بویله‌شیٔ عرض ایده‌مم میدانده‌کی حقیقتی ناصل یوق دیه‌جکسیکز » دیمسیله قائمك غلیانندن فکرمك هرج و مرج اولمسندن محزو نانه یانندن مفارقتله بولندیغم دائره‌یه عودت ایلدم اللهی رسول اللهی پادشاهی تفکر وهر دولتك بقاسنی تأمین ایده‌جك انجق عدالت اولدیغنی تخطرله اوعریضه‌می قپوده‌کی بکجیلره ویردم(مظنونلر براقیلور ده مخبرلرمی توقیف اولنور) فرمان بیورلدیغنی تبلیغ ایتدیلر او آنده کچوردیکم قورقولری تعریفه حاجت کوره‌مم مظنونلرك

برر ایکیشر جلبتریله عریض عمیق تحقیقات اجرا اولنمق اوزره موقت برتدبیردن عبارت اولدیغنی تکرار عرضه جسارت ایتدم بونك اوزرینه مأموریده مستنطقیده کندوسیدر نه یپارسه یاپسون دیه فرمان بیورلدیغی تبلیغ اولندی اوکیجه بر طرفدن مخبر دینلان خائنلری استجواب وتوقیف ایدییورو بر طرفدنده آنلرك حضورنده موقوفلری « معصومتیکزه ناصیهٔ حال وقالکز دلالت وشهادت ایدییور کیدیکز » دیه‌رك براقیور ایدم بو معامله‌دن خوف ایچنده قلان مخبرلرك استنطاقلرنده بر ایکی سررشته الده ایتدم شویله‌که اخبار نامه‌ده‌کی ایکی صره مهرلرك اره‌لری غایت آچیق اولدیغی حالده متن اخبار نامه امضالره یتشمش دنیله‌جك صورتده یازلمش وبرده کاغدك اوست طرفندن کسلمسندن ناشی مربع برشکل المش اولدیغندن اسبابنی استیضاح ایلدیکمده معنیدار صورتده یکدیکرینه باقلرندن دها زیاده شبهه‌ایدرك درحال اقامتکاهلرینی تحری ایتدیردم بعض اصول ورسومدن طولایی شهرامانتندن شکایتی حاوی مقام صدارته یازلمش زیری خیلی اصناف طرفندن مهرلنمش اسکی تاریخلی برعرضحال بولندی بونده‌کی یازینك مذکور اخبار نامه‌ده‌کی یازی‌یه مشابهتی حسبیله صاحب خطی بولمغه واخبارنامه‌نك مربع الشکل اولمسنده یعنی برتقریرلك کاغدینك بویندن اوچده برقسمنك کسلمسنده‌کی حکمتی اکلامغه چالشدم یکی جامع شریف جوارنده‌کی عرضحالجیلرك کافه‌سنی جلب و

استجواب واستکتاب ایدرك عرضحال مبحوثی یازانی بولدم وبو عرضحالی اولجه تمهیر ایتمیانلره بر دشمنلك اوله‌رق بویله بر اخبارنامه ترتیب ایدلمش اولدیغنی اکلادم انکاره مجاللری قالمدی بعض اصنافك تمهیر ایتمامیله مقام صدارته تقدیم اولنمامش وتاریخی اسکیمش اولان مذکور عرضحالی یکیدن یازوب اولکنده مهرلری بولنانلره ینه علی مراتبهم تمهیرایتدیریله جکندن بحثله اوقومه یازمه بیلمیانلره کاغدك الك نهایتندن بدأ ایله مهرلتدیروب وبعضیلرینی ده پاره نشان الورز دیه اطماع واقناع ایدوب صدارته خطاباً یازیلی محل صکره‌دن کسلمش ومهرلره قدر براز بوش محل قالمش اولدیغندن بوراسی طولدیرلمقله بواخبارنامه شکلنه قونلدیغنی اعتراف ایتدیلر بونلرك مفتری اولدیغنه وفاعل ایله مفتریدن برینك جزادیده اولمسی امرنده‌کی حکمت قانونیه‌نك عدم تعقیب نتیجه‌سی بومثللولرك جرأتلرینی ارتره‌جغنه دائر مفصل برفذلکه و اصولاً برقرار نامه یازدم واوراقی بالذات اولوقت عدلیه ناظری عبدالرحمن پاشایه تسلیم ایتدم نتیجهٔ محاکمه‌ده علی الدرجات کورك جزاسنه محکوم اولدیلر (مخبر لرك حبسی ومحکوم اولدقلرینی یکی ایشیدیورز) سوزلریله اولوقت چوقلری علیهمده بولندی بویله ایشلر ایچون بردها مابین همایونه چاغرلمدم . اولبابده‌کی اوراقك محکمهٔ جنابنده محفوظ اوله‌جغی واولوقتلر هیچ کورلمامش شو معامله‌یی یاپان ،

مخبر طرزنده‌کی خفیه‌لری توقیفله ومفتری اولدقلرینی بیوك بیوك قوتلره قارشی اثباته چالشوب محکوم ایتدیرن عاجزلرینه خفیه ویا خفیه‌لرك یاردیجیسی دینلمیوب بومثللو اشخاصك بیاغی جان الیجیسی دیمکده وجدان وایمان صاحبی ذره‌جه تردد ایتمیه‌جکی بدیهیدر .

اوچ یوز اون برسنه‌سی تشرین اولنده تجارت اداره‌سی باش کاتبی علی بکك اسکی حمامده‌کی خانه‌سنده مخدومنك اجرا ایدیله‌جك ختانی وسیله‌سیله قرق اللی کیشدن مرکب برجمعیت عقد ایدیله‌جکی عرض واخبار قلنمش وسنت بهانه‌سیله برطاقم حشراتك نامشروع صورتده طوپلانمسی غیر جائز بولنمش اولدیغندن بوکا میدان ویرلمامسی مقتضای ارادهٔ سنیه‌دن بولندیغی مابین همایون باش کاتب سابقی تحسین پاشا طرفندن باتذکره تبلیغ قلنمسیله ا کلامق اوزره برقومسر کوندردم مدعوین قومشولرندن عبارت اولدیغی واورایه دها اول کلمش اولان تحسین ومحمد پاشالرك آدملری طرفندن صاحب خانه‌یه جمعیتك ممنوعیتنی سویلدکارینی خبر ویرملریله تکرار مأمور کوندروب صاحب خانه‌یی هرصورتله تأمین ومدعوینه برطاقم خفیه‌لر یالانیاکاش معروضاتده بولنمشلر سه‌ده حقیقت همان عرض اولنه‌جغندن کمال استراحتله طعام ایتملرینی تفهیم ایتدیردم خفیه‌لرك بومناسبتسزلکی اوزرینه قبل الطعام طاغلمقده اولان قومشولر میاننده مشیر حسن پاشا حضرتلرینك

دخی نردباندن ایمسکده اولدیغی کورلمش وکندیلری کیدرسه دیکرلری ده خوف ایده جکندن وحالبوکه سنت وولیمه جمعیتلری مشروع بولندیغندن بحثله استرحام ایدیله رك الیقونلمش دروقوع حال بر تفصیل عرض اولندیغندن یعنی جمعیتده بولنانلرك قومشولردن عبارت اولدیغی وعشرت دخی بولنمدیغی جهتله انکسار قلوبی موجب اولماق اوزره مساعده ایدلدیکنی عرض ایتدیکمدن طولانی فرداسی تحسین پاشادن توبیخ امیز سوزلری ایشتمشدم وینه تاریخ مذکورده جیب همایون مترجملرندن فیض الله بکك ژیمناستق جمعیتی تشکیل ایتدیکی وخانه سنده برچوق اشخاصك طوپلاندیغی ایشیدلدیکندن بویله شیلره نه دن طولایی دقت واعتنا ایدلمه مکده اولدیغنك وطوپلانانلر کیملر ایدوکنك تحقیق وعرضی حقنده ارادهٔ سنیه تبلیغ اولنور فیض الله بك اطبانك توصیه سی اوزرینه مجرد محافظهٔ صحتی ایچون کندی خانه سنده ژیمناستیق تعلیم ایتدیکی سویلمسیله مساعده بیورلمسنی استرحام یوللو عرض ایتدم چند کون صکره فیض الله بکك ژیمناستق تعلیمی تهانه سیله هیچ تعلیم ایتدیکندن وتبلیغات واقعه خلافنه بویله اجتماعلره نه سببه مبنی مساعده ایدلدیکدن بحثله همان منعنه دائر توبیخ آمیز شدید المآل بر تذکره الیرم. فیض الله بکی چاغریرم وبرادرانه صوردم وحتی بوامری ده کوستریرم ویاننده تکرار یازدیغم عریضهٔ جوابیه ده دخی هیچ اولمیوب اغاجدن معمول

مخروطی الشکل آلات ادخالیه ایله ژیمناستق تعلیم ایتدیکنی وخارجدن کیمسه بولنمامق اوزره مساعدهٔ عالی‌ارزان بیورلمسی استرحامنده بولندیغنی‌ده ارزوسی وجهله عرض ایتدم چندکون صکره ضبطیه نظارتندن فیض‌الله بکك نظارته کوندرلمسنه دائر تذکره الدم مأمور کوندردم حالبوکه نظارت مشارالیهادن مصاحلین ایکی مفتش طوغریجه فیض‌الله بکك خانه‌سنه کیدرك الوب کوتورمشلردر .

اوچیوز یکرمی بر تموزنده بکاربکلی ایکی ارابه‌جینك استاوزوز تپه‌سی نام محلده عشرت واوراده بولنان خصوصی مأمورلره تجاوزات وبعض تفوهاته جرأت ایتدکلری وضابطه‌نك بونلرك تجاوزاتی ایچون بالالتزام غایت بطائتکارانه حرکت ایتمکده اولدقلری عرض واخبار ایدلدیکندن همان شیمدی توقیف ایدیله‌رك حقلرنده معاملهٔ لازمه ایفاسی حقنده ارادهٔ سنیه تبلیغ قلندی .

تحقیق ایتدیردم تحسین ومحمدپاشالرك ادملری واصف واحمدك اوته‌دنبری دولتلر نجابتلو مجید افندی حضرتلرینك صیفیه‌لری جوارنده کزدکلری جهتله بو ارابه‌جیلری منعه قالقیشرلر انلرده اورانك تنها بر محل اولدیغنی وکیمسه‌یه برمضرتلری اولمدیغنی سویلملریله منازعهٔ لفظیه‌ده بولنورلر بومأمورلر ارابه‌جیلری قره‌غولخانه‌یه تسلیم ایدرلر مبدانده برجرم اولدیغندن طبیعی

اوراده براقمشلردر بوخصوصی مأمورینك اوجوارده ذکور واناث برطاقم اهالی‌یه یاپدقلری تعرضات قالمدیغندن واوراق تحقیقیه‌لری جهت عدلیه‌یه ویرلدیکی حالده پاشالره منسوبیتلرندن طولایی ایلرجه‌سنه‌لرجه برر دفعه‌جایلرینه‌بیله‌موفق اوله‌مدقلرندن وشکایاتده توالی ایتدیکندن بحثله تحسین پاشایه دفعاتله یازدیغم حالده برثمره کوریله‌مامسیله طوغریجه ذات حضرت پادشاهی‌یه عرض‌شکایتده‌بولندیغمدن مخبر اولان‌پاشالرك (ترصد مأمورلرینه تجاوزاتده بولنانلری افندی حضرتلرینه برجیله اوله‌رق متصرف براقمشدر) دیه عرض ایتملری اوزرینه بویله تکدیر وتوبیخ آمیز ارادۀ‌سنیه‌یی مبلیغ تذکرۀالنمشدر وقره‌غولخانه‌ده‌کی‌پولیسلرده تحسین پاشانك امریله‌تبدیل ایدلمش وقسیقلی قومیسری استانبول بلوکنه نقل‌ایتدیرلمشدر فی ١٢ تموز سنه ١٣٢١ تاریخنده‌یازمه‌جی ارشاقك قلورات دیوناس‌المقده‌اولدیغی واستاورز تپه‌سنده‌دردستله ایجادیه قره‌غولخانه‌سنه تسلیم ایدلدیکی ینه بوخفیه‌لرك ژورنالیله عرض ایدلمسی اوزرینه تحقیقی حقنده ارادۀ سنیه تبلیغ قلندیغندن اصلی واساس اولمدیغی بالتحقیق آکلاشلمسیله همان ارشاق براقلمش وبونلرك تصنیعاتی عرض اولنمشدر وینه بویادکارلرك فطوغرافجی آرام ایله چراغنی دردست ودکانلرینی خود بخود تحری وبعض رسملرینی اخذ ایله محمد پاشایه کتوروب مرقومان لاجل‌التوقیف ضابطه‌یه تسلم ایدلمی اوزرینه تحقیقات اجرا ایتدم بوبیچاره نفقه‌سنی تدارك ایچون اسمریان سرکز افندینك

عرصه‌سی اوزرینه مساعده‌سیله برپارقه یاپوب صنعتیله مشغول ایمش برکون سن افندی حضرتلرینك دائره‌سنه كیتمش ولیعهدلغك رسمنی آلمش‌سك) دیه واصف ورفقاسی طرفلرندن وقوعبولان سؤاله آلدیغی جوابی وبرن بونك اوزرینه كاتی تحری وكندوسنی چراغیله برابر دردست وتوقیف ایندیرلر اره‌دن هفته كچر قطوغرافجینك صنعتی اثباتجه برلیعهدلك رسمی المسندن طولانی موقوفینك امتدادی واختیاره والده‌سنك كیمسه‌سزلكیله آچ وبیعلاج قاله‌رق آغلیوب سزلندقلری وبوكا معدلت سنه‌نك قائل اولمیه‌جغی ۱۹ كانون اول سنه ۳۲۰ تاریخنده تفصیلاً عرض ایدرم تخلیهٔ سبیللرینه ارادهٔ سنیه شرفتعلق ایدنجه كرك اوبیچاره‌لرك وكرك احوال ضرورت اشتماللرینی بیلنلرك نه‌درجه ممنون ومسرور اولدقلرینی تعریف ایده‌م . منفیاً رودسده‌بولنان اسماعیل بكك حفیدی احمد بكك رسومات امانتنجه استخدامی حقنده فی ۲ كانون اول سنه ۳۲۰ تاریخنده ارادهٔ سنیه تبلیغ اولنمشدر بواسماعیل بك جنتمكان سلطان مراد حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده‌مابینجی ایكن صكوه نفی ایدلمش برذات وحفیدی احمد بكده اوزمان والده‌سنك حسب‌الایجاب استانبولده قالمسیله بیوك پدری مومی اسماعیل بكك وحرمنك یعنی بیوك والده‌سی خانمك اغوش شفقتلرنده بولندیغی حالده ردوسه كتورلمش برنوزاددر اره‌دن یكرمی سكز سنه كچمش ایكن بركره استانبوله كلمكه والده‌سنی كورمكه موفق اوله‌مامش وردوس ژاندارمه

قوماندانی شاهین پاشانك والی دوزاً مداوده بولندیغی صیره‌ده بیوك پدری اسماعیل بکله حرمی خانمی ایکی اولارق ردوسدن سومبکی آطه‌سنه کوندرمسندن پك متأثر اوله‌رق وکوردکلری تعدایه تحمل ایده‌میه‌رك فراراً درسعادته کلدرك و ندهٔ مشقته‌سی بولمش اولان احمد بکك وبیوك پدر ووالده‌لرینك درجهٔ مغدوریتلرینه اولدن وقوفم حسبیله حقیقت حالی مصور سوزشلی برعرضحال یازدم اسماعیل بکك مابجیلکده وبربرلکده بولنسان اسماعیل بکلردن هانکیسی اولدیغنه وهانکی تاریخلرده نه کبی خدمانده بولندیغنه دائر استیضاحی حاوی ارادهٔ سنیه‌یی مبلغ تبلیغ شدید المأل تذاکر متعدده اوزرینه حصولی طبیعی اولان خوفه له الحمد حمیتم غلبه چاله‌رق ثبات ویوقاروده ذکر اولنان عریضه‌م اسلوبنی برقات دها تقویه ایله کرك بوچوجغك وکرك بیوك پدر ووالده‌سنك مظهر عفو عالی اولملرینی تکرار عرض واسترحام ایتمشدم بونك اوزرینه جمله‌سی اطلاق بیوریله‌رق درسعادته کلمشلردر . اوزمانده بوکبی ایشلر ایچون اصرار درجه‌سنده تکرار تکرار استرحامه اجتسار حق وعدالت اظهاری یولنده برخدمتجلك عداولنه‌جغنی ارباب عقول وانصاف عندنده برامر اشکاردر .

فی ۲۱ کانون اول سنه ۳۲۱ تاریخنده دباغلر نام محله‌ده رفاعی درکاهنده بیعت جمعیتی ایچون مدرسه‌یندن خواجه ناظم افندینك مشایخ وسائره‌یی دعوت ایلدیکی عرض واخبار قلندیغندن سریعاً تحقیقی حقنده ارادهٔ سنیه تبلیغ قلنمسیله بالتحقیق درکاه مذکور

شیخنك مقدما وفاتیله خواجه ناظم افنـدی وکالةً ایفای وظیفه ایتمکده ایکن بو کره متوفی شیخك مخدومی اصـالةً شیـخ اولمق وعلی‌الاصول شیخلغه مخصوص تاج کیدرملك اوزره برقاج مشایخك درکاهده بولنه جغی اکلاشـلدیغی جواباً عرض اولنمش وبرخائن طرفندن ملعنتکارانه ویرلمش ژورنال حکمسز براقلمشـدر هر کلمه‌دن بیك معنی چیقاریلان اوزمان بو تذکره بشـقه دائره‌لره کلسه ایدی (بیعت) کلمه‌سـنه نه‌درجه اهمیت وکیم بیلور نه‌قدر مشایخ وعلمانك شکت خاطر اوللرینه سببیت ویریلوردی. نوری نامنـده، برخفیه سرایه بومبـا ادخال ایده‌جکلرندن وافندیلرك اوملریله کورشدکلرندن بحثله حسین بك حقنده ویردیکی ژورنال اوزرینه باارادهٔ سنیه اجرا قلنان تحقیقاتده صرف یالان اولدیغی اکلامش وکندوسنی‌ده توقیف‌ایدرك عرض کیفیت ایتمشدم . [۱] کیم بیلور ژورناللرینی عرض ایدن دهشتلی واسطه‌لری علیهمده نه‌لر سویلامش اوللی که بونك توقیفنه محل اولمدیغندن صالیویرلمسی واحسان بیوریلان بـیك بشیوز غروشك کندوسنه اعطاسی تحسین پاشا طرفندن فی ٤ نیسان سنه ۳۲۰ تاریخلی تذکره ایله‌ارادهٔ ـنیه تبلیغ قلنمشدی .

فی ۱۷ اغسـتوس سنه ۳۲۰ تاریخنـده دولتلو نجابتلو

---

[۱] کویا ما کینه‌لی بومبایی ارکاك واسطه‌سیله موفق اولنه‌مزسه تبریك عیـد مناسـبتیله سرای همایونه کیره‌بیلور برخائنك بالتقریب سرایه کتوره‌رك ذات حضرت پادشاهینك قریوله‌سی آلتنه وضع اولنه‌جقمش کبی آپ آچیق بریالاندر .

كمال‌الدين افندی حضرتلرينك لالاسی احمد بكك امامی حافظ امين افندی بلبان دركاهی قارشوسنده‌كی قهوه‌ده بولنانلره خاقان سابقك وفاتنه دائر اولان اعلان رسمی‌يی قرائت ايدرك اجل موعوديله وفاتنه اعتماد ايلمديكی يولنده بعض هذيانلرده بولنديغی عرض واخبار قلنديغندن تحقيقات سريعه ايفاسی حقنده ارادهٔ سنيه تبليغ المنمسيله جلب ايديلرك فی‌الحقيقه مذكور اعلانی اوراده اوقوديغی وزياده متأثر اولديغندن اغلاديغنی امين افندی كمال جديت وصميميتله سويلديكی وياننده‌كی قومبسرلرله كوزمزدن اشك تأثر اقديغی آنده بودرجه پاك وصاف وجدانلی آدمی قورنارمغی وجيبه‌دن بيله‌رك اوراده بيلدكارندن كيم ايله كورشوب قونشديغنی صوردم بلبانی حسنی افنديله قونشديغنی سويلوب بوحسنی وسليميه شيخی كمال و برادری حسام افنديلره بعض حركات نامرضيه‌لرندن طولايی مجلس مشايخ رئيسی‌ده حاضر اوله‌رق باارادهٔ سنيه تنبيهات اجرا ايدلديكی حالده ينه شيخ وبرادری ودايیلرينك يكديكرينه بعض فضاحت وشناعت اسناد ومنازعه ايتدكلری وسببی‌ده بوحسنی افندی اولديغی حقنده سوز جريان ايتمسندن سليميه تكه‌سنه اوغرامامسی مقدما تنبيه ايديلان حسنی افندی اوله‌جغنی وبوصافدل بيچاره آدمی بوفلاكته دوشورمكده هرحالده حسنی افندی ايله حسامك‌ده مشترك اوله‌جغنی تخطرله درحال هرايكيسنی جلب وبشقه بشقه اوطه‌ده اقامت ايتديروب اولا حسنی افندی‌يی شو يولده استنطاقه باشلادم . (حسام افندی

ایله کورشمه‌جك وسایه‌یه تکیه‌سنه کیتمیه‌جکدیکز الآن دوام
ایدیورسکز) سؤاله خواجه‌سی ولدیغی و برادری ایله منازعه‌لری
اولمش اولدیغی جهتله حسامك دعوتنه مبنی تکیه‌یه کیدوب
کلدیکنی وایکی قرداش حسین ایشنه رعایت ایتمه‌ملرینه سبب
نه اولدیغی سؤالنه‌ده تکیه‌ده بولنان حسین اسمنده برافندینك
کلمسنی حسام و تکیه‌ده قالمسنی‌ده شیخ اصرار ایتدکلرندن منازعه
وقوعبولدیغی جوابنی اعطا و حقنده برضبطنامه‌ده ترتیب ایتمشلرسه‌ده
عالی مطلوب نتیجه ویردیکنی شویله حکایه ایلدی . نافعه نظارت
مکتوبی معاونی وداخلیه ناظر اسبق ممدوح پاشانك مهرداری
قاقاجه‌لی سعید بك بوحسین افندینك خسته‌لکدن ناشی برمکتبدن
چیقارلمش و کیمسه‌سز بولنمش اولدیغندن برمقدار معاش ایله
سینده استخدامی استرحامنه دائر برتذکره یازمجقلرینی براقشام
حسینك یاننده سویلرلر فرداسی مهرلی برتذکره ویروب
حسین افندی‌یی قاقاجه‌یه کوندررلر حسین افندی سعید بکی
بولمیوب بودنده سه تذکره‌یی آچار اوقور (حامل ورقه
حسین‌نك امامنك اوغلی اولدیغندن همان توقیف ایتدیرلمسی)
عبارەسنی کورنجه کندوسنی قتل قصدیله حسینك ضرب ایتدیکنی
و حسامك اول ضربده اک مشارکتنی تفصیلاً حکایه و وقعه‌دن
سعید بکك خبردار اولدیغی وارەدن اللی کون کچدیکی حالده حالا
قرارلرده نتیجه وسیاهاتلر بولندیغنی علاوة افاده و ارائه ایدرك
بابنده بیچاره‌لری چوق اولدیغنی وشیمدی‌یه قدر بشقه دعوالردن

طولانی حقلرنده برمعامله ٔ قانونیه یاپلمدیغی جهتله خارجدن مشاهده ایدن یوق دیه منع مما که ایدیلور وصوکره حسام بتون بتون کندوسنه خصم اولور واولدیرو مطالعه‌سیله دعوی ایتمدیکنی سویلر . بوحسام اصلاح اولیه‌جق دونکی کونده حافظ امین افندی کبی برآدمی ژورنال ایتمش اهمیتی نه ! امین افندی‌یی سنده بیلور وبلکه‌ده کوریشیرز لک دیدیکمده بك اعلا بیلدیکنی وخاقان مرحومك وفاتنه دائر غزته‌ده‌که اعلانی قهوه‌ده اوقور ایکن برفلاکته اوغرامسون ایچون غزته‌یی الندن الدیغنی وچارسوده حسامه تصادفله امین افندینك نه قدر صاف یورکلی آدم اولدیغنی سویلامسیله اوده کورمك آرزو ایتدیکندن برابر بلبان درکاهنك بغچه‌سنه کیدرك وامین افندی‌یی‌ده یانلرینه چاغروب مذکور اعلاندن بحث ایدرك امین افندینك اوراده ده اغلادیغنی وحسامك لالابکلک خاصی خلقده چوق اجیدیلرمی دیمسیله صباحه قدر جمله‌سنك اغلادقلرینی سویلدکنی وحسامك « خاقان مرحومك شیمدی‌یه قدر یکرمی سکز سنه‌در رخسته‌لکی ده ایشیدلمدی ایدی » دیمسنه مقابل واه واه دیه‌رك تکرار اغلادیغنی سویلدی حسامی استنطاق ایتدم .. ژورنال ایدن کندوسی اولدیغنی وبونی عرض ایتدیرمه‌مك خلاف صداقت بولندیغنی سویلدی . امین افندینك وجدانی بك صاف برذات اولدیغنی وکندوسنی اغفال ایدرك بعض سوزلر سویلتدیکلرینی بابانی حسنی افندی سویلیور دیه‌رك حسنی افندینك خطدستیله مضبوط افاده‌سنی کوستردیکمده

اوده حسنی افندینك کندوسنی اغفال ایتدیکنی وحتی (سن مخبر وبن شاهد اولسهم اولماز چارسوده مجلد حافظ افندینك دکاننه کتوریرز اوراده‌ده تکرار ایتدیریرز اودخی شاهد اولور) دیدیکنی وژورنالك مسوده‌سنی بیله کندی قلمه الدیغنی سویلدی حسنی افندیدن تکرار صوردم حسامدن خوف ایله بالاتفاق بویله صافدرون برذات حقنده ژورنال ویردکلرینی اعتراف ایتدی . دعاسی اغتنام اولنه‌جق برمجذوب آلیهدن خیر دعا الدیرمقدن بشقه مقصدم اولمدیغنی وتحسین پاشایه بوحقیقتی آکلاته‌مدیغمی تکرار عرض ایتدم قورتارمغه موفق اولدم حسنی وحسام افندیلرده باارادهٔ سنیه تکدیر وتوبیخ اولندی جنتمکان سلطان مراد حضرتلرینك جنازه الاینه تصادف ایدن ومندیل ایله ترینی سیلان یوز باشی فائق افندینك عسکرلکدن طرد وقرق درت کون توقیف ورتبه‌سی رفع وفیزانه نفی ایدلمش ایکن بوکره رتبه‌سی اعاده قلندیغنی اقدام غزته‌سی یازمشدر بونکله امین افندینك حرکتی بیننده فرق ارامق یوکسك برقله‌یه فنار اصوبده صکره قله ایله فناری مقایسه‌یه قالقشمق کبی اولور فائق افندی بویله اغر جزایه دوچار اولنجه امین افندینك اخبارات واعتراف ایله ثابت حرکاتندن طولایی اولوقتك ایجابنجه دها اغر جزایه کرفتار ایدیله‌جکنده تردد ایدلمز اشته بیك مشکلاتله مخبرلرك ماهیتلرینی کوسترەرك چوروتمك ودرت کونده بروطنداشیمی دها کورینور تهلکه‌دن قورتارمق ارباب انصاف عندنده برخدمتجك عد اولنسه

کرکدر یته حسام الدینك ابریقدار وباش کاتبه ویرمش اولدیغی ژورناللر اوزرینه فی ٢٣ کانون اول سنه ٣٢٢ تاریخنده اسکدارده سلیمیه شیخنك مغایر دیانت واسلامیت تفوهاتده بولندیغی خبر ویرلدیکندن بوبابده تحقیقات ایفا ونتیجه سنك عرضی حقنده ارادهٔ سنیه تبلیغ اولنور و فی ٢٣ کانون ثانی سنه ٣٢٢ تاریخده ده یمن رؤسای عصاتندن عبداه دولی نام شخصك حفیدی حسین اسمنده برکیمسه نك اسکدارده سلیمیه درکاهنده مختفی بولندیغی وارهده بك اوغلی جهتنه کچوب اجانب ایله اختلاط ایتمکده اولدیغی عرض واخبار اولندیغندن مرقومك توقیف واستجوابی ایله احوال وحرکاتی وکیملرله کورشمکده اولدیغی حقنده آلنه جق معلوماتك عرض وانباسی ودرکاهه بوکبی آدملرك قبولی اسبابی آکلاشیله مدیغندن بوجهتك ده تحقیق قلنمسی مقتضای ارادهٔ سنیه دن بولندیغنه دائر تحسین پاشادن توبیخ امیز برتذکره النور عریض وعمیق اجرا قلنان تحقیقات نتیجه سنده شیخك تفوهاتده بولندیغی برادری حسام افندی ایله درکاهك امام وسائر خدمه سی سویلامشلرسه ده شیخ کمال افندی بینلرنده عداوت بولندیغندن قبول ایتمیه جکنی افاده ایتمسیله اوراق تحقیقیه جهت عدلیه یه تودیع اولندیغی و بیروتك صورقصبه سی اهالیسندن اولوب پدرینك اسمی علی اولدیغی وکیمسه سز فقیر بولندیغی جهتله مسافرةً درکاهده قالدیغنی سویلیان حسین دخی یکرمی کون اول کندوسنی شیخ کمال افندینك درکاهه کتوردیکنی وشیخ ده برادری حسام الدینك بوحسینی اولدن طانیوب

امنیتلی آدم اولدیغی سویلدیکی جهتله درگاهه قبول ایتدیکنی
سویلدکلرینه والحاصل حسینك افاده‌سی کبی صور قصبه‌سی اهالیسندن
اولدیغی ومکتبدن خسته‌لکی سببیله چیقارلمش والیوم یکرمی درت
یاشنده بولنمش ایدیکی . تذکرهٔ عثمانیه‌سیله ضبطیه نظارتندن
آلدیریلان مکتب شهادتنامه‌سندن وایکی سنه اول دخی بوحسین
ایله حسامی بابانی شیخ حسین افندینك درگاهده منازعه
ومضاربه ایتدکلری جهتله عدلیه‌یه تسلیم ایلدکلری‌ده قیداً
آکلاشلمش اولدیغنه ودرگاهه اوتدنبری بوقبیل کیمسه‌لری قبول
ایله هرزمان نزاع ومشاجرت وآداب اسلامیه‌یه مغایر حالاته جرأت
ایتملرندن ناشی مومی الیهم بالدفعات جانبله باارادهٔ سنیه تنبیهات
اجرا اولنمش ایسه‌ده احکام شریعته واصول طریقته مخالف
حرکاتده بولنملری وتکیه‌یه بابانی حسنی افندی ایله بوحسین
وامثالی قبول ایتمه‌ملری تحسین پاشانك تبلیغی اوزرینه مخصوصاً
دائرهٔ متصرفیته کلان مجلس مشایخ رئیس حضورنده تکرار تنبیه
ایله براقلدقدن صکره تنبیهات مکرره خلافنه ینه درگاهه
بویله آدملری کتورملك وارباب حالك قال وقامه آلتقدن استحیا
ایده‌جکی فضاحت وشناعتی یکدیکرینه اسناد ایتمك کبی احوال
سابقه‌لرینه اولنلری کندولرینه نصایح ووصایانك کارکر تأثیر
اولمدیغنی کوسترمکده اولدیغندن حقلرنده معاملهٔ لازمه ایفاسی
منوط فرمان عالی بولندیغی فی ١٢ شباط سنه ٣٢٢ تاریخنده
جواباً عرض ایتدم بوحسین بن علینك مملکتی اولان بیروته

اعزامی وسوء حاللری بردوام بولنان سابیمیه درکاهی شیخی ایله
برادرینه تنبیهات ایفاسی برمنطوق ارادهٔ سنیهٔ خلافتپناهی دائرهٔ
عائده‌سنه بیلدیرلدیکی فی ۸ شباط سنه ۳۲۲ تاریخلی تذکره
ایله تبلیغ قلنمشدر عریضه‌نك مسوده‌سی یانمده اولدیغی کبی
اصلی‌ده بین همایونده‌در نه حاجت، شو ارادهٔ سنیه‌ده «مملکتی
اولان بر تا اعزامی» عباره‌سندن‌ده یمن امامنك اوغلی دینلمیوب
بروتك صور قصبه‌سی اهالیسندن اولدیغی یعنی حقیقتك عرض
وبیان ایدلمش بولندیغی بالبداهه آکلاشلمزمی؟ بومثللو یکدیکری
علیهنده مابین همایونده‌کی واسطه‌لریله هرکون بر درلو یالان یا کاش
شیلر عرض ایتدیرن اشخاصی متصرف نه‌بیلور و ارادهٔ سنیه‌یه
قارشی بر متصرف دکل صدر اعظم نه‌یاپه‌بیلوردی ولی عهد دولتلو
نجابتلو رشاد افندی حضرتلرینك کیلارجیسی اولوب اسکدارده
نوح قپوسنده ساکن سامی بك حقنده فی ۱۸ کانون اول سنه
۳۲۲ تاریخلی تذکره‌ده «سامی بکك جواری جلبی بهانه‌سیله
خانه‌سنده جمعیات وقوعبولدیغی وبرطاقم مناسبتسز اشخاصك
مذکور خانه‌یه کیتمکده اولدیغی خبر آلندیغندن مرقوملك دائرهٔ
متصرفیته جلب ایدیلرك استجوابنك موقوفاً اجراسیله نتیجه‌سنك
عرض قلنمسی وبرده اسکدار جهتلرنده برطاقم ارمنیلرك بعض
خانه‌لرده طربلانمقده اولدقلری جملهٔ معروضاتدن بولندیغندن
بوبابده‌کی ممنوعیتك محافظه‌سیله اجتماعاته اصلا میدان ویرلمامسی
ارادهٔ سنیهٔ پادشاهی ایجاب جلیلندن بولندیغی تبلیغ قلنمسی

اوزرینه سامی بك جلب واستجوابی اجرا اولنه‌رق خانه‌سنه اتمکجی سبزه‌جی کبی اصنافدن بشقه کیمسه‌نك کلمدیکی و کندوسی صباحلری خانه‌سندن چیقوب طوغریجه اسکله‌یه واپورله بشکطاشه واورادن افندی حضرتلرینك دائره‌سنه عزیمت و قشاملری عودت ایلدیکی مأمورین مترصده‌نك افاداتندن آکلاشلدیغی واسکدار جهتنده برطاقم ارمنیلرك خانه‌لرنده طوپلانمقده اولدقلرینه دائرده شمدی‌یه قدر برخبر ومعلوماته دسترس اولنه‌مدیغی وحتی هرکیم اولورسه اوچ درت شخص براره‌ده کورلسه دقت واعتنا اولندیغی عرض ایدلمشیدی برشی ظهور ایتمدی هرجمعه کونی برر وسیله ایله ایله سامی بکك تاریخ توقیفنی وموقوفین سائره ایله اختلاط ایتمامسی وهرآن ودقیقه نظر آلتنده بولنمسی ایچون یالکز جه براوطه‌ده بولندیرلدیغنی مخطر برر ورقه تحسین پاشایه ویرر ایدم . برکون قدری بك کلدی سامی بك حقنده هردائم مخطره‌لر یازمق اوزره کیملر طرفندن تضیق اولندیغم حقنده سؤال عالی واقع اولدیغنی وبرده ازمیددن کلمش ومخصوصاً بر خانه‌ده اقامت ایتمکده بولنمش اولانلره دائر اوراقك کتورلمسی فرمان بیورلدیغنی تبلیغ ایتدی کرك سامی بك وکرك ازمیددن کلنلر ایچون تأکیداً عریضه ومخطره یازمغه کیمسه طرفندن تضییق اولنمدیغمی ومجرد ذات پادشاهی‌یه خیر دعا الدیرمق مقصدیله وچونکه برشی تبین ایتمدیکی ومدت موقوفیتلری‌ده امتداد ایتدیکی وبونجه مهام امور اره‌سنده بلکه خاطر کذار شاهانه‌لری اولور وبرکون

نه ایچون اره‌صره خاطره گتورلمدی کی برسؤال عالی وقوعبولورسه هیچ برجواب عرضنه مقتدر اولنه‌میه‌جغی جهتله اره‌ده برمخطره قلقلو ورقه‌نی تحسین پاشایه ویردیکمی سویلدم . قدری بکده کیتدی فرداسی صباحلین مابین همایونه عزیمتله بکجیلره خبر ویردم مصاحبان حضرت شهریاریدن نادر اغا کله‌رك اوراقی تودیع ایلدم برمدت صکره ایچرودن چیقه‌رق مسافرلرکز هانکی خانه‌ده ایسه ینه اوراده طورسونلر انلره معاش تخصیص بیوریله‌جق دیو فرمان بیورلدیغنی تبلیغ ایتمسیله عودت ایلدم مسافر دنیلان امرای چرا کسه‌دن ماصی بك نامنده برذاتدر اطه بازارندن یاننده برکریمه‌سیله وازمیدترنیله حیدر پاشایه کله‌جکی واوراده مؤتمن آدملر بولندیره‌رق ورودلرنده قپویه کوندرلیوب مخصوصاً همان برخانه‌یه ایندیرلمسی حقنده برجمعه سلاملق رسم عالیسندن صکره ارادهٔ شفاهیه تبلیغ بیورلمش ودرخاب برخانه تدارکله کلان مسافرلر اقامه وهر برلوازم بیتیه احضار واعطا ایدلمشیدی ظن وتخمینم اوچ یوزیکرمی ایکی شباطی اواخرنده کلن بوماصی بکك نه وقت هجرت ایتمش ایدوکنك واقربا وتعلقاتی اولوب اولمدیغنك ووار ایسه قاچ کشیدن عبارت بولندیغنك ومدار معیشتنری ندن عبارت بولندیغنك تحقیقیله عرضی مقتضای ارادهٔ سنیهٔ حضرت خلافتپناهیدن بولندیغی فی ٨ تموز سنه ٣٢٣ وماصی بکه محتاجین ترتیبندن ایکی یوز وکریمه‌سی خانمه بشیوز غروش معاش تخصیصیله مهاجرین سائره مثللو اراضی وسائره ویریله‌رك اسکان ایدلملری وکندولرینك

شامه کوندرلملری خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ شهریاری شرفتعلق
بیورلدیغیده فی ٣٠ اغستوس سنه ٣٢٣ تاریخلو تذاکر ایله
تبلیغ اولنمش وحالبوکه ماصی بکك اطه پازارنده عرفنیٔ اول
قریه‌سنده کیمسه‌سز برزوجه‌سیله برده اوچ یاشنده مخدومی
بولندیغی کرك سؤل عالی اوزرینه وکرك دها اول بونلری
اطرافیله ودفعاتله تحسین پاشا واسطه‌سیله عرض ایدلدیکی حالده
ارادهٔ سنیه بومرکزده شرفصدور ایتمشدی ماصی بك وکریمه‌سنك
ولی عهد سلطنت دولتلو نجابتلو افندی حضرتلرینك دائرهٔ
فاخره‌لرینه مناسبتی حسبیله تحسین پاشا بونلره دائر شق شفه
ایتدیرمیوردی . ماصی بك یالکز چوجقلرینی برکره اولسون
کورملك اوزره بندن مساعده ایستدی ممکن دکل یکن ینه جناب
حقه توکل ایتدم بلااستیذان ودغدغه‌سزجه امین برآدم کوندردم
قریهٔ مذکوره‌دن حرمیله چوجغنی کتورتدم وجمله‌سنك شامه
اعزامی ایچون ضبطیه ناظر اسبقی شفیق پاشایه رجا وارادهٔ
سنیه‌یی‌ده ارائه ایلدم بونلرك برعثمانلی سنجاغی آلتنده واپورله
کوندرلمسی قرارلشدیرلدی وبرقاچ کون صوکره طوغریجه
بولندقلری خانه‌دن واپوره ارکاب اولندیلر .

فی ١٧ مایس سنه ٣٢٤ تاریخلو تذکره ایله‌ده خانه‌سندن
هیچ برطرفه چیقمامق اوزره سامی بکك تخلیه‌سنه فرمان بیورلدیغی
تبلیغ قلنمشدر سامی بکی اقربامدن اولان توقیفخانه مدیرینك
اوطه‌سنده بولندیرمش ایدم بونك ایچون علیهمده هرطرفدن

بیکلرجه ژورناللر ویردیکی ودفعاتله سؤال ایدا یکی حالده بشقه محلده بولندیرمغــه امنیت ایدهمدیکمی وتوقیفخــانه‌نك خرابیتی عرض ایدرودیکر موقوفلرك یانلرنده بولندیرسه‌م‌هرکسله اختلاط ایدر دیه‌رك بی چاره‌نك اوملوث توقیفخانه درونه کیرمامه‌سنی تأمین ایله کندوسنی ده‌اقشام‌صباح‌مخدومی‌واوشاغی‌ایله کورشدیروب بالذات وبالواسطه هرصورتله تسلیت ایلردم ماصی بکی ایسه کندی خانه‌مدن بیوك وبغچه‌لی‌مکمل برخانه‌ده درت آی‌قدر بولندیردیغم اثناده چوق دفعه کیجه‌لری خانه‌مه چاغرتدیروب مراق و ندیشه ایتمامسنی وانشااله نتیجه‌سی‌خیرلی اوله‌جغنی سویله‌رك تسلی ایدردم بوکون بوذاتلردن بری الیوم خانه‌ســنده ســاکن ونیه افندی حضرتلرینــك دائرهٔ جلیلهٔ نجابتپناهیلرینه مداومدر ودیکرلریده استانبوله کلمشلردر نه‌درجه حســن معامله کوردکارینی هرزمان بیان‌ایده‌جکلرینه‌هرایکی‌عائله‌نك غایت ناموسلی ودیندار وبولندقلری محللرده صلاة ذکر ومناجاتله آوانکذار اولدقلرینی بیلدیکم جهتله امینم

فی ۱ تشرین اول سنه ۳۲۳ تاریخلو تذکره ایله حیــدر پاشاده غازینوده مستأجر بولنمقده ایکن مقدما ازمیده نفی ایدلمش اولان خجریس نام ارمنینك بوکره تکرار اســتانبوله کله‌رك مذکور غازینوده بولنمقــده اولدیغی خبر ویرلدیکندن مرقومك همان متقاسنه اعاده اولنمسی‌ارادهٔ سنیهٔ خلافتپناهی ایجاب عالیسندن بولندیغی تبلیغ قلنمشدر . بوخجریسك اولجه نه ایچون ازمیده

نفی ایدلمش وصکره نصل کلمش اولدیغنه دائر برنبذه ایضاحات
ویرلمك لازمدر رضو ان پاشانك کیفیت قتلندن طولایی بدرخانیلرك
طشره‌یه تبعیدلرینه دائر مجلس وکلاجه برقرار اتخاذ واجرا
وصکره طرابلسه کوندریله‌رك امر محاکمه‌لری ایفا اولنمشدر
وقعه کیجه‌سی قاضی کویندن صباحه قارشو متصرفلق دائره‌سنه
عودتمده نصلسه اوشومش ایدم برپچق آی‌قدر ذات‌الرئه‌دن خسته
یاتدم بوخبریسکده اولوقت ضبطیه نظارتندن جلب ایدیله‌رك
وبدرخانیلرك آدمیدر دنیله‌رك‌ازمیده کوندرلمش ایدوکنی مؤخراً
ایشتمش وبیچاره‌یی چندسنه مقدمده بویله یرنی جزاسندن عظیم
برفلا کتدن تدابیر مناسبه ایله قورتاردیغم جهتله تأسف ایتمش
ایدم شویله که اولوقت مصاحبان شهریاریدن رفعت بك برکون
دائره‌یه کله‌رك همان‌قاضی کوینده خجریسك غازینوسنك بالتحری
اوراده‌کی اسلحهٔ ممنوعه واجزای مخربه‌نك ظاهره چیقارلمسی
فرمان بیورلدیغنی تبلیغ ایتدی اوراه‌لق برایکی افندی دها
اوطه‌یه کله‌رك‌رفعت بکله خفیاً قونوشدقلری‌اثناده مخبر اولدقلری
آکلاشلدی‌خیلی سنه‌دنبرو اخبارا‌تله‌خدمات‌صادقانه‌ده بولندقلرینی
ومحل مأموریتلرینی رفعت بك سویلینجه اسلحه واجزانك
غازینونك نره‌سنده بولندیغنی صوردم هرطرفی دپو کبیدر هفته‌ده
برقاچ کون استانبولدن شابقه‌لی بعض اجنبی کیمسه‌لر وبعض
مادامه‌لر کتوررلر غازینوجی خجریسده شمندوفرله صندق

ويا كتلرله اناطولى‌يه سوق ايدر ديه‌رك واصل برمخبر دها اولوب آنك قاضى كوينده بكلديككنى واستانبولدن اسلحه واجزانى غازينويه كتورد كلرى آنده دائره‌يه خبر كوندره‌جكلرينى سويليه‌رك انلرده كيتدى اخبارنامه رفعت بكله كوريشان ايكى مأمورافنديلرك امضا ومهرلرينى حاوى اولوب مذكور غازينو دهبو اولمق حسبيله هردقيقه اسلحه واشيانك موجوديتنى بيلدكلرينى سويلمش اولدقلرندن اينانميور ايدم اقشام اوزرى برى كله‌رك تحرى يارينه قالدى ديمسندن بتون بتون شبهه‌لندم درحال خفياً غازينونك اطرافنه برقاچ سويل مأمور كوندرمكله برابر استانبولدن كله‌جكى بكلمكه حاجت يوق هرزمان موجوداولديغنى سويلدكلرى اسلحه‌واجزاى مخربه‌دن آز چوق برشى ويا اوراق مضره بولورز تأخير جائز دكلدر بلكه قاچيررلر ديدمسه‌ده رفعت بكده آنلرك سوزلرينه باقه‌رق يارينه قالسون بن بويله عرض ايدر ويارين ايركنجه كلورم ديه‌رك كيتدى مخبر بكلر فرداسى كونى ده اشيا كلدى » ديه حيدر پاشادن ماين همايونه تلغراف كشيده ايتمشلر رفعت بك برتلاش كلور ويانلرينه برقاچ مأمور رفيق ايديلور غازينويه كيدوب تحرى ايدرلر بوقه‌دنيلان محلده برياكت بوله‌رق ديناميت بولدق ديه ارادن تكرار ماين همايونه برتلغرافنامه دها كشيده ايدرك خجريسى وبرقاچ غارسونلرينى دائره‌يه كتوررلر فقط بزم مأمورلرده اقشامدن صباحه قدر ترصداتده بولندقلرينى وكيجه مخبرلر يانلرينه كله‌رك بيهوده صغوقده بكلمك عبثدر براز قهوه‌غوله

كيدبكز راحت ايديكز على الصباح بورايه كليكز ديشلرسه‌ده مأمورلرمز اوله‌ماز بردقيقه آيريله‌مايز ديوب تابصباح اورالرده كزدكارينی وصباحدن ساعت ايكی يه قدرده خارجدن ذكور واناث هيچ بركيمسه كلديكنی باراپور بيلديررلر. پاكت ديدكاری شكرجی دكانلرنده بولنان مقوادن برقيه‌لك شكر قوطوسی وايچنده برمقدار فلورات دوپوتاسه مشابه برشی اړلوب اوزرينه برايكی صره راحت الحقوم شكری قونيله‌رق شكرجيلرك پاپديغی كبی عادی بركاغدله‌ده صاريلوب باغلانمشدر. اولاخجريدن صوردم نه اولديغنی وكيمك كتورديكنی بيله‌مديكنی وبوكون تحريات اثناسنده بوفه‌نك آرقه‌سنده مأمور بولنجه كندوسی‌ده شاشيرديغنی وغارسونلرندن بری بوفه‌ده بولنديغی صره‌ده كتورلمش ايدوكنی بيان وغارسونده طوبچی عسكری البسه‌سنه بكزر بری كتوروب «شوكت افنديكدر اقشام كچركن آله‌جق» ديه توديع ايتمسيله بوفه‌نك آرقه‌سنه براقديغنی واوسنه‌سنه سويلمكی‌ده اونوتديغنی درميان ايتمكده والحاصل ديكر غارسونلرده برر برر استجواب اولنه‌رق جمله‌سی معصوميتلرينی سويلمكده وآغلامقده ايديلر. غازينودن بونلر كتوريلور ايكن افراد عائله‌لرينك‌ده نه درجه محزون ومكدر اوله‌جقلرينی تعريفه وعسكر قيافتلی آدمی بولمق ايچون نه قدر اوغراشديغنی تفخر ايدرجه‌سنه تفصيل ايله تصديعه حاجت كوره‌مم. شكر قوطوسنی كتورن بوعسكر قيافتلی دينلان آدمك غازقومپانيه‌سی مستخدميندن اولديغنی آكلايوب همان كتورتدم. بوقوطوبی

حیدر پاشا نه تصادف ایتدیکی یورکی نامنده بری غازینونك مشتریلرندن
شوکت افندینکدر اقشام کچرکن آله جقدر دیه رك ویردیکنی سویلر
یورکی بی بولدیریرز انك ده انکاره مجالی قالمیوب اوده دیکرندن
آلدیغی وحتی اجزانك پاره سنی ده مخبر بکلردن برینك ویردیکنی
اعتراف ایدنجه مصاحب بکی بهت وحیرت استیلا ایتدی مخبر
بکلر راز اول صاوشـمشلردی جاب ایتدیردم بونلردن اجزا
اشتراسیچون پاره ویرن بکه جانبدن فرقی اولمدیغی وسؤاله جواب
ویرمسنی سویلدیکمده کندوسنك بردائرهٔ رسمیه ده مأمور اولدیغی
وآلتی سنه درده خدمات خصوصیه ده بولندیغی واولجه اوغازینو
مستأجرلرندن قبودان یانی ده دخی باروت دردست ایتدیرن
یورکینك بوکره سوزینه ایناندیغی وبرمقدار ویردیکی پاره اجزا
ایچون اولمیوب ضرورتنه منی ویردیکنی سویلدی وفی الحقیقه
مقدما ینه ارادهٔ سنیه استحصال ایدیله رك قپودان یانینك خانه سنده
برتنکه آو باروتی بولمش اولدقلری آکلاشلدیسه ده اوده بوقبیل
دسیسه اولدیغی تظاهر ایتدیریله رك جمله سی اعترافه مجبور ومصاحب
بکده محجوب اولدی غازینوجی وچراقلرینی براقوب مخبردینلانلری
توقیف ایتدیکمه دائر عریضه یی رفعت بك اله رق کیتدی اوچ
ساعت صکره عودتله مخبرلر توقیف اولنورمی دیه ایراد ایتدیکی
مطالعه وسؤال بنی اعجاب ایتمدی . زیرا اولوقت مخبر نامی آلتنده
فکر ملعنت ایجاد ایدنلره برشیء دینلمز واخذ ایضاحات ایچون
بیله بعض مخبرلر کوسترلمز ایدی مخبر معلوم اولورسه حیاتی

تهلكه‌ده قالیر دینیلیر و تعمیق تحقیقاتدن چکینیلیردی اوزمان کافهٔ مأمورین دولت معیتلرنده‌کی مخبرلری صیانت و تزییدینه همت ایتمکی براثر حمیت عد ایدرلردی . بونلرك مخبر اوله‌میوب مفتری اولدقلری اقرارلرینه انضمام ایدن دلائل و امارات ایله آکلاشلدیغنه واوراق تحقیقیه ایله کندولرینك جهت عدلیه‌یه تودیع و تسلیم قلندیغنه دائر یازدیغم عریضه‌یی رفعت بك آلوب کیتدی . همان مدعیٔ عمومی‌یه اوراقی تسلیم و بویله‌جه عرض ایلدیکمی ده تفهیم ایلدم بونلرده جنایتله محکوم اولدیلر ایدی . اشته بوفلاکتدن قورتاریلان خجریس صکره‌ده بدرخانیلر مسئله‌سنده نفی ایدلمش و برمدت صکره بیدناه اولدیغی ینه تحقق ایتدیریله‌رك درسعادته کتورتدیرلمش ایدی . کیم بیلور بو پاشالر ینه نه یولده عرض واخبارده بولندیلر که خجریسك منفاسنه اعاده‌سی حقنده ارادهٔ سنیه تبلیغ اولندی .

اوچ یوز یکرمی اوچ سنه‌سی حزیراننده رسومات سانسور مفتشی عمر نوری و خزینهٔ خاصه کتبه‌سندن نعیم و مأمورین ملکیه قلمی کتبه‌سندن محمد بکلرك یلدیز سرای همایوننه «بومبه» ادخال واشعالیله برهوا ایده‌جکلری عباره‌سنی و عثمان و علی امضالا و مهرلرینی حاوی براخبارنامه ارائه‌سیله توقیفلرینی تنبیه ایدن تحسین پاشادن مخبرلری صوردم . قپو اوکنده سزه کوستررلر دیدی فی الحقیقه قپو اوکنده عثمان افندی‌یه برینی ارائه ایتدیلر بو آدم استانبولده علی اسمنده بر رفیقی‌ده اولدیغندن برکون صکره کله‌رك ایضاحات

ویره‌جکنی سویلدی ایسه‌ده شیمدی برز ایضاحات المق لازمدر دیه‌رك برابرمده اسکداره کتوردم لدی‌الاستجواب براقشام کوکصوده‌کی غازینودن خانه‌سنه کیتمکدن ایکن دره بوینده بر آغاجك آلتنده صندال ایچنده بو بکلرك بومبانك حاضر اولدیغنه و سرایك قپوسنه قدر نوری بك کتوررسه کیمسه شبهه ایتمیه‌جکنه دائر برچوق یلانلر سویلر . مظنون بکلر جلب واستجواب اولندی بیچاره‌لر بوافترای محقدن شاشیردیلر عصبی اولدقلرندن وجودلری لرزناك اولدی عنایت ربانی ایله شو افترادن کندولرینی قورتارمغه صوك درجه چالیشه‌جغمی سویلیه‌رك تسلیت ایتدم اوکیجه صباحه قدر عثمانی استنطاق ویلانلرینی کندینه‌ده اعتراف وفرداسی کونی رفیقی علی‌ده کله‌رك آنیده اقرار ایتدیردم وحتی عثمان افندی دینلان مخبرك اوقومق یازمقدن محروم برخبیث اولدیغنی واخبارنامه‌نك صدقی نامنده برینه یازدیرلدیغنی آکلایجه انی دخی بولدیردم اصل واساس اولمدیغنی برتفصیل عرض ایتدیکمدن و آره‌دن براز مدت کچه‌رك جلوس همایونه مصادف اولان کون دخی تأکیداً عرض ایلدیکمدن طولانی تحسین پاشادن بارد معامله کورنجه کیلارجی باشینك اوطه‌سنه عزیمتله اوراده یازدیغم رفت وشکایت آمیز عریضه قپودن طوغریجه عرض وتقدیم ایتدیرمکه جسارت واسکداره عودت ایتدم متعاقباً بوموقوف بکلرك تخلیهٔ سبیللرینه وعطیه بیوریلان طقوز لیرانك کوندرلدیکنه دائر ارادهٔ سنیه‌یی مبلغ فی ١٩ اغستوس سنه ٣٢٣ تاریخلی تذکره اوزرینه

درحال كندولرينه عطيه‌لری ويريله‌رك براقشـلردر بونلر كرك تحسين پاشا وكرك ديكر پاشالرك نه قدر عليهلرنده بولندقلريني عنعنه‌سيله حكايه ايدرلردی. حقيقةً نوری بكك اسمنی بيله تحسين پاشا سـويلتمك ايستمزدی برمنوال معروض معامله‌ٔ بارده‌ده كورديكم حالده شكايت وبوبی چاره‌لرك بيكناه اولدقلريني تكرار تكرار عرضه جرأتله قورتارلمرينه بذل دلالت اثر حميت دكليدر! عاجزانه بوحدمتمی ابداً اونوتميه‌جقلريني اشك مسرت اساله‌سيله افاده ايدن بوذاتلر اليوم استانبولده موقع مأموريتلرنده‌درلر. مرقومان عثمان وعلينك ده مغترى اولدقلرندن بحثله اوراقی جهت عدليه‌يه ويردم. برشی يابه‌ميلر پاشالردن ناظرلردن قورقديلر. كويا مخبر دينلان بومثللوارك مسئوليتلری جهتنی كيديلورسه كسر غيرتلرينی موجب اوله‌جغی وبرده‌امطلع اوله‌جقلری شیء اخباردن چكينه‌جكلری تعليمات وتنبهـاتی كندولرينـه ويرلمش اولديغی زمينده اداره‌ٔ لسان ايدنلری‌ده كوردك يكرمی يدی سنه عدليه‌ده واون سنه‌دن‌ده متصرفلقده بولنديغمی وبوپاشالردن بعضيلرينك بيوك خطالرينی رسماً كندولرينه يازديغمی‌وبوبابده خط دستلريله محرر اولان اوراقك نزدمده محفوظ ايدوكنی‌ده كندولرينـه سـويلدك. والحاصـل قوهٔ عدليه‌نك ترقيـات مدنيه‌يه موافق برصورتده اولمديغنی اكاده اعتراف ايتديردك ايدی هرحكومتك قوای عسكريه وماليه واداريه‌سنك محافظه‌سنه خادم وسبب مستقل اوله‌جغی جهتله هرشـعبات اداره‌دن زياده عدليه‌نك حائز اهميت

اولدیغی ودولت عثمانیه‌نك بو یوزدن بوکونه‌قدر برچوق مشکلاته اوغرادیغنی کیم انکار ایده‌بیلور. حالبوکه بدایت ظهورنده جزئی برقوتله عصرلرجه ومتمادیاً بیوك فتوحاته مظهر اولمش وحتی ظهورندن التمش یتمش سنه ظرفنده بوزمانك برایکی امپراطورلغی قدر مستملکاته نائل اولمشدر سیواس ولایتی استیناف مدعی عمومیلکنده بولندیغم وقت توقات سنجاغنك تعبیری ایله متصرف عبداللطیف بك حقنده کلیسا ومکتب دیوارلری تبدیل ایدلمامش ولدیغندن بحثله بونلری (توقاغنه کوپه‌سرتنه کورك یاپ) هیئت عدلیه‌سی قفا شکلنده ایدی اداره مجلس اعضاسندن بری مسلم ودیکری غیر مسلم ایکی ذاتك خیلی سنه‌لر تبدیل ایدلمامش اولدیغندن یاپشدیرلمش یافته‌لری ارمنی مکتبی طلبه ومعلملرندن بیلنه‌رك مکتب باصلمش وادبیاته دائر اولجه معلملر طرفندن ایراد ایدلمش بعض نطقلردن بشقه برشی بولنمامش ایکن بونلرك ایچنده (ای اللهم طلبه‌یه احسان ایتدیکك زکانی کوریورسك) کبی عباره‌لره معنی ویریله‌رك ومذکور یافته‌لریده هرحالده بونلر یاپشدرمش دینله‌رك جمله‌سی سلقم زماننده حبس اولنمش ودها غریبی بونطقلر اوراده ترجمه ایتدیرلمش ایکن برده صورتلری آلنه‌رق اصللری توقاد متصرفلغندن طوغریجه درسعادته وصورتلرایله اوراق استنطاقیه‌ده ولایته کوندرلمش وهیئت اتهامیه‌ده قالمشدر دفعاتله عدلیه نظارتنه یازلدیغی حالده جواب آلنه‌مامش وبوکاده متصرفك طوغریدن طوغری‌یه معروضاتندن بشقه برمعنی ویریله‌مامشدی

مادامکه ارمنیجه نطقلرك صورتلری ومحلنجه یاپلمش ترجمه‌لری اوراق دروننده‌در ومضر دکلدر . یافته‌نك بونلر طرفندن یاپلدیغنه‌ده بر دلیل یوقدر کیف ایچون امتداد موسوقوفیتلری معدلت سنیه‌یه مغایردر دیه‌رك اوراقی هیئت اتهامیه‌ده اوقوتدیروب ویریلان قرار موجبنجه بونلرك تخلیهٔ سبیللرینی تلغرافنامه ایله متصرفه بیلدیردم . موقوفلری براقدیلر اما عاجزلرینی‌ده متصرفله والی سروری پاشا درحال عزل ایتدیردیلر ایکی سنه‌دن زیاده معزول قالدم حتی ترجمه حال ورقه‌مده رضای عالی‌یه مغایر حرکتدن طولایی انفصالم محرردر . عدل وحقانیته موافق قانونه مطابق انسانیته وحمیته لایق بیلنه‌رك یاپیلان شو معامله‌یه مغایر رضای عالی دیدیلر . قره‌بت زاکه‌یان افندی وسائره‌یی بر صورتله درسعادته جلب وتهدیداً پاره طلب ایدن وفراری عزتك اقرباسندن پولیس مفتشی عصمتك ، قومیسر مصطفانك وبر ایکی رفیقلرینك حرکات سیئه‌لرندن طولایی مأموره ترفیقاً مقدما ضبطیه نظارتنه اعزام قلندقلری ومرقوم زاکه‌یاندن هیئت تحقیقیه رئیسنك ده پاره الدیغی اخبار والحاصل سوء حاللری مدللاً اشعار ایدلدیکی حالده نظارتجه هیچ برمعامله یاپلمدیغی کبی عدلیه‌جه‌ده برشی یاپمدیلر عصمتی قوغدیغمه رغماً هم مفتشلکده ابقا وهم‌ده برمأمورك ایکی محلدن بشقه بشقه معاش آله‌مامسی حقنده‌کی ارادهٔ سنیه‌یه مخالف اوله‌رق اطه‌لر بلدیه مدیریتنه تعیین ومصطفی‌یی‌ده مفتشلکه ترفیع ایتدیردیلر دیکرلرینی‌ده

نظارت مشارالیهاده استخدام ایتدیلر اووقتلر عزتك خاطری ایچون اوچ ای حبسه محکوم اولان برشخص مأمورین عائده سنجه آواتناز ایدی . کچن سنه شیفره کاتبلرندن ومصاحباندن مصطفی بك طبیب ا کاه پاشا دیه بری ایله نزد عاجزی یه کله رك قاضی کوینده مهم برشخص دردست ایتدیریله جکندن ایکی مأمور ترفیق ایدلمسی فرمان بیورلدیغنی تبلیغ ایتمسیله مأمورلر ترفیق ایدلدی اقشامه قدر سوقاقلرده طولاشوب اخلامورلی جهتنده براوفق خانه اوکنـده براز توقفـله « بوکون خانه ده یوقلر » دیه رك عودتلرینی مأمـورمز خبر ویردی حالبـوکه مذکور خانه نك خراب ودرت ایدر تهی بولندیغی بالتحقیق آکلاشیله رق چوذلرك بوجهتنـده برشی ترتیب واختراع ایده جکلری حس ایدلمشدی . بورزیل شخص برمدت صکره یانه فهیملك متروکاتندن برقاچ سـابقه لو اشخاص ایله چنـارده برخانه یی ابلوقه ایتدیرر « غایت مهم برخصوص ایچون درت سرقومیسر رفاقتیله مقدار کافی پولیسك همان کوندرلمسی » عبارەسـنی و (طبیب خصوصیٔ حضرت شهریاری ا کاه امضاسنی حاوی تذاکر متعدده یی مرکز سرقومیسرینه کوندرر کیجـه مأمورلر کیدر کوررلرکه بوخائن کویا اوراده خانه سی بولنان حوریه نام خانمك قیزی منکوحه سی اولدیغندن وبشکطاش جهتنده کندوسـنی ضرب ایله بك اوغلی محکمه سنه قدر کیتمشلرسه ده اورادن براغلملرندن ناشی بوطرفه کچمش اولدقلرندن بحثله مذبوره نك قیزی ایله برلکده طوتیلوب

دائره‌یه کتورلمسنی سویلر . بویله یولسز برشی یاپیله‌میه‌جغی جوابنی آلیر . شکایت ایچون برحدت دائره‌یه کاور بوقدینلرك اوروپایه قاچه‌جقلرینی بیان ایدر وهمان کرك بونلری وکرك امرینه اطاعت ایتمیان قومیسرلری حبس ایتمیه‌جك اولورسه‌م حقمده تحسین پاشایه شکایت ایده‌جکنی برطور بی ادبانه ایله سویله‌دیکی آنده اوطه‌مده‌جده والی‌قائمقامی اسبق خورشید پاشا حضرتلری وسائره بولنیوردی کندی کبی بی عار وحیا اشخاص ایله بشقه جهتلرده یاپدقلری خباثتی اسکدارده تطبیق واجرا ایده‌میه‌جکنی اکلامسی ودفع اولوب دائره‌دن کیتمه‌سنی وکیتمدیکی حالده کندوسنی حبس ایده‌جکمی اخطار ایلدم کیتدی . فرداسی کونی مصاحب مصطفی وابریقدار کامل بکلر بیاغی‌استجواب ایدرجه‌سنه وقعه‌نك صورت جریانی شفاهاً صوردیلر حتی واصف پاشاده بوآ کاه پاشانك علیهمده یعنی «اسکدار متصرفی بیوك افندی حضرتلرینه منسوب‌اولدیغندن دردست ایتدیره‌جکم اوراق وآدم ایچون برای معاونت طلب ایتدیکم مأمورلری ویرمدکدن بشقه بنی قوغدی وحبس ایدییوردی . اوانده اوطه‌سنده بولنان قومیسرلرله مسافرةً کلمش برپاشا قورتاری مآلنده برژونال عرض وتقدیم ایتدیرمش اولدیغنی سویلمشدی . بویله خائنلرك برطاقم مفتریاتله حضور همایونی سلب ایلدکارینی بیان وبویله‌لری میدانه چیقاران کندولری اولدقلرینی میرمومی الیهمایه‌بشقه بشقه تفصیلاتله درمیان ایتمکدن وکیلارجی باشینك اوطه‌سنده برچوق ذوات

محضرنده دخی کامل بکه قارشی تکرار ایلمکدن وهله مصاحب مصطفی بکك « سن هر زمان ارادهٔ سنیه تبلیغیله توصیه ایندیکم ذاتلری تحقیر ایدرسك . احمد لطفی افندی‌یی‌ده حبس ایتمش وبنی طانیمامش ایدك » دیمسنه مقابل « سنك یالانلرك چوق اولدی بویله‌لری الت شر اتخاذ ایدییورسك سنی هیچ برزمان طانیمام دیمکدن چکنمدیکم متواتردر بومصطفی بك یاننده اولدیغی حالده فهیم برکیجه باب ضبطیه‌یه کیدرك طرف عاجزیدن شبهه اوزرینه یعنی قاضی کوینده بعض خانه‌لرده دینامت وبعض خانه‌لرده اوراق مضره وار دیمسندن وهمان یرلرینی کوسترهمامسندن ناشی کوندریلوب موقوف بولنان ارمنی ملتندن حایقك کندی آدمی اولدیغندن وبا ارادهٔ سنیه کندوسندن برشی سؤال ایده‌جکلرندن بحثله توقیفخانه‌دن جلبنی اولوقت ناظر شفیق پاشایه سویلرلر . اوده توقیفخانه‌دن جلب ایدر تنفس اوطه‌سنده براز قونشدقدن صکره فهیم تکرار شفیق پاشانك یاننه کله‌رك حایقك همان براغلمسنی لازم کلدیکی اثناده شفیق پاشانك یاننده بولنان بیوك دامادی درسعادت استیناف محکمه‌سی اعضاسندن توفیق بك بویله آدم براغیلورمی دیمش نه سویلمش بیلهمم . اوراده وشفیق پاشا ایله یاورلرینك ومأمورین سائره‌نك کوزلری اوکنده موی الیه توفیق بکی شدیداً ضرب ایدرك ومرقوم حایقی‌دخی جبراً آله‌رق کیتمش وبووقعه‌یی بتون استانبول خلقی ایشتمش ایدی بوحایق یازمه‌جیان ورفقاسی دها زیاده شیماروب پولیس قومیسری شرف

واحمد لطفی ایله همان هرکیجه اولوقت قزل طوپراقده مستأجراً اقامت ایدن فهیم پاشانك نزدینه عزیمت وعقد مشورت ایتدکلری وفهیم پاشانك امریله قومیسر احمد لطفینك بعض خانه‌لره لیلاً وجبراً کیروب تحریات اجرا وبرشی بولنسون بولنمسون بعض آدملرك اللری قوللری بغلانوب قاضی قریه‌سندن طوغریجه ضبطیه نظارتنه کوندرلدکلری ایشیدلدی حتی اوآرالق وحید بك نامنده برینك جبراً خانه‌سنه‌ده قومیسر احمد لطفی کیروب بعض اوراق آله‌رق فهیم پاشایه کوتورمش وهمشیره‌سنی‌ده پاشانك ایستدیکندن بحثله برابرجه کوتورمك ایچون اصرار واجبار ایتمش ایسه‌ده وحید بکك ووالده‌سنك فریاد واستمدادلرینه یتیشنلردن خوفله موفق اوله‌مامش ووحید بکك « خانه‌سنده ظهور ایدن برجوال اوراق مضره‌یی پاشا حضرتلری مابین همایونه کتوره‌جکنی ووحید بکك اشعار اخیره دکین توقیف اولنمق اوزره دائره‌یه کوندرلمسنی امرایتدکلرندن مأمور مخصوصله کوندرلدیکی عباره‌سنی حاوی ژورنال ایله وحید بك دائره‌یه کوندرلمشدی. سؤال ایتدم بونی چاره کمال تأثرله فهیمك واحمدك تعرضات وتسلطات جنایتکارانه‌لرینی حکایه وخانه‌سندن آلدقلری اوراق ایچنده هیچ برورقهٔ مضره اولمدیغنی وکندوسی الیوم خارجیه استشاره اوطه‌سی معاونلرندن اولوب متوفی فکری افندینك مخدومی بولدیغنی افاده ایتمسیله همان قومیسر احمد لطفی‌یی ایستدم فهیمك خانه‌سنده‌اولدیغی آکلاشیلنجه بشقه برایش ایچون

عموم صرده‌ده قومیسرلر برر ایکیشر دائره‌یه ایستینیلیور کبی چاغریدیلر کلدی وحید بکی نه ایچون کوندردیکنی وهمشیره‌سی پاشانك ایسته‌دیکندن بحثله نه جرأتله اجبار وتضییق ایلدیکنی صوردم ژورنالی مآلنی تکرار وخانه‌ده کتب واوراقه دائر هرنه بولدی ایسه برچوال درونده پاشایه کتوردیکندن وپاشاده بهمه حال همشیره‌سی کلسون دیدیکندن برکره اخطار ایتمش ایسه‌ده اصرار واجبار ایتدیکنی انکار ایلدی . او آنده قومیسر احمد لطفی‌یی توقیف ایتدم ووحید بکی براقدم وفهیمك قورقوسندن خانه‌سنه کیده‌میه‌جکنی سویلدی ایسه‌ده محافظه ایچون جوارلرنده‌کی پولیس موقعلرینه امر ویردم ایدی . بوحشراتك ارمنی معتبراتندن بعضیلرینك خانه‌لرینه تهدید نامه وبعض خانه‌لره اوراق مضره براقدیرمق وبرجمعه کونی ییلدیز یولنده برفقیر چوجق الندن دینامیتدن بیلك شکلنده براویونجاق بولندیرمق وبالاخره بونلری طوتدیرمق کبی ملعنتکارانه حرکتلرینی آکلایوب جمله‌سنی برکونده ومحال مختلفه‌ده دردست ایتدیردم اوزرلرندن وخانه‌لرندن چیقان واوکون اونجیان آپیك افندینك غلطه‌ده جرح وقتل اولندیغی اثناده آپیك افندینك خانه‌سنده یاتوب قالقان مکتب سلطانی طلبه‌سندن روبن مرقوم حایق ایله اوراده اوستریا پوسته خانه‌سی جهتنه سرعتله کیدرلر ایکن طوتلدقلرندن شبهه اوزرینه پوسته خانه‌یه دخی مراجعتله پوسته‌دن آلدیریلان دینامت سپارشنه دائر اوراق اوزرینه انکاره مجاللری قالمدی واشرفك

خط دستی ایله ده خایقك خانه سنده بعض کاغد ظهور ایتمسیله خایق
وروپن جرملرینی طـایماً واشرفده بونلرك قومیته آدملرینی
دینامتله طوندیره جقلرینی سویلملرینه اینانوب کیجه لری حایقك
خانه سنه وفهیم پاشـانك یانینه کیتدکارینی وحایق کندوسـنه بعض
شیلر یازدیردیغنی تاویلاً اعتراف ایتملری اوزرینه جهت عدلیه یه
ویرلدی حایق ورو پن کورك جزاسنه محکوم اولدیلر . غریبدرکه
پولیس اشرفك واحمدك خانه لرینك تحریاتنده « آندون بك او طرفه
کچدی معـاونت ایدیکز » عباره لی ومصـاحب مصطفی امضالی
بر تلغرافنامه ده ظهور ایتدی وفی الحقیقه او کونلرده کوچه اوغلی
آندون بکك موده ده بر وتلده اقامت ایتدیکی ده آکلاشلدی ایدی
اسکدار توقیف خانه سندن حایقك خط دستی ایله بری فهیمه و بری ده
شـامله یازیلی و « اللهك . پادشاهك آرسـلانی یقانی اله ویردك
بزی قورتاریکز آبداق وهنجاق آدملرینی دردست ایتدیره جکز »
عباره لی ورقه لری کیزلوجـه کوندریلور ایکن مأمورلر کوروب
طوتمش والان نزدمده محفوظدر . چند سـنه مقدم بو پاشـالرك
آدملری موده ده ایجادیه ده کرجچی اصلو وحزار وبدروس تهدید
ایدرلر یاره آلورلر مأمورینـه قارشی کلورلر بونلردن بتلسیلی
کرد حسن ووانلی یوسفی دردسـت ایتدیردم اوزرلرندن برر ره
وولور وخنجر وارمنیجه ایکی مکتوب ظهور ایتدی . مأللری
ارمنی حادثه سنه واستانبول اسکدار قاضی کوی جهتلرنده کرجچی
بربر حمامجی واصناف سائره دن بعض ارمنیلرك استفسار خاطرلرینه

وسائره یه دائر بك ابلهانه مرتب برشی اولدیغی وحتی عین قلمله عین ورقه یه یازلمش یعنی برطبقه كاغدك پارچه لری ال ایله غیر منتظم یرتلمش اولدیغندن یان یانه كتوریلنجه برطبقه اولدیغی پك نظرده آكلاشلدیغی وعین تاریخده بری واندن ودیگری مصردن كوندریلیور كبی محرر بولندیغی میدانه چیقنجه كرد حسن اتوابی شهریاری عصمت بكك ویوسف وفنارجی حسن ده شامل پاشانك آدمیز شیمدی بزی براقدیورلر كبی تهدید آمیز سوزلرده بولندیلر وحقیقةً كرك فهیم وكرك شامل وحتی عصمت بك دفعاته خبر كوندریلر قطعیاً اهمیت ویرمدم وبراقدم چند كون صكره استانبول جهتنده اولجه شونی بونی تهدید ایتمش اولدقلری وهیئت تحقیقیه جه ده حالرنده بعض اوراق اولدیغی خبر ویرلدیكندن جمله سنی محفوظاً ضبطیه نظارتنه كوندردم انته بو بولده كی خدمات واجرا اتمدن پاشالر اغالر كافه سی بكا برو عدد وا كبر اولدیلر .

بوبابده تفصیلات وشكایاتی حاوی طوغریدن طوغری یه عتبهٔ علیایه تقدیم ایتدیكم عرضحالم شودر .

ایجادیه ده كرجچی بتلسیلی حزارك دكانه كچن بازار ایرتسی كونی اقشامی قاضی قریه سنده وانلی یوسف ومؤخراً بتلسیلی حسن نامنده ایكی كرد یكدیكرینی متعاقب كلوب بونلردن حسن مأمور صفتنی طاقه رق ورفیقنی طانیمق ایسته میه رك دكانده كی اشیای موجوده یی تحری یه قیام وكویا اورادهكی كتابك آره سنده

بولدیغی غیر مظروف ارمنی العباره برمکتوبی اخذ ایدوب صاوشه‌جغی اثناده مرقوم حزارك بونلرك دسیسه‌سنی آکلایوب ضابطه‌یه اخبار کیفیت ایچون کندوسنی باتعقیب فریاد ایتمسیله دردست اولنمشلرسه‌ده مابین همایونلری طلومه‌جیلرندن وثواقی شهریاریلری عصمت بك ومخدومی فهیم وسلیمیه قشله‌سی قومانداننی معاونی علی شامل پاشالرك ناملرینی ویره‌رك خفیه صفتیله دکانه کیردکلرندن قره‌غولخانه‌یه کتمیه‌جکلرینی سویلیه‌رك مأمورین ضابطه‌یه قارشو کلکده اولدقلری خبر ویرملریله درحال بونلری متصرفلق دائره‌سنه کتورتدم مأمور خصوصی اولدقلرینه دائر برکونا اوراق وسائره ابراز ایده‌میوب بالعکس کندونك اوزرندن برده وولور وبرخنجر ایله ارمنی العباره ایکی قطعه غیر مظروف مکتوب دها بولنمسیله یکدیکرندن فرقی اولمیان وعین قلم ایله عین ورقه اوزرینه تحریر اولندیغی ومرقوم حزارك دکاننده بولندیغی سویلدیکی مکتوبه‌ده حروفی تماميله مشابه ومقابه برابر برقچ علی مقدم ملعونی علی شامل پاشا طرفندن کرچه اصلو اسمنده برارمنی حقنده عرض وارائه اولنان ظرفسز برمکتوب صاحبنك وبونده بحث اولنان اشخاصك سریعاً جلبلریله تحقیقات اجراسی مقتضای امر وفرمان همایون جناب ملوکانه‌لرندن بولندیغی باش کاتب پاشا قوللری طرفندن بالذکره خصوصیه تبلیغ قلنمسیله بالتحقیق اصل واساس اولمدیغی وعلی شامل پاشانك مخبری طلب ایتدیکمدن ایضاحات آلمق ایچون مخبری تهدید دخی ایلمشی

اولدیغم شکایت اولندیغندن بحثله باش کاتب پاشانك حق عاجزانه مده
روا کوردیکی معــاملهٔ بارددیه رضاء همایونلری قائل اولمیه جغی
وبر چوق کشینك بغیر حق جانلرینی یقمق ایچون مرتب اولدیغی
آکلاشــلدیغی اولوقت عتبهٔ علیای حضرت خلافتپناهیــلرینه
علی التفصیل عرض ایدلمش اولان مذکور غیر مظروف و مرسلی
مجهول مکتوبه دخی مطــابق بولندیغی کوریلان بوایکی مکتوبی
کچن بازار کونی بشکطاشدن اسکداره کچه رك قزلر اغاسی جوارنده
بر کرچخانه‌نك داخلنده ویرده بولدیغنی واورادن طوغریجه قاضی
قریه‌سنده شامل پاشانك خانه‌سنه وصکره حیدر پاشاده حمال کرد
سلیمانك یاننه کیدوب اوراده بولدیغنی بزن وتذکار ورفیقی کرد
یوسف ایله اولجه معارفه‌سنی قطعیاً انکار ایتدیکی حالده اوکیجه
سلیمانك یاننده قالمدیغی ومرقوم کرد یوسف ایله برابر بولندیغی
واوته‌دنبری معارفه‌سی اولدیغی دلائل واخبارات ایله آکلاشلمسی
ومرقوم یوسفكده اقامتکاهنــدن التی قطعه ارمنیجه مکتوب
ظهور ایتمسیله برابر آره‌صره مرقوم حزارك دکاننه کیتدیکنی
وپاره‌سنك چوقلغندن بحثله مملکته عزیمته تشــویق ایتدیکنی ده
عندالاستنطاق اعتراف ایلمسی ومابین همایونلری طلومبه‌جی باشیسی
کرد حسن بك وشــامل پاشانك آدملرندن قنطارجی محمود ایله
قریهٔ مذکوره‌ده ینه کرچجی اصنافندن یدزوسك کیجه دکاننه
کیدرك واســناد مفســدت ایله تهدید ایدرك درت لیراســنی اخذ

ایتمش اولدقلرینه دائر ایتمش اولدقلرینه دائر ضبطیه نظارتنجه‌ده معامله جریان ایتدیکی آ کلاشلمسی و بونلرك استانبولده‌ده بعض اصنافی تهدید ایلدکلرینی وچند دفعه‌دردست ایتدیرمشسه‌ده عصمت بکك خبر کوندرمسی ومرقوم حسن بککده برده‌ا بونلرك استانبول جهتنده کزمیه‌جکلرینه کفالت ایتمسی اوزرینه صالیویر لدیکنی ضبطیه ناظری شفاهاً سویلمش ایسه‌ده کیفیتی عرض ایده‌ب ایتمدیکی بیلنه‌مامسندن اوجهتده‌تهدید اولنانلرکده افاده‌لری اخذ ومواجهه اولنمق وهم‌ده بدروسدن الدقلری درت لیرایه دائر هیئت تحقیقیه‌ده جریان ایتمش اولان معامله بیلدیرلمك وینه اعاده ایدلمك اوزره جمله‌سی محفوظاً دائرهٔ ضبطیه‌یه کوندرلدیکی وپایتخت سلطنت سنیه‌لرنده شو حرکات شقاوتکارانه‌یه جرأتلرندن طولایی بونلرك اك اغر جزایه چارپدیرلملری مرتبهٔ وجوبده بولندیغی معروضدر قاطبهٔ احوالده امر وفرمان حضرت من‌الامرکدر .

اسکدار متصرفلغنده‌الدیغم معاش بش بیك کسور غروشدن عبارتدر حالبوکه بومقدار معاش یکرمی درت سنه اول استیناف مدعیٔ عمومیلکی ایله بولندیغم بعض ولایتده دخی الدم چونکه ولایت عدلیه مفتش معاش اولان بشبیك غروشله مصر فوق‌العاده قومیسرلکی کتابتنه تحویل مامورین ایتمش مفتشلك ووکالتیله دوریه خرجراهی النمش ایدی اوتاریخده اوچ یوز غروش

معاش الان ودها واضح برلسان ایله هنوز برمکتبدن چیقه‌رق صورت ملازمتله استانبولده نزدنده بولندیغم محکمه قامنه مداوم بولنانلردن فی ١٠ تموز سنه ٣٢٤ وقعهٔ خیریه‌سنه قدر یکرمی بیك غروشدن زیاده معاش الان ووزیر اولانلر چوقدر دیمك ایسترمکه قدم ورتبه‌جه بوعاجزه امثال اولانك . کیمی والی کیمی ناظر کیمی صدراعظم ایدی بشقه‌لری کبی پاشالره تملقات وتبصصانده بولنسه ایدك بویله قالمز واخیراً معاشمك اون بیك غروشه ابلاغنه انجمن و کلا قراریله بالاستیذان شرفتعلق ایدن ارادهٔ سنیه حکمندنده محروم اولمز ایدك اوتوز سکز سنه‌لك امکدارلغمدن بحثله اسکدار کبی بر بلدهٔ جسیمه‌ده هرسنه برمحلول خانه ویادکان بولور واسترحام ایدرك سائرلری کبی برقاچ پارچه‌ده بن آله‌بیلوردم المنةلله بویله فکر وامله تابع اولمدم باهوا هیچ برشی محلولدن المدم انجق وظیفه‌م اولان ضبط وربطه باقمقدن وبوپاشالرله اوغراشمقدن وملعنتلرینه علی قدرالامکان مانع اولمق وبعض وطنداشلرمی قورتارمقدن بشقه برشی دوشونمدم هرسنه برقاچ معاشم تداخلده قالدی بوکون یتمش بیك غروشدن زیاده مخصصات صورتلری یدمده‌در . عاجزلریده وظیفه‌می براقوب هفته‌ده برکون اولسون بوپاشالره کیدرك آبرو دوکسه ایدم استحقاقی الەمزمی ایدم . شاعر بویتی بیهوده سویلمامشدر .

«حكمت نظام عالم كون وفسادى هپ» اخلال ايدن مداهنه وارتكابدر » اشهد بالله بويله‌در بونى تصديق ايتميان نادان . ومذهب انديشه‌ده بى ايماندر ارتكابى تجربه ايتمدم مداهنه‌نك صوڭ پرده‌سنى اداره ايده‌مدم .

وليعهديوم اقباللرينك الك رونقلى زمانلرنده بوبابده سالردن متفرق ومتشتت اولديغى تفصيلات معروضه‌دن تماميله آكلاشلمش اوله‌جغى كبى عزت پاشا حقنده‌كى عريضه‌مك صورتى دخى عيناً زيرنده محرردر اناطولى عثمانلى تيموريولى شركتنك حيدر پاشا استاسيوننده بولنديريلان قاصه‌سندن كچنلرده برفعلى سرقت وقوعبولديغى شركت مأمورلرينك خارجه سررشته ويرمكسزين كندو كندولرينه تحقيقات اجراسى كبى بعض اطوار دلالتشيانه اظهار ايلملرندن استدلال اولنه‌رق وقوعبولان سؤال اوزرينه بش كون صكره بالضروره جهت ضابطه‌يه فعل سرقت بيلديرلمش ومسروق اقچه‌نك آلتيوز ليرادن عبارت ايدوكى كوسترلمش ايسه‌ده اجرا اولنان تحقيقاتده ضايعاتك بيك طقوز يوز اللى ليرا اولديغى وقاصه‌ده بركونا اثر جبر وتضييق كورمامكله برابر قاصه‌دار اكسينادس افنديينك سرقت ايدلديكنى بيلديرديكى بواماتت اقچه‌لرى اخذ وتسلم ايله قاصه‌يه وضع وعلى‌الاصول علم وخبر اعطا ايتديكنى وقاصه‌نك ايكى اناختارى اولوب بريسى كندى

يانده وديكرى محاسبه‌جينك نزدنده بولنديغنى قطعياً افاده ايتمش ايكن ترتيب ايديلان اسئلهٔ مناسبه واستاسيون سرمأمورى وچتى ايله اجرا ئلنان مواجهه اوزرينه سالف‌العرض اناختارلرك ايكى دكل اوچ دانه اولديغى وبونلردن برى كنديسنه مودوع وديكرلرينك محاسبه‌جينك نزدنده محفوظ ايدوكنى تأويلاً بيان واعتراف ايتمسى واوچنجى اناختارك شمدى ميدانده بولنمامسى وقاصه‌نك هرحالده اناختارى ايله آچيلمش اولديغى آكلاشلمسى واقچه‌نك آخذ وقابضى بولنمسى جهتلريله هرحالده قانوناً مسئول ومعاتب اوله‌جق اولان مأمور شركتجه صحابت وبالعكس بومقوله اقچه ايله مناسبتى اولميان حمال كبى كوچك مأمورلره تحميل سرقت ارزوسى اظهار ايدلديكنك حس اولنمسى وفعل سرقتك كونترجه ضابطه‌يه بيلديرلمامسى وايشدلديكى آنده دخى آلتيوز ليرادن عبارت دينلمسى وعندالاستنطاق بيك طقوز يوز اللى ليرا اولديغنك تحقق ايتمسى كبى احوال جلب نظر ايتمش اولوب شركت مذكوره‌نك ضرر وزيانى حكومت سنيه‌يه عائد وشركتك بوكبى سرقت اولنان مبالغى بالآخره ضرر وزيان ومصرف ناميله قيد وقبول ايتديرمسى احتماليده وار دبولنديغنى مطالعه‌سيله صوك درجه تعميق كيفيت متحتم ذمت اولديغى وكاتب ثانىٔ حضرت شهرياريلرى احمد عزت بك قوللريله بركونا الفت ومناسبت بكترانم بولنمديغى حالده كچن جمعه كونى سلاملق رسم عاليسندن

اول مابین همایونلری پیشگاهنده چاکرلرینه تصادف ایله بوسرقتك بودرجه‌یه قدر استکناهی شرکتك شکایتنی داعی اولدیغندیغندن غیر جائز بولندیغنی » اخطار ایتملرینه مقابل » هرشیده اولدیغی کبی بوایشده دخی صوك درجه غیرتله حقیقت حالك ظاهره اخراجنه چالشمقلقم مسلکم اقتضاسندن بولندیغی زمینده جواب اعطا ایدلمش ایکن دونکی کون دخی عاجزلرینی جلب وبوایشك تحقیقندن همان صرف نظر ایدلمسنی تأییداً تکرار ایلمسی بك معنیدار وسارقلك هرحالده قاصه‌دار اکسینادی اولدیغی درکار اولوب نقود مسروقه‌نك بینلرنده تقسیم ایدلمسی محوس ایدوکی آکلاشیلمرق اولبابده‌کی اوراق تحقیقیه ایله جهت عدلیه‌یه تسلیم وتودیع قلندیغنك عرضنه اجتسار ایلدم فرمان

ولی عهد دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلرینك دائرهٔ نجابتپناهیلرنده امامت ایدن قرا وخطیب شهیر عثمان افندی مشارالیه حضرتلرینی تخت سلطنتده کوره‌جکنه دائر نمازدن صکره دعامی ایتمش یاخود بشقه وقت بویله برسوزمی سویلمش هرندن ایسه اسلافم زمانلرنده اسکدارده والدهٔ عتیق جامع شریفی جوارنده خانه‌سندن مدت مدیده هیچ برطرفه چیقارلمامش برکون توصدنده بولنان اوچ درت پولیس مأمورلرینك موافقتیله جامعه عزیمت وعودت ایدرکن متصرفلق دائره‌سنك اوکنده‌کی جاده‌دن کچمش اولمسیله قیامتلر قوپمش وسلفم صبری بك‌ده چوق قورقمش

وبی چاره حافظ عثمان افندی بر دها برطرفه اچیقه مامش اره دن وقت مروریله بی چاره نك خسته لکی سمع همایونه ایصال ایدلدیکندن کندوسنه اوتوز لیرا عطیه احسان بیورلمشدر . برطرفه کیده من وبر کیمسه خانه سنه کله من وبرایکی جامع شریفك خطابت وسائر جهتلری عهده سنده اولدیغی حالده سنین وفیره اوقاف نظارتندن برپاره آله من ایکن کندوسنی بلا استیذان متصرفلق دائره سنده اوطه مه چاغرتدم تسلی ایتدم یالکز اك ناموسلی وعفیف پولیس قومیسرلرندن بهجت افندی ایله اسکدار وقاضی کوی جهتلرنده هرنره یه وهانکی جامع شریفه ایسترسه کیتمه سنی سویلدم وحتی اوقاف ناظری غالب پاشا ایه غایت سوزشلی استرحامنامه یازدیغم کبی مابین همایونده ده رجا ایتدم . خیلوجه تراکم ایتمش اولان جهات بدللرینی عثمان افندی تماماً آلدی وهرکون هرطرفه کیدوب کزدیکندن پك ممنون بولندیغنی مأمور مومی الیه هرزمان سویلردی وفاتی اثناسنده دخی « یاپان ییقان هپ حقدر محقق . قولك فعلی بو ایشلرده معلق » دیه رك وپادشاهه دعا ایدرك تسلیم روح ایلدیکنی مأمور مومی الیه وسائره سویلمشلردی . زمان عاجزی یه قدر شو معامله انسانیتکارانه نی هانکی متصرفلر هانکی ناظرلر ایفا ایده بیلمش وبوندن طولایی ده تحسین پاشادن صوك درجه معاملات بارده کورلمشدر .

سلامسزده برخانه یه سلاح آتلمق وبر بغچه ده ده ارمنی مکتبی

طلبه‌سی طرفندن تیه‌لانمش و اوینه‌تاملق وینه برخانه‌ده قونسر ترتیب مدعوینه بیلت توزیع اولنمق کبی زمان سابقده اهمیت ویریلان خصوصاتمن طولانی زمان ومکانلرینی واسملرینی برر برر تعداد باعث تفصیل وتصدیع اوله‌جق بك چوق کیمسه‌لره اجرای وصایادن بشقه معامله ایفا و یا تذلیلکاری حالده بیله نظارته هیچ برینی اعلام ایتمدم . حتی کچن سنه مطبوع بیلتلر توزیعیله ایکی خانه‌ده اجرا ایدیله‌جك بالونك همان منعنه نظارتدن تلغرافله امرلر ویرلدی حالبوکه مدعویندن برقسمی فامیلیالریله کوندوزدن کلمش وطعام حاضرلنمقده بولنمش اولدیغی آکلاشلمسیله راحتلرینی سلب ایده‌جك برمعامله‌ده بولنمامللرینی مأمورلره تنبیه وایرتسی کونی جلبله بلا رخصت بیلت طبعیله بالو ترتیبی غیر جائز بولندیغندن عدم تکروری یولنده نصیحت ایلدم بونلردنده برینی نظارته کوندرمدم [۱] ازمنی حادثه‌سنده طشره‌یه کیتمش اولان زوجیله مخابره‌سی استخبار وبرایکی دفعه هیئت تحقیقیه‌یه جلب واحضار ایدلمش ولك صکره هیئت مذکوره‌دن کوندرلمش اولان برقومیسر معرفتیله هیئت برشی سؤال ایده‌جك دیه دسیسه ایله خانه‌سندن چیقاریلوب حیدر پاشادن شمندوفرله ازمیده کوندرلمش اولان ماریم اسمنده برخانك

---

[۱] عجبا شیفره‌لی تلغرافنامه ایله همان منعی وکیملر اولدقلرینك تحقیق وبیاننی امردن مقصدی نه ایدی وبویله وتوز قرق قدر معتبر وناموسلی عائله‌لرك کیجه مرکزلردن دائره‌لردن خوف وخلجان ایله هیئت تحقیقیه‌یه کیتملرندن نه‌بکلر ایدی. اشته اومعتبر عائله‌لر کندولرینی بوصورتله محافظه ایتدیکمدن طولایی متشکردرلر .

صغیر و کبیر چوجقلری بوراده برحال پریشانیده قالدقلری خبر ویرلمسی ، طشره‌ده‌کی زوجنه کرك کندوسی وکرك چوجقلرینی استفسار خاطره دائر مکتوب کوندرمش ویا آلمش اولسه‌لر بیله مادامکه میدانده بضر دنیله‌جك بر وروقپاره اولمدقدن بشقه برایکی دفعه هیئت مذ کوره‌یه جلب ایدلمش و براغلمش واره‌دنده خیلی وقت کچمش ایکن بوصورتله کوندرلمش اولدیغی آکلاشلمسی اوزرینه هیئتك بو حقسزلغنی درحال ناظر شفیق پاشایه اوطه‌سنده وپولیس انتخابی ایچون متشکل قومیسیونمز کونته مصادف اولمسیله قومیسیون هیئتی حضورنده پك آچیق و اغیر صورتده بیان وبوهیئتك هیئت تحقیقیه اولمیوب تخریبیه اولدیغنی وحامیٔ مساوی مرتکب مساوی ایله مساوی بولدیغنی اثبات ایتدیکمده چوق جانی صیقلدی هیئت تحقیقیه دیمك کندوسی دیمك اولدیغنی وصرف ارمنی ایشلرینه باقمق ایچون باارادهٔ سنیه متشکل بولندیغنی ونظارتك اجرا آتنه هیچ بروجهله مداخله‌یه حقم اولمدیغنی سویلمسنه مقابلده بوبله کیمسه‌سز وبی جرم اولانلری نفی وتبعید ایتمکله وپولیسلره مساواةً معاش وهفته‌لك والبسه‌ویرمامك بحسب الضروره ویوزینی درت بچق غروشه صاتدقلری معاشلرینی اوهفته ایچنده صراف وکاغد قوافلرینك چیره دستیٔ تصاحبله محاسبه‌دن وزنه‌دن الیویرمسنه ونظامنامه خلافنده قومیسر انتخاب ایدلمسنه اجرا آت حسنه دینله‌مز . دیه‌رك قومیسیوندن چیقدم واسکداره مواصلتمده مخصوصاً برقومیسر کوندروب مذبوره‌یی ازمیددن جلب وطوغریجه جکر پاره‌لری اولادینك بولندیغی خانه‌یه سوق ایلدم . کرك شفیق

پاشا و کرك حامیلری ایله بو هیئتدن طولانی خیلی عربده‌مز وقوعی
هرکس بیلور . کاف . حکومتی . قافه . امور ضابطه‌یی کدکات
اوقافه . چورن وملعتنده بونلردن اشاغی قالمیان پاشالرك ایچنده
« انسان » قوچی‌یه قیرمش صبی ، یولی سهواً قزلباش کوینه
اوغرامش سنی‌یه دونیور ، مرتکبلره ممدوح الشیم ، مستقیملره
منفور عالم اطلاق ولنیوردی . اون سنه قدر متصرفلغنده بولندیغم
اسکدار کبی بربلدۀ جسیمه وحوالیسنده وسع وادراکم مرتبه
امر انضباطه دقتدن بران خالی قالمدم بتوفیقه تعالی شایان تذکار
بر وقعه‌ده اولمدی . هرملتده مقابره حرمت اولنور . اسکدار
وقاضی کوی قبرستانلری درونلرنده برطاقم حیوانات رعی ایدلدیکنی
وجوار خان وخانه‌لردن سوپرنتی دوکلدیکنی کورر وعصرلردنبرو
یتشدیرلمش اولان وجیادت هوایه خادم بولنان قبرستان سروی
اغاجلرندن چوره‌یوب دوشن وروزکاردن دوریلانلرك بعضیلرینی
شونك بونك آلدیغنی وبویله‌جه برچوق سروی ضایع اولدیغنی
ایشیدیر وکوز اوکنده بولنوبده آشیریله‌میانلره دائر آره‌صره
مواقعدن ژورناللر آلیردم بوبابده اوقاف نظارتنه ویریلان معلومات
اوزرینه برمأمور کله‌رك بهر سروی اغاجنی نهایت سکز اون
غروشه صاتوب بونیده قبرستاندن خارجه چیقارتمق ایچون اجرت
ومصارف سائره‌یه ویره‌رك عودت ایتدیکنی‌ده آکلاردم قیود
عتیقه‌یه باقدیردم زمان مأموریتم عاجزانه‌مه قدر برسروی اغاجنك
اون بش غروشدن زیاده‌یه صاتلمامش اولدیغنی ویازیلان تذکره‌لرك‌ده
بومآلده بولندیغنی کوردم کرك قبرستان وکرك درونندکی سرویلرك

تجاوزات وتخريباتدن محافظه‌سنی دوشوندم لازمكلانلره تنبيهات اجرا ودوشن سرويلری بالتعداد برپارچه‌سی بيله ضايع اولمقسزين دائره حوليسنه نقل ومناقصه‌سنی اعلان وبوبابده نظارت مشارالیهایه‌ده معلومات اعطا ايتدم بهر سروی يتمش سكسان غروشه وبعضيسی دها زياده‌يه صاتلدی يالكز اسكدار جهتندن خزينهٔ اوقافه سنوی سكز اون بيك غروش قدر برواردات تأمين ايدلدی . اوچ عصرلق سرويلردن كرك اسكدار وكرك استانبول وسائر جهتلرده سنين وفيره‌دنبرو صاتلمش اولان سروی اثمانی اوله‌رق خزينهٔ اوقافده شمدی‌يه قدر تجمع ايدن انجق يكرمی بر بيك غروشدن عبارت اولديغنی اوقاف ناظر اسبقی غالب پاشا مرحوم حال حياتنده كمال تأثرله سويلمش ووقفه اولان خدمات عاجزانه‌مدن طولايی دعا ورسماً ومتعدداً تقديرنامه‌لريله‌ده التفات ايلمش واندن صكره كلان ناظر پاشالر دخی تلطيفنامه‌لريله بيان تشكرات وابذال التفات بيورمشلردر تأسف اولنوركه اتخاذ واجرا ايتديكم ومحسنات عديده‌سنی كورمكله مفتخر بولنديغم شو قاعده واصول استانبول وبك اوغلی جهتلرنده‌ده تطبيق وتشميل اولنمه‌مدی نمونه اوله‌رق اولا احمديه جاده‌سنده‌كی قبرستانه وصكره قاضی كوينده آيريلق چشمه‌دن قوربغه‌لی‌يه كيدن طريق كبيرك صول جهتنده بولنان ومأمورين بلديه‌نك مسامحه‌سيله اطرافده بيوك برمحله شكلنی آلان خانه‌لردن كيمينك باغچه‌سی مطبخی وكيمينك اخور وچماشورلغی تجاوزاً قبرستان درونه كيرمش وتخريب ايديلرك كون بكونده تجاوز ايدلمكده بولنمش اولان قبرستانك

واوراده براز مشکلات اقتحامیله میدانه چیقاریلان جامع عرصه‌سنك دیوارلرینی وبعده صاغ جهتده‌کی مقابر مسلمینك محافظه دیوارلرینی نظارت مشارالیهانك التماس اوزرینه کشفلرندن چوق نقصان اوله‌رق یاپدیرتدم هرطرفلرینه ایشانمش بیوك طاشلردن قپولر انشاسیله منتظم درت عدد دمیر قپولرده طاقدیرتدم . وینه اوجوارده ابن زاده قبرستان ونماز کاهی اوزرینه تجاوزاً یاپدرلمش اولان خانه‌لر رفع ونماز کاه محلی وبوقبرستانکده دیوارلری انشا واوزرلری « هوالخلاق الباقی » وآیات کریمه یازیلی مزار طاشلری مذکور خانه‌لرك مطبخ وبغچه‌لرنده مجرالره قپاق طاشلری یاپلمش اولدیغی کوریله‌رك خراج ویرلرینه رکز وتعمیر وللهالحمد اوقبرستانلی تلوثات ومزخرفاتدن تطهیر ایله هر درلو تجاوزاتدن محافظه‌یه موفق اولندی . انشاءالله الی الابد محفوظ قالور عادی برحس منفعت پرستی ایله قبرطاشلری قیرلمش وسرویلری کسلمش وتجاوزاً اوزرلرینه خانه‌لر یاپلمش اولان اوساحه‌لر شوتجاوزاتدن قورتاریلوبده کمافی السابق قبرستان حالنه قونلمسندن عموم اهالی ممنون ومتشکر اولدیغی کبی باقی قالدقجه ارواح مؤمنین دخی خشنود قالور . وقفه اولان تجاوزك برمحکمه قرارینه حاجت مس ایتمکسزین منعی مقتضای ارادهٔ سنیه‌دن اولدیغی ومقابر وخصوصیله معابد هرقوم وملتجه مقدس بولندیغی حالده اسکدارده شمس پاشاده واقع روم محمد پاشانك جامع شریفنك صول جناحنده بولنان ودرونده برمدت اق شمس الدین ولی واون التی سنه قدرده عزیز محمود هدائی حضرتلری ذکر وصلات ایله عبادات

ایتدکلری و سلطان احمد جنتمکانك اوچ دفعه حضرت پیری او محل مبارکده زیارت ایتدیکی متواتر و ستر ایدلمشیکن بو کره میدانه چیقاریلان محرابك دیوارنده دخی محرر بولنان و جامعك درونده قپولری بولنان چله خانه‌لرك که محل عبادتك ٔالی سنه اول نصاسه یاننده‌کی خانه صاحبی طرفندن غصب و جامع درونده اولان قپولری عادی طاشلرله سد ایدلمش و اره صره خیلی شکایتلر وقوعبولمش و حتی متوفی دارالسعاده اغاسی حافظ بهرام اغانك حیاتنده دخی شکایت اولنمسیله طلبنه مبنی ۳۰۲ سنهٔ رومیه‌سی کانون ثانیسنده جامعك مکمل برخریطه‌سی دخی یاپلمش ایکن وقوعو فاتیله تقدیم اولنه‌مامش حاصلی مذکور عبارت محلی غصبدن قورتیله‌مامش اولدیغنی ایشتدم همان مأمورین لازمه سوقیله مذکور قاپولرده‌کی اورلمش طاشلری جامعك دروننده‌ن ییقدیروب نجه سنه‌لردنبرو کمورلك اتخاذ ایدلمش اولدیغی مع التأسف کوریلان چله خانه‌لر اصلنه ارجاع ایله جامع شریفه قلب ایتدیردم اوقاف نظارتندن بوبابده دخی بر تشکر نامه کوندرلمشدر .

جناب رب منان اسباب سعادت جمله‌سندن انسانه ذوق وجدان عنایت واحسان بیورمشدرکه شو سطرلری عاجزه یازدیران او وجداندر و بوآثار خیریه‌یی هرزمان کورمك اسان و کورلمکده شایاندر والحاصل بوکون اسکدار وقاضی کوی اهالیسنك بتون ارباب ناموس وحمیتدن برچوقریله استشهاد ایده‌بیله‌جکم وجهله دها پك چوق وطنداشلرم حقنده‌کی حسن نیات وخدمتمی

تعداد ایده‌جك اولسه‌م بویله برقاچ رساله‌یه صیغیشدیرمق ممکن اوله‌مز ماهیتلری معروض اشخاص محکومه‌تك قانون مشروطیتك اعلانندن صکره عزت تحسین چرکس محمد وواصف پاشالر کبی حامیلرینك آرتق حمایتلرندن دور قالدقلرینی درك واوائناده‌کی غلیان افکاردن استفاده ایله‌شانتاژجی برطاقم غزته‌جیلر واسطه‌سیله حقمده اسناداتده بولندقلرینی سررشته اتخاذیله اوته‌دنبرو عدلیه ناظر اسبقی عبدالرحمن پاشایه خوش کورونمك ومشارالیهك مستبدانه حرکاتنه دائر محفوظم اولان وبرقسمی خط دستیله محرر بولنان اوراقدن ویازدیغم جوابلردن طولایی اخذ ثار وبلکه‌ده بونلردن برقسمی دائره‌ده براقیلورده بالسهوله الده ایدیلور زعمیله تشهد مقداری ضبطیه نظارتی احراز وامور ادارة‌ده‌کی اطلاع ولیاقتنی ابراز ایتمش اولان وهمشیره‌سنك شکایت مجرده وغیر محققه‌سیله قسیقلی امامی ومختاری افندیلر حقنده ضابطه‌جه برمعامله یاپلمامسندن ومقدما کوشکمك جوارنده برینك احتاقاً اتلاف ایدیله‌رك بوستان قیوسنه اتلمش اولمسندن طولایی خیلی مدت موقوف قلان قائم برادری ضیا بکك بیکباشی حسن بك حقنده سوء فکر بسلدیکی بیکباشینك پدری نافذ پاشا طرفندن غیر رسمی بیان ونصیحت ایدلمسی درمیان اولنمسیله ضیا بکك جلب واجرای وصایا ونصیحت اولنمسندن بوسبتون عاجزلرینه مغبر اولان زیور بك ایلك اجرا آنی اوله‌رق « انفصالکز وقوعبولدیغندن محل مأموریتکزدن همان انفکاککز لازمکلیر » عباره‌سیله باتلغراف

انفصال ایتدیرلدم عجبا اسباب انفصالم قیون پوستنه صارلمش بد طینت وبد مایه جانوارلرك اظهار ماهیتلری یولنده وهمده منافع شخصیه سنك تأمینی اوغورنده وطنك منفعتی فدادن چکنمیان کاسه لیسی برطاقم خلوصکارانك تأمین جاه ایچون ولانجه قوت وقدرتلریله وطن مقدسك تخریبنه چالشدقلری برزمانده چالشمقلغم میدر ؟ یوقسه موجب مسئولیت اولان حرکتم برطاقم بیچاره وطنداشلریمی جاهمی اقبالمی وحتی موجودیتمی تهلکه یه قویه رق اوظالم پنچه لردن همده پنچه لشه پنچه لشه قورتارمغه چالشمقلغممیدر اوتوز سکز سنه اولانجه اقتدار وقدرتیله وطننه وملتنه خدمت ایچون عمرنی وقف ایتمش اولان عاجزلری کبی برمأمورك برکوتلك مأموریتی نفوذینی غرض شخصیسنه آلت ایدنلر النده زبون کش اولمسی اوتوز سکز سنه لك سعی وکوشش مکافاتمیدر جناب حق شاهد عادلدرکه هیچ بروقت حریص جاه واقبال اولمدم واولمیه جغم آنجق لله الحمد حق وعدالتك همده کمالی ایله حکمفرما اولدیغی شو دور حرمت وعدالتده دوچار اولدیغی حقسزلغك اوتوز سکز سنه لك برامکداری داغدار تأثر ایتامسی ممکنمیدر بوکا نه عدالت الهی راضی نه ده محترم شورای امتمزك آمال معدلت جویانه سی قائلدر مأمور اولسه مده اولسه مده بوجان تنده قالدقجه سربکیلی وطنمه خدمتله التزام عدالت ومظلوم وطنداشلریمه قدرتم مرتبه معاونت شرفندن بنی هیچ بر وقت هیچ برزمان دور ایده میه جکدر . فی ۱ کانون اول سنه ۱۳۲٤

Midhat, Alī Hayder

مدحت پاشا

اوغلو

علی حیدر

لایحه

Lāyiḥa ve istıṭrād

— و —

استطراد

مدحت پاشا وقعه سی

(حاصلاتی یکی عثمانلیلره هدیه ایدلمشدر .)

صاتیلان محللر :

اسویچره ده « عثمانلی » اداره خانه سی

مصرده « حق » صندوق البوسته — ٦٧٩ —

هندیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر .

عتبهٔ فلکمرتبهٔ حضرت تاجدار

اعظمی یه

پادشاهم !

بوكون اوروپاده بولنيشم مجرد مدحت پاشا اوغلی بولنمقلغمدن طولايی ذات شاهانه‌لری ایله بندکان تاجداریلرینك حق عاجزانه‌مده بسله مکده اولدقلری سؤ ظنه بر نتیجه ویرمك ایچوندر . حين صبا وتمدنیری ازمیرده کچیر دیکم اون التی سنه لك بر اسارت جمله‌یی وله ایچنده براقه رق اسباب اقامتم بیلمنه مشدر . وبو خصوصه دائر بر امر شاهانه لرینك ده صدور ایتمامش اولماسی کیفی بر فکره قربان ایدلمش اولدیغمی یك اعلا اکلاتیور ایدی . بناء علیه بر چوق عریضهٔ تلغرافیه ایله نه ذات شاهانه لرینه، ونه‌ده دین ودولت علیهنه بر سؤ نیت وفکر طاشیمامقده اولدقد نبشقه، نه مأمورین حکومتدن ونه ده دولتم برمربوطیتی بولنان کیمسه لردن اولمادیغمی عرض ایلیه رك غصب ایدلمش اولان حریتمی ایسته دم . ابذال لاطفت بیورلمدی . حالبوکه قولکز نه جانی، سارق، نه پولتیقه متهمی ایدم . یالکز بر قباحتم وار ایدیسه اوده مدحت پاشا اوغلی بولنمقلغم کبی نا قابل تغییر واصلاح، ازلی وابدی بر قباحت (!) ایدی . تغیر ناپذیر اولان شو حقیقت میدانده ومدحت پاشانك شو ملت ودولتده ایتمش اولدیغی حسن خدمتلر نتیجه سنده نائل اولدیغی

مكافاتده ظاهرده ایكن كویا بو مكافات یتیشمیورمش كبی برده اولادینی
دنیاده هیچ بر قانون ونظامك مسئول ایده میه جكی قباحت ایله
بالمعاتبه هرشیدن اعز اولان حریتنی استردادوشعار انسانیته یاقیشمیه‌
جق بر صورتده بر طاقم اشرا وادانینك پایمال حقارتلری
ایتدیرمك هیچ بر وقت موافق نصفت وعدالت اوله میه‌
جغندن قانونك بخش ایلدیکی صلاحیته بناء كندیمی حرعدایتدم .
شوراسی معلوم دقایق ملزوم شاهانه لری اولملیدر كه : قوللكز
دكل بیك درلو تحقیراته هدف ایدلمك ، واون التی سنه منفاده بولندیرلمق
صورتیله جزا دیده ایدلسه م ، حتی مدت عمرمی درت دیوار ایله
بر سقفدن عبارت اولان بر زندانده كچیرمكه محكوم ایدلسه م بیله ؛
ینه مدحت پاشا اوغلی بولندیغمی انكار ایده مم ؛ ایتسه م ولدزنا
مشروع اولورم . اوروپاده بولندیغم شو صره ده ذات شاهانه لرینه
دولتك ماضیسی ، حال واستقبالی حقنده بعض معلومات اعطا ایله
شمدی یه قدر اتخاذ ایدیلان اصول پولتیقیه مزك نه دن عبارت
بولندیغنه ودولت ابد مدت عثمانیه مزك اهنك دولتك صورت امتزاج
واتحادندن استفاده ایده میوب ایكی عصردنبری تدنی یه باشلامش
اولماسنك اسباب وغوامضنه دائر بعض تفصیلاتی محتوی اوله رق قلمه
النوب تقدیم حضور شهریاریلری قلنان شو لایحه مك نظر همایونلرندن
دور طوتلمامسنی استرحام ایدرم .

احتمالكه شو عرض ايده جكم سوزلردن قلب همايونلری دوچار تردد اولور . قولكزك اوروپاده بولنديغم مدتجه مقصد جاكرانهم تحصيل علم ومعرفت واستكمال اسباب مدنيت ايله وطنمه خدمت ايده بيلمك اولديغنـدن بوبابده ذره قـدر تردد بيورلمسی مناسب اوله مز ظن ايدرم . وطنمه عودت ايسه استقباله عائد بر كيفيتدر . بونك ايچون بوبابده برشی سويليه مم . پادشاهم ! بوراده بولنـديغم مدتجه عثمانلی صفيتله اجرای وظيفـه ايتمكی آرزو ايدر وبونكله ده افتخار ايدرم . ملتمك تأمين سلامتی ايچون منافعنه عائد الك اوفاق بر خصوصده بيله طوغری سويله مك الك برنجی ومقدس وظيفه مدر . كرچه وقوعبوله جق معروضات عبيدانه مك حكمسز ، همده پك حكمسز طوتيله جغنی بيليرم . انجق جان تنده بولندقجه اظهار يأس وفتور ايتامك حميتمندان امتك وبالخاصه قولكز كبی وجودينك هر بر پاره سنی ملتی ، دولتی ، پادشاهی اوغورينه فدا ايتمكه محكوم بولنان بنـدكان ملتك اقدم ، اقدس وظائفی اولديغندن پادشاهم ! امين اوليكز كه جانم تنده بولنديغی مدتجه معروضاتم ولو نظر دقته النمق صورتيله بی دريغ عنايت بيورلسون ولو آلنمامق ايله دريغ عاطفت ايدلسون اختيار سكوت ايده ميه جكم . واقعا شو وظيفهٔ مقدسه يی وطنمه ايفا ايتمك ايجاب ايدردی . انجق سويليه جكم سوزلره امثالی جهله حوالهٔ سمع واعتبار ايدلميه جكی محقق وفضله اوله رق نفس

عاجزی بی ده تهلکه یه دوشوره جکی ملحوظ ایدی . کرچه وطنم ایچون نفس چاکرانه می تهلکه یه القا ایتمك عند مده اهمیتدن عاری وبری ایسه ده نه چاره که : مدحت پاشانك احوالی کوزمك اوکنده ووعد شاهانه لری خاطر مده بولندقجه بوکبی بر حاله اجتسار ایدیله مزدی ، صانیرم . بناء علیه بوراده بولندیغم مدتجه وقوعبوله جق معروضاتمك نظر عدالتله تلقی اولنمسنی رجا ایدرم .

احوال سیاسیه مزدن بحث ایتمك بنم کبی بر عاجزك اقتداری داخلنده دکل ایسه ده ، انظار شاهانه لرینه بعض وقایع ماضیه وحال حاضرك مسلکی ایله استقبالمزك نتایجنی کوسترمکدن عبارتدر . مختصر بر صورتده بحث ایتمك ایسته دیکم امور پولتیقه مز یولندن چیقوب عادتا هانکی مسلکی اتخاذ ایلیه جکمز بیلنه مز بر حاله کلمشدر . بونلره سبب ایسه داخلی ایشلرك شیرازۀ انتظامدن چیقوب مختل اولمسیدر . بوبابده ذات شاهانه لرینه بعض معروضاتده بولنمغی وظیفه عدایلدم . جمله یه معلوم اولدیغی اوزره اوروپا قطعه سنده کی دول معظمه بوناپارت ناپولیونك زماننده صکره درلودرلو قوانین ونظامات ترتیب وتنظیمله یك دیکرك ملك ودولتـه تعرض ایتمه مك وایدنی اولورسه دول سائره طرفندن ممانعت اولنمق بابنده اتفاق آرا ایله بر موازنۀ دول شروطی جمله طرفندن قبوله

وتصديق اولنمش ایکن دولت عليۀ عثمانیه لرنده متمکن ملت نصارا یه
ظلم ایدلمکده اولمسی ، وجهالت ایچنــده بولنمسی ، ویادشاهلرك هر
ایستدکلرینی اجرا ایتمه سی ، وقوانین ونظاماتك جاری اولمامسی بهانه
سیله معاذ الله تعالی ممالك محروسۀ شاهانه لرینك مقاسمه سی دخی
مقاوله اولونه رق قرار ویرلمش ومعلوم اولان مقاسمه نك صدورنده
واستانبول جمله دولتك حمایه سنده جمهوریت حالنه افراغ ایدلدکدن
صکره اسکداردن حدود ایرانیه یه قدر باقی قالان محل قونیــه
شهری تختگاه اولمق شرطیله دولت عثمانیه حکمنده قالمق ماده لری
بیله فصــل اولنمش ایدی . بو فکر وتصورك اجرا آتی الك زیاده
روسیه ده ایلری کیتمش ایکن زمان حاضرده اتخاذ اولنان مسلك
روسیه یی دوست ومتفق تلقی ایتدیکمزی کوستریور . بوایسه
بزه دهشتلی بر استقبال حاضر لیور . معلوم شاهانه لری اولدیغی
اوزره بز استقبالمزك تأمینی شمدی یه قدر دولت علیۀ عثمانیه یه جدی
بر محبت ابراز ایتمش ومنافعی دولتنك بقا سیله تأمین ایدلمش
دولتلردن آراملی یز . دولت عليۀ عثمانیه مزك بقاسی اتحاد اقوام ایله
اوله بیلوب بو اتحاد ده وعد اولنان اصلاحات داخلیه نك اجراسز
قالمامسیله شرطدر . زیرا شمدی یه قدر اعلان اولنان اصلاحات
قانونلرینك حکمسز قالمه سی دولت علیۀ عثمانیه مزده متمکن اقوام
بیننده منافرته سبب اوله رق اوروپانك مداخله سنه قپو آچمش

ودولت علیه نك اوروپا نظرنده کسر نفوذینی موجب اولەرق ممالك شاهانه یی جان اوزرنده اجل ایله کوله شیر برخسته یه تشبیه ایتدیرمکدن قورتارمش اولدیغی کبی ، بعض احوال غریبهٔ داخلیه‌مزده بحق دوست ومتفق اولمغه شایان اولان دولتلرك توجهلرینی ازاله یه سبب یکانه اولمشدر .

احوال سیاسیه‌مزی اچیقدن اچیغه انظار شاهانه لرینه عرض ایلمك ایجاب ایدر . روسیه نك مقصد یکانه سی وفکری « پانسلاویزم » دینلان قومیتك تشکیلیله ایلك قوتنی دولت علیهٔ عثمانیه‌ده تجربه ایتمك وترکستانده اولدیغی کبی دولت عثمانیه یی ده قوهٔ بریه وبحریه سنی ازاله ایلیه‌رك عادتا بر خدیویت شکلنه افراغ ایتمکدر . وقوعات عدیده ایله اکلاشلدیغی اوزره روسیه نك شرقده یکانه قوهٔ محرکه سی اهل اسلام طرفندن دوچار مظالم ایدلمکده بولندقلری بهانه سیله خرستیان عالمنی اوروپا یه قارشو حمایه ایتمکدر . اسارت قدر مدهش براز درك دندان هلاهل نشانندن اك زیاده مضطرب اولا نلرك پادشاهلر اولدیغی تاریخلرمزده کوسترلمکده ایکن بوکون الکنزده کی قوتك روسیه دولتی کبی بر دولت طرفندن استردادی ذات شهریارلرینی صوك درجه ده دهشتلی بر نقطه یه ایصال ایلیه‌جکی کبی ملت اسلامیه یی ده درجهٔ نهایه‌ده داغدار تأسف ایده جکی شبهه سز در . معلوم همایونلری اولمق اوزره عرض ایده یمکه بوکون

ملتك قلبندن چيقمقده اولان صـداى دهشتناك ؛روسيه يه قارشو فرياد انتقامدن بشقه برشى دكلدر . روسيه نك « پانسـلاويزم » دينلان اتحادى اسكيدنبرى كورلديكى وجهله ، در سعادتدن ونديك كورفزينه قدر اولان محلى زير اداره سنه المق فكرى اولديغندن هر دائم مبدأ شورش ، بلقان دول صغيره سنك دولت عثمانيه يه قارشو تجاوزلرى اوليور . واقعا دول صغيره يه مقابله ايده جك قوت سلطنت سنيه مزده مع زياده موجود ايسه ده نه چاره كه انلرك ارقه سنده روسيه دولتى كبى عظيم بر دولت بولنمسندن ، انلرك تربيه سنى ويرمك ممكن اوله ميور . ايشته شو حال ، بزه بر متفقك شدت لزومنى ارائه ايديور . مرئى اولان متفقده اولسه اولسه انكلتره اوله بيلور . زيرا روسيه بزه قارشى نه نسبتده بر فكر سقيم بسلمكده ايسه انكلتره ده او نسبتده فكر سليم طاشيمقده در . معلوم شاهانه لرى اولديغى اوزره روسيه بزم ايله بك چوق دفعه لر حرب ايدرك ضعفمزه سببيت ويرديكى وقينارجه معاهده سى كبي دهشتلى بر معاهده نك عقدينـه ده موفق اولديغى حالده بونلر له بر درلو تسكين حرص ايده ميه رك جنتمكان سلطان محمود خان ايله والد ماجدكز سلطان عبد المجيد خان حضرتلرى زمان همايونلرنده روسـيه چارى بولنان ايكنجى علكساندرك پترسبورغده ويرديكى بر ضيافتده دولت عثمانيـه لرينك محوينه دائر قوللانديغى سوزلر اوزرينه او وقت

انكلتره نك روسيه سفيرى اولوب ضيافتده حاضر بولنان سسير « هاملتون سايمور » نازكانه ومدافعه كارانه بر لسان ايله ايمپراطور مشار اليهك آمال مفسد تكارانه سنه انكلترهنك ميدان ويره ميه‌جكنى دولتى نامنه افاده ايتمش ايدى . بوحال ايله برابر پرنس منچيقوف » ك استانبوله كليركن اتخاذ ايلديكى مسلك ايله ، كلديكى زمان ايتديكى تكليفك طرف دولت عليه دن رفعت پاشا رياستى التنده متشكل مجلس طرفندن ردى اوروزرينه درحال بزم طرفى التزام ايليه‌رك ،فرانسه‌ايله‌متحداً روسيه يه قارشوبر اولتيماتوم‌ويرمش‌اولمسى انكلتره نك حقمزده كى محبت وحسن ظننه شاهد كافيدر . حتى پارس معاهده سى كبى بزم منافعمزه خادم برمعاهده عقدينه موفقيتك انكلتره‌وفرانسه دولتلرينك ياردملريله حصوله كلديكى انكار اولنه‌مز صانيرم . پرنس « غورچاقوف » پارس معاهـده سنى بر درلو هضم ايده مديكندن نقض ايتمك غرضـيله اوروپا محافل سياسيه سنه بر لايحه ويرمش ايكن بو لايحه يه قارشو بزى تكرار مدافعه ايله روسيه نك فكر استيلا كاريسنه قارشو سـد هائل چكن ينه انكلتره دولتى اولمشدر . شو وقعه اوزرينه انكلتره بر طرفدن ده كندى منافعنى تأمين ايلمش اولمق اوزره المانيا يى ده روسيه عليهنه اتفاقه دعوت ايلمش ايسه ده آلمانيا نك روسـيه وكندى منافعى

حقنده بسلمك اولديغى آمالى وپرنس « غورچا قوفك » پرنس « بيسمارق » ايله صميمى ملاقاتى ، وايكنجى علكساندر ايله برنجى ويلهلم ك قرابتى آلمانيا طرفندن قبول اتفاقه مانع اوله رق كوسترلمش ايدى . حالبوكه اوزمان حقيقت بو مركزده دكل ايدى . آلمانيا دولت عليهٔ عثمانيه نك خاطرى ايچون روسيه دن كورديكى طاتلى طاتلى رؤيالرك محو اولمسنى ارزو ايتميور ايدى . اوصره ده روسيه كوندن كونه كسب قوت ايتمه سنى هر نصلسه خوش كورميور ايدى . آلمانيا حكومتى انكلتره نك تكليف واقعى دولت عثمانيه نك فرانسه يه بتون بتون ميل ايتامسى ايچون كليارد ايتمديكندن پرنس «غورچاقوف»ك لايحه سى پارس معاهـده سنى امضا ايدن دولتلره حواله قلنمش اولديغى معلوم همايونلريدر . روسيه بونكله تسكين حرارت ايدمـ مديكى كبى « غور چاقوف » ده بو يولده مقصدينه نائل اوله ميهـ جغنى اكلاديغندن ۱۲۹۲ سنه سنه طوغرى درسعادت سفيرى اولان (اغناتيف) ى سراى پادشاهى يه دخول ايتديره رك ،او واسطه ايله روسـيه نك خرستيان عالمى نامنه چيقارديغى آوازهٔ استمداد سمع اعتباره آلنه رق درسعادته بر قونفرانس اعزامنه قرار ويرمشلردر . قونفرانس تأسيس وتشكيل اولنديغى وقت روسيه نك وقوعبولان آغر آغر تكليفلرى جمله يى حيرت ايچنده براقمش وحتى تكاليف

مذکوره ایله حقوق حکمرانیکزه بیله تجاوز ایدلمش اولدیغی در خاطر اولنه بیلور · او وقت ذات شوکتمآبلری جسیم دولتده آچیلمغه باشلایان رخنه لرك دهشتنی تقدیر ایله مدحت پاشایه قارشی ویرمش اولدیغکز تأمینات قویه وتعهدات خصوصیه اوزرینه اوروپا نك علیهمزه آچیلان آغز لرینی قپامق ایچون نمایشدن عبارت بر جمله اولمامق وشمدی یه قدر اعلان اولنان خط همایونلر کبی حکمسز قالمامق شرطلریله قانون اساسی اعلان بیورلمش در · قانون اساسینك اعلانی روسیه نك داخلی شورشلرینه قپو اچمش ، دیکر طرفدن انکلتره وفرانسه دولتلرینك توجهلرینی قزانمغه سبب اولمش وحتی انکلتره دولتی نامنه « لورددربی » وفرانسه دولتی نامنه ده « موسیو تیر » دولت عثمانیه یی خیر خواهانه بر صورتده تبریك ایتمشلر ؛ وقونفرانسك بوصورتله تعطیل مذاکرات ایلسنی بر اثر موفقیت عدایتمش اولدقلری معلوم همایونلریدر · اصلاحاتك اجراسنی متکفل اولان قانون اساسینك اعلانندن اك زیاده مکدر اولان روسیه بر طرفدن جنرال اغناتیف واسطه سیله حکومت عثمانیه نك جدی بر اصلاحاتده بولنمیه جغنی اوروپایه قارشو مصرانه بر صورتده بیان ایده رك سائر خط همایونلری نمونه اوله رق کوسترمش ودیکر طرفدنده ذات شهریاریلرینی مجلس مبعوثانی قپاتمق خصوصنده اغفاله چالشمش ؛ وبر درجه یه قدر موفق اوله مایجه ....؟

دول صغیره یی تشویق ایله کندی تکلیفنی موقع ثبوته ایصال ایده‌جك احوالی ایلری کتورمکه باشلایوب قبول ایدلمدیکی تقدیرده اعلان حربه قدر ایشی سوق ایده جکی تهدیداتیله اصرارنده ثبات کوستر مشدر . معلوم دقایق ملزوم حکمداریلری اولدیغی اوزره او وقت انکلتره نك منافع خصوصیه لری حسبیله بوکبی ایشلره بالطبع قاریشه جقلرینی ، او وقتکی باب عالی یك اعلا بیلور ایدی . ذاتاً پرنس « غورچاقوف » ك روسیه نك رسمی غزته لرنده نشر ایتمش اولدیغی بر فقره ده بیان ایلدیکی ،وروسیه نك قونفرانس واسطه سیله دولت علیه دن مظهر اولمق ایسته دیکی شیلر مارکی دوسالسبورینك یازدیغی تحریراتده سزاوار حیرت اولمق اوزره مؤاخذه ایله دیکی ایاستفانوس عهدنامه سیله دولت مشار الیهانك دولت عثمانیه یه تحمیل ایله دیکی شرائطدن اوقدر فرقلی اولمدیغی اکلا شیلور . مع هذا انکلتره حالك دهشتنی پك کوزل درك ایدرك حربك اوکنی آلمق ایچون صربستان ایله مصالحه ایدلسون وقانون اساسیجه قبول اولنانلر عجلة میدانه قونیلسون دیه‌لورد دربی واسطه سیله دولت علیه کزه اخطارات خیرخواهانه ده بولنمش ایدی . نهایت اوروپانك مداخله سی ایله روسیه نك تکلیفی علما دن ، ارکاندن مرکب ۱۸۰ کشیلك بر مجلس طرفندن رد ایدیله رك محاربه یه قپو آچیلمشدر . ایلك هجوم دولت علیهٔ عثمانیه کره امیدبخش ایله‌مش وعساکر عثمانیه‌نك

قهرمانانه مقابله‌لری اوروپایی حیرت ایچنده براقمش، وروسیه ده عادتا قورقمش ایسه‌ده نه چاره که : شو لایحهٔ ناچیزانه مـده بحث ایتمك ایسته دیکم مسائل مؤثره بزم مغلوبیتمزه سبب اولمشدر . اولجـه بریتانیا قابینه‌سی قاریشه میه جغنی بیلدیردیکی حالده بو محاربه‌ده ینه انکلتره دولت علیه طرفنی التزام ایتمش ایدی . برلین معاهده ـ سنده پرنس « بیسمارق » ك علیهمزه ادارهٔ کلام ایتمسی، بزمـده مجبوری قبولمز، دول صغیره یی شمارتمش وروسیه نك دور استقبالنی آچمشدر . دینله بیلور که : بو محاربه‌ده انکلتره وفرانسه نك قریم محاربه سنده کوریلان یاردملری کورولمه مشدر. معلوم شاهانه لری اولدیغی اوزره قریم محاربهٔ سـنه بزم غالبیتمز ایله نهایت ویرلمش واصلاحات اجرا سی خصوصنده اوروپا بودرجه اغفال اولنمـامش ایدی . ٩٣٠٠ سنه‌سنده ایسه روسیه‌خرستیان عالمی نامنه‌فریادایده‌رك دولت عثمانیه نك اصـلاحات جدیده‌ده بولنمیه جغنی مصرانه ادعا ایلدیکی صره‌ده دولت عثمانیه طرفندن قانون اساسی اعلان اولنه‌رق قونفرانسك اشبو اساسلی قانون سایه سـنده طاغیلمه‌سی خصوصنه انکلتره وفرانسه دولتلری موافقت ایلمش اولدقلری حالده ، برلین معاهده سنده مجلس عمومی قپادلمش ، واصلاحات اجرا اولنمامش ، وبوسببله روسیه‌نك فریادینه حق ویریله‌رك انکلتره وفرانسه محجوب اولمش‌لردر . اشته شوحال دولتین مشار الیهمانك اغبرارینی موجب

اوله رق توجهلرینك غائب اولمسنه سببیت ویرمشدر . اصلاحات داخلیه اجرا ایدیله جکی حقنده انکلتره یه ویریلان تأمینات خصوصیه، دولت مشار الیهایی عادتا اقناع ایلمش ایکن آرادن بر آی کچر کچمز قانون اساسی مؤسسی بولنان مدحت پاشانك نفی ایدلمش بولنمسی اولبابده کی امیدلری محو ایلدیکندن؛ انکلتره وفرانسه حکومتلریده بالضروره ومنفعتلرینی بشقه بریولده تأمین طریقنی اختیار ایله، دیکرلری کبی انلرده دولت علیه نك انقاضندن استفاده ایتمك اوزره وهرایکی دولتده رقابتله اسکی دن بری فکرلری اولان سوریه سواحلنه یرلشمك وفرانسزلر جبل لبنانی ؛ انکلیزلر درزیلری حمایه ایتمك وبعض جزیره لره کوز دیکمك یولنی اختیار ایتمشلردر . اشته اوروپا بو مسائل اوکنده ذات شاهانه کزی مسئول عد ایدییور . پادشاهم ! اجداد کرامکز وطنلری اوغرنده جانلرینی فدا ایتمشلر ایکن، ذات تاجدار یکز ممالککزك کوندن کونه تدنیسنی کوردیککز حالده سس چیقارمیورسکز . لکن چوق زمان کچمکسزین شو حال وطنی دهشتلی بر صدمه یه اوغراته جقدر . بوندن ایسه اك زیاده مکدر اوله جق ذات شاهانه لری اوله جقسکز . بناءً علیه بوکا بر چارهٔ عاجل تحریسی لازمدر . بوده اصول پولتیقیهٔ خارجیه مز ایله امور داخلیه مزی اصلاح ایتمکله اوله بیلور . پولتیقهٔ خارجیه مزك اصلاحی ودولتمزك بقاسی ایچون

يوقاريدن بری عرض اولنان مسائله دقت ایله انکلتره نك دوستلغندن استفاده ایتمه لییز . زیرا ایلك اول اتفاقه آلنه جق دولت انکلتره دولتی در . انکلتره نك توجهنی تکرار قزانمق ایچون جدی اصلاحاتده بولنیله جغنی فعلاً اثبات ایتمه لیدر . انکلتره نك منفعت پرست اولدیغنه حکم ایدیلمه ملیدر . چونکه : انکلتره نك شرقده کی منافعی دولت علیهٔ عثمانیه نك بقا سیله قائم در . نا قابل تغیر اولان شو حقیقت میدانده ایکن انکلتره دن اوزاق بولنمه مزی عقل ناچیزم ادراك ایده میور . انکلتره یی دائرهٔ اتفاقه آلمقلغی من غیر حد توصیه دن مقصد چاکرانه م روسیه یه قارشو ابراز عداوت ایدلسون والمانیا یه ده روی نفرت کوسترلسون دیمك دکلدر . ماضی یه عطف نظر ، ارائهٔ طریق ایتمکه کافی اولدیغندن روسیه نك بزه قارشو بسله دیکی فکری بیلوب اکا کوره حرکت ایتمك ، والمانیا توسیع مستملکات پولتیقه سی ایله دولت علیه کزدن وخصوصیله قدس شریفده مستعمرات تشکیل ایتمك حقنده نائل اولدیغی امتیازاتی نظر امعان ایله تعقیب ایتمك ومنافع خصوصیه سنك تأمین ایلدیکی دولت اوغرینه اولجه بزی فدا ایتدیکی جهتله تکرار بویله بر حالك صدوری ممکن اولوب اولمیه جغنی تحقیق ایتمك مقصده کافیدر .

احوال داخلیه مزه کلنجه : مملکتمزك اصلاحی ، امور داخلیه مزه متعلق اصلاحات عمومیه وجدیه اجرا ایتمك ایله حاصل اولور .

معلوم شاهانه لری بولندیغی اوزره بعض کیمسه لر خصوصیله کچ بین اولانلر خرستیانلرك ممالك شاهانه لرنده اشکنجه کوردکلری شایعه سنی حقیقت ظن ایدەرك انلری تخلیص ایتمك صددنده بولنیورلر . تاریخه مراجعت ایدیله‌جك اولورسه شومشکل نقطه حل وفصل اولنه بیلور . ممالك شاهانه لرنده دین ومذهب هر درلو تعرضدن مصون قاله رق هرکس آیین روحانیلرینی اجرا ایتمکده سربست براقیلمشدر . اجداد همایونلری دخی الك زیاده بو نقطه یه صرف همت ایتمشلردر . حالبوکه شو حقیقتی اوروپا حالا بیلمك ایسته میور . یعنی : خرستیانلر اشکنجه کوریورلر ، وسیله سیله ممالکمزه مداخله ایدییورلر . شوحاله ذات تاجداریلرکزك سبب اولدیغنی سویلیورلر . دولت وحکومتمز اون سکزنجی عصره قدر حال ترقیده دوام ایتمش ایسه ده اندن صکره تأمین اسباب ترقی ومدنیته لزوم قالمه‌مش اولدیغی بعض بندکان بدبینان طرفلرندن عرض وافاده اولنه رق پادشاهلر اقناع ایدلمش ، وسیاسی مأمورلرمزکده بو کبی سوزلره قاپلمش اولمه لری تأسیسات عتیقه نك جاری قالمه سنه باشلیجه سبب اولمش ، واو تاریخدن اعتباراً بر خطوه ایلری آتمغه تشبث ایدیلمه مش وداخلی منازعه لرمزده باش قالدیر مشدر . اشته بو صورتله هرکون کسب ضعف ایدرك عصرلرجه دنیانك برنجی دولتی عد اولنان دولت عثمانیهٔ شاهانه کز ایکنجی درجه یه

بیومکده واکتساب ایتدیکی حریت سایه سنده کوندن کونه ترقی
وتزیید قوت ومکنت ایله بزم باشمز اوجنده سور اسرافیل حکمنی
کوسترمکده در . معلوم شهریارلری اولدیغی وجهله بو حاللرك
اوکنی آلمق ودولتك عظمت سابقه سنی اعاده ایده بیلمك ایچون
رشید ، عالی ، فؤاد ومدحت پاشالر دولتی اصول جدیده ایله تجهیز
واصول سابقه یی محو ایتمکه چالشمش اولدقلری حالده بیله ' ینه
خرستیان اهالیسی شکایت ایتمکدن کری طورمز ایدی . لکن
شوراسی شایان دقتدرکه : بونلر اسلاملرك مظهر اولدقلری بعض
امتیازلره نائل اولمشلردر . اوروپا یالکز خرستیانلر طرفندن
شکایت بولدقجه حق ویررلر ؛ ویالکز انلری دوچار مشکلات اولیورلر
ظن ایدرلردی. لکن شوراسی نظر همایونلر یکزدن دورطوتلسونکه: ذات حشمتکز خرستیانلره مساعده ده بولنه جق اولورسه کز
امین اولکزکه: ینه تعرضاته معروض بولنورسکز . چونکه بر حکومت
آلتنده یشایان اقوام مختلفه دن بریسنك دیکرندن فضله بر امتیازه
مظهریتی داعیٔ نفاق اوله جغی امور ضروریه دندر . درت یوز سنه
دنبری دولتمزی دنائته آلیشدیروب ملتی دوچار تدنی ایدن مداهنه کدن
کندیمزی صیبرمق ، والتیوز سنه لك اقوام مختلفه یی بربرینه
ایصندیرمق وبرلوای عثمانی آلتنده یشاتمق ایچون کوزل بر وسیله
اولان قانون اساسی، شو مشکل نقطه یی حل ایتمش ' واوروپایه قارشو

كوزل بر آلت مدافعه اولمش ايسه ده استفاده ايديله ممشدر . زيرا قانون مذكور ايلك خطوه ده دوچار تزلزل اولمش ومكاتب عسكريه يه افراد غير مسلمه دزشاكرد قبولى خرستيانيدن والى نصب ايدلمسى بتون بتون نظر نفرتله كوريلوب والى مسئله سنده اهالئ اسلامك بوبابده كى فكرلرينك سؤال ايدلمسى اخصوصنك طرف تاجداريلرندن امر واراده بيورلمسى مساواتك علانى زماننده اوروپايه قارشو اهل اسلامك متعصبلق ايله اتهامنه سبب يكانه اولمش وبو صورتله باب عالينك ده حركاتنه قاريشلمش ايدى . ايشته شو حال هركسى و اوروپايى قانون اساسينك استقبالندن اميدسز براقمشدر . دوشمش اولديغمز كريوهٔ فلاكتدن باشمزى قالديره رق اصلاحات جديده ده بولنمق وياخود هيچ اولمز ايسه اولجه ياپمش اولديغمز شيلرك اجرا آتنى كوسترمك زمانى كلمشدر . بر دها اوروپا وعد شاهانه لرينه آلدانميه جغنى عانى سويليور . اوروپاده عليهمزده درلو درلو متينغ لر عقد اولونيور دولت وملت جانى ايله پنچه لشيور . ارمنيلر مستقل حكومت ايستيورلر . بو سنبله اناطولى بر ولوله ايچنده بولنيور . روم ايلى يناراطاغ حالنى كسب ايتدى . داهيهٔ فساد زه ده ايسه فوران ايده جكدر . دول صغيره جبخانه شكلنى آليور . بر شراره دهشتلى بر مصادمه ـ يى انتاج ايده جكدر . ارناود قومى داخلى بر فساد ايچنده در .

قوتلی بر تضییق، تعمیری نا قابل بر ندامتی موجب اوله جقدر . یمن
احوالی بر فلاکت حاضرلیور . عراق عرب دولتکزك تملنه
صارلمش اولدیغی حالده باشقه بر دولتك غداسی اوله جق. لکن
دولتکزی وطنمزی ، ماتمزی هرج ومرج ایده جکدر . بصره
کورفزینه کوندریلان دول معظمه هیئت سفریه سی کوز اوکنده
بولنیور . بغداد شمندوفری شمالدن مدهش بر صاغناق کتیره بیلور .
برشی سویلمکه حقی یوق ایکن قورقارمکه « الحکم لمن غلب »
مضمونی ایراد ایتدیره جکدر . شو احوال دولتکزك حقوق
مشروعه سنی مدافعه دن عاجز براقیور . ممالککزك اکثر
طرفلرنده مسکون روم اهالی ایله اهل اسلام بیننده شو صوك محاربه دن
صوکره بیوك بر حس انتقام طوپلمغه باشلامشدر . بو
ایسه اك اول باقیله جق بر مسئله در . پولتیقه مأمورلریکزك
بوکا بر چارهٔ عاجل تحریلری لازمدر . زیرا : بو یوزدن بر فنالق
هنکامهٔ حشره نمونه اوله بیلیر . درزی اختلالی شمدیلك
حال انطفاده بولنیور . لکن بر غفلت کانون اختلالك آتش آلمسنه
وبیکارجه خانمانك یانوب کول اولمسنه سبب اولور . طرابلس
غرب ولایتی وطنمزه وداع ایتمك اوزره در . اوراده کی حقوق
مشروعه مزی فرانسه وانکلتره استرداد ایتدی . مارشان هیئت
سفریه سی بوقپاغی قالدیردی . باب عالی نوطه ویردی، باغردی؛

کیسه قولاق بیله آصمدی . بو فنالقلری افراد ملتدن بعضیلرینك
اول کشف ایتمشلردی . طرابلسك کریده نمونه اوله جغی میدانده‌
در . لکن ملتنك ، وطننك سلامتنی آرزو ایدنلرك فریادینه نفی
وحبس ایله مقابله ایدیلیور . ذاتاً افراد ملتك غیرتنه فتور کلمش ،
قانلری طوکمش، هرکس بو مناظر خونینی اوزاقدن تماشا ایدییور ،
عاقبت احواله منتظر بولنیور . کرید مسئله سی افراد ملت بیننده
بیوك بر آجی براقمشدر . کرید وقعه سی ایچون آچیلان بر محاربه
نتیجه سنده غالب کلمش حکومت طرفندن مغلوب کلان بر حکومته
اطه‌نك ترکی خصوصنده اوروپایه قارشو اصرار اولنمامسی ، وبوقدر
قانلر دوکه‌رك ضبط ایدیلان تسالیا قطعه سنك اعاده ایدلمسی صوك
درجه افراد ملت بیننده قیل وقالی موجب اولیور . بوقباحتلر هپ
ذات تاجدار یلرکزه حمل اولونیور . بردولتك افرادی‌نه نسبتده
جاهل اولورسه او نسبتده مشکل پسند اولور . حالبوکه ماتی جاهل
براقان ذات شاهانه‌کزدر . شوحالده بونلره سبب اولمدیغکزی ملته
اکلاتمق مشکلدر . بوکا سبب قوتسزلکمزدر . وبوبابده اوروپانك
حقسز اصرارینه بویون بوکمکدن باشقه‌چاره قالمامشدر . مدنی
اوروپا ، دین ومذهب محاربه‌ سی بیتمشدر ، دیه باغردیغی حالده
یونانیلره یاردیم ایتمك لزومنی حس ایتدی . صلح قونفرانسنك
موجدی اولان چار حضرتلری برطرفدن انسانیت نامنه برقونفرانس

تشکیل ایلدی . دیکر طرفدنده بزه نمونه اولمق اوزره چینی تقسیمه
قالقشدی. کندی ممالکی داخلنده استبدادی محافظه ایتدی. اطرافمزده
بولنان دول صغیره یی حمایه سنه الدی . یکرمی بش ملیون نفوسك
حقوقنی بو کوچك دولتلر اوغورینه فدا ایتدی . بونلر شعار
انسانیته کلیاً مغایردر ، دیه روسیه یه قارشو حقوقکزی مدافعه ایدیکز ،
باقیکز ذات شاهانه لرینه نه جوابده بولنیورلر . بولنه جقلری جواب
ادارهٔ داخلیه کزی وکیفی اداره کزی وقوتسز لککزی کوسترمکدن
عبارتدر . بوبابده بعض ایضاحات عرض ایده یم :

اولا ذات شاهانه کزه عائد وظائف حکمداریکزی مطلقا
بیاملسیکز. زیرا بالجمله حرکاتکزده یالکز اوروپا دکل ملت نظرنده ده
مسئول اوله جقسکز. ادارهٔ داخلیه مزده خارجدن کله جك بر قوته
مقابله ایده جك قوهٔ بحریه مز مفقود اولوب قوهٔ بریه مزك مدافعه
ایدیله جك درجه ده منتظم اولمه مسی سوزمزی تأثیرسز براقیور .
اك بیوك اسباب ترقیدن بری بولنان تجار تمرك کوندن کونه دوچار
تزلزل اولمقده بولنمسی فقیر لکمزی انتاج ایتمکده بولندیغندن جای
نظردر . ادارهٔ مالیه مز اسکیدن بری موازنه سنی غائب
ایتمش اولدیغندن اصول وانتظامه قویتق بك بیوك برغیرته وابسته
قالمشدر .

اك بیوك یرلرده جاهل واقتدارسز واك کوچك یرلرده مقتدر

وفعال مأمورلر استخدام ایدلمه‌سی شایان تأسفدر . والیلرك جاهل بولنمسی ولایتلری خیلی دن خیلی یه دوچار تدنی ایلمش اولدیغی کبی ولایتلرده کی اصول و نظاماتك اجراسز قاله رق ممالك شاهانه لرنده احوال وعادات بر برینه بکزه‌مه‌یوب مثلا ارضرومده قونیه ده وضع واتخاذ ندن استفاده اولنان بر اصولك ازمیر ، سوریه ، سلانیك ولایتلرنده موجب مضرت اوله جغی وبالعکس اورالرده فائده لی اوله جق شیلرك دیکرلرنده ضرری انتاج ایده جکی مستغنیٔ ایضاح ایکن بونلره دقت اولنمه مشدر . ولایتلرده بولنان مجالس اداره تشکیلات ولایت نظامنامه سی موجبنجه والینك امرینه تابع بولنمق اوزره تشکیل اولنمش اولمیوب اداره‌ٔ ولایت نامنه جمع اولنمش بر مجلسدر . حالبوکه والیلرك ایستدیکی اعضایی تعیین ایتمك ایستمه‌دیکنی عزل ایتمك کبی حاللره اجتسارلری مجلس اداره لری اهمیتدن اسقاط واهالینك مسئولنی اسعاف ایده میه جك بر حاله کلمسنه افراغ ایلمشدر . شو حال ولایتلری اهمیتدن دوشوروب وارداتلرینی خیلیدن خیلی یه تنقیص ایدیور . ولایتلرده کی بلدیه لرده والینك کیفنه تابع بولنیور . بوده ولایتك انتظامسزلغنه سبب اولیور . ولایات شاهانه کزك الك مهمی اولان آیدین ولایتنی بوبابده نمونه کوستره بیلورم . آیدین ولایتنه نصب اولنان والیلرك اوقدر جاهللری یوقسه‌ده آیدین ولایتی طوغریدن طوغری یه حدت شاهانه کزه

معروض قالمش اولی‌که: ولایتك تدنیسنه اهمیت ویرلمیور . آیدین ولایتنی الك زیاده رخنه دار ایدوب وارداتنی سکته یه کرفتار ایدن اسبابك باشلیجه سی، آیدین شمندوفرخطیدر . بوده انکلیز قومپانیه سی فوائدی کوزتیلمیه رك آلمانیا یی مغبر ایتمه مك، و آیدین ولایتنك تجارتنی باشقه بر محله نقل ایتمك ایچون ایدی . حالبوکه بر خیلی زیانه اوغرادیلدی . قونیه یه تأمیناتسزکیده جك اولان آیدین شمندوفری نظر نفرتله کورینوب کیلو متره باشنده تأميناتسز برشی یاپمیان آلمانیا قومپانیه‌سنه‌ویرلمشدرکه: هم‌ولایتك استقبالی محو ایدلمش هم ده کیلومتره باشنده قازانیله جق پاره دن خزینهٔ مالیه استفاده ایده مه مشدر . بونك کبی بغداد خطی ده کیلو متر وباشنه هیچ بر تأمینات اقچه سی استه میه رك یاپیامه‌ نی تا عالی پاشازماننده‌ن بری انکلتره سرمایه دارانك ویرمش اولدقلری پلانلر قبول ایدیلمیه رك نظر دقته آلنمامش وکیلو متره باشنه تأميناتسز بر آدیم آتمایان آلمان‌قومپانیه سنه ویرلمك کبی بر طریق سقیم تعقیب ایدلمشدر . باخصوص انکلتره نك شوخط حقنده یاپه جغی بر طاقم شعبه لر روسیه حدودینه قدر واریور ایدی که بونك اهمیت عسکریه سی محتاج اثبات دکلدر . حالبوکه روسیه نك ممانعتی ذات شاهانه‌یی قورقوده رق قونیه جهتندن مرور ایله منافع عسکریه اعتباریله دولتجه همان هیچ نفعی اولمیان یعنی: انکلیز قومپانیه سنك پلاننه قیاساً هرحالده پك

دون مرتبه ده قالان آلمان قومپانیه سنك پروژه سی قبول ایدلمشدر . نافعـه نظارتنجـه نه ولایتلرده نه ده استانبولده آثار ترقی حصوله کتیریلمه مشدر . عدلیـه نظارتی ایسه نظامات وقواعدی لا یتغـیر ایکن اصول و نظاماتك استنلدیکی شکله افراغی بر طاقم اهالی یی غدره وظلمـه سوق ایلدیکندن اجانب نظرنده موجب تأسف فریادلرینه وسیله اولمقدن باشقه بر شی انتاج ایتمیور . اوقاف نظارتی کبی قوتلی بر سرمایه دن استفاده ایدلمسی لازم کلیرایکن بو صورت نظر دقتـه آلنمـامش ونظارت بر طاقم اقتـدارسز مأمورلر النده قاله رق استنلدیکی صورتده اداره ایدلمش اولدیغندن اصلاحی غیرقابل برحاله کلمشدر . معارفجه پك کیروده قالمش وشمدی یه قدر اسباب ترقینك استکمالنه باقیلمه مش اولدیغندن ایلك اول باقیلهـ جق وظیفه لردن بری ده بو اولملیدر . دیکرنظارتلرجه اصلاحات مکمله اجرا ایتمك وآدم ایچون مأموریت آرانمق اصولی اسکیدن بری جاری اولوب بو اصولك لغوی لازم اولان احوالدن بریدر . مقام معلای مشیخته کلنجه بوکون شیخ الاسـلام عنوانی شو مشکل نقطـه یی حل ایدر . حالبوکه باب مشیخت عادتا چولوق چوجوق اویوبجاغنه دونوب اهمیتـدن اسقاط اولنمشدر . شو حاله برچاره بولمق ذات همایونلرینه عائداك برنجی وظیفه در . اومقامی اشغال ایدن اسلاف بولندقلری مقـبر سکونتدن باشلرینی قالدیرسه لر

کوزیرلرکه کندی موقعلرینی اشغال ایدن کروه برطاقم جاهل حشرهٔ امتدر • بوایسه اسلامیته شین کوروله جك حاللردندر • اولاشونلره نهایت ویرمك واوروپانك اعتراضنه هدف اولمامق وملتك شو آغریوکنی اوزرینه آلمایوب مسئول اولمامق اصلاحات مکمله اجراسی ومجلس عمومینك کشادی ایله اولور • ثانیاً کشاد اولنه جق مجلسك اجراآتنی وفعلیاتنی کوسترمك لازمدر • والحاصل شو اصلاحات معروضه‌نك طرف تاجداریلرندن قبولیله میدان اجراآته وضعی ذات شهریاریلرینی پك بیوك برموقع خطردن قورتارمش اوله جغی کبی ملتك حق حکمرانیکزه محبت وعبودیتلری پك ایلری برنقطه‌یه ایصال ایدلمش اوله جقدر • یکرمی درت سنه لك بردور استبدادك بردور حریته تبدیلی نام شاهانه کزی ابیدن ابی‌یه اعلا ایدر • ملته تازه برامید تازه برحیات بخش ایدلمش اولور • خاکپای شاهانه لرینه عرض ایتمش اولدیغم شو لایحهٔ ناچیزانه ملك مختصر اوله‌رق یازیلمش اولمسی بحث ایده جکم حاللرك کافه سنك شمدی‌یه قدر بحث ایدلمش اولمسندن نشأت ایتمشدر • بناء علیه ایدین والیسیله دیکر بعض ولایات حقنده قلمه آلدیغم لایحه لری تقدیم ایتمك آرزوی شاهانه لرینه عائد برکیفیتدر • اراده بیورلدیغی تقدیرده تقدیم ایتمك برنجی وظیفه‌مدر • ذات تاجداریلرینه‌وپدرم

مرحومه عائد اولان معلوماتك اعطاسی زمانك حالنه باغلی بر کیفیت اولمقله برابر اوروپایه قارشی هر نه‌قدر افشای سرکبی بر شائبه‌دن خالی دکلسه‌ده آرتق ایجاب حاله کوره حرکت زمانی کله بیلور. اولبابده

٢٨ ایلول سنة ١٣١٥

آتنه — اوتل غران بریتانی.

مدحت پاشا اوغلی
علی حیدر
قوللری

استطراد

١٨٧٦ — ١٨٨٢

حضور شاهانه یه تقدیم ایتدیکم شو لایحهٔ عاجزانه مده، سلطان عبد العزیزك، سلطان مرادك خلعلرینه وسلطان عبد الحمید حضرتلرینك جلوسنه دائر کچن وقعه لردن' کندیسنه بحث ایتمك مشار الیهك بیلدیکی شیلری خاطر لاتمقدن عبارت اولاجغی جهتله فضله در . انجق بو وقایع مهمه یی مختصراً وفقط شیمدی یه قدر تماماً مکتوم قاله بیلمش اولان سرائری احتوا ایده جك برصورتده' انظار عامه یه وضع ایتمك لزومنه مبنی استطراداً تحریرینه ابتدار ایدیورم :

سلطان عبد العزیز خان حضرتلرینك خامی' ملك وملتك تحمل ایده میه جکی بر مرتبه ده اسراف وسفاهته انهماك ایتمه سندن متولد ایدی .

مشار الیه عظمت شاهانه سنه پك زیاده مغرور اولدیغی جهتله' نویله بر جرأتك ظهورینی هیچ بر وقت مأمول ایتمزدی . حتی

وقوع حالی پك محترزانه خبر ویرنلر بیله، شدتلی تکدیرلره هدف اولارق دفع ایدیلامشلردی . مهر صدارتك محمد رشدی، پاشا طرفندن اعاده سنه دکین وقوع خلعه بردرلو اینانه مامش ایدی .

عالی پاشانك وفاتنی بر مژده کبی تلقی ایدن سلطان عبد العزیز خانك اسرافاتی بر درجه یه کلمش ایدی که: خزینهٔ شاهانه نك بر چوق مجوهراتی بك اوغلنده صاتیلیر اولدی .

مدحت پاشا سرای مجوهراتنی خاقان جدیده دور وتسلیم صیره سنده، دفتر موجبنجه آرادیغی بر چوق اشیایی محمود ندیم وطائفه‌سنده فلاکت اعدامه اوغرایان محمود جلال الدین پاشالرك قوناقلرنده بولمشدر .

محمود ندیم پاشا وطنی اولدور مکدن باشقه بر ثمره ویرمه یه‌جك اولان روس پولتیقه سنه، ومجرد ارزو، ومنفعت شخصیهٔ شاهانه دردیله انهماك شدیدی یوزندن بعض محافل خصوصیه‌ده والسنهٔ ملتده (ندیموف) لقبنی احراز ایتمشدر . بو مرتبه یه واران تخریباتی بر آن اول امحا ایچون خلعدن باشقه بر چاره قالمامشدی .

عبد العزیز خانك خلعی سلطان مراد حضرتلرینك عاقبت الیمه‌سی وسلطان عبد الحمید حضرتلرینك جلوسی نظر دقته آلنه جق اولورسه بوکونمز، او زمانی رحمتله یاد ایتدیره جك درجه ده فنادر:

عبد العزيز خان تخريبات خود سرانه سنى يالكز امور ماليه ده وكبر وعظمتده ايلرى كوتورمشدى • عبد الحميد حضرتلرى ايسه او جهتلرى پامال كيف واستبدادى ايتدكدن صوكره عصرلرده قازانيلمه سى كوچ اولان اخلاق عموميهٔ ماتى دخى بوزمشدر.

سلطان مراد حضرتلرى قدر حريتپرور بر حكمدار، بزده شيمدى يه قدر كلمه مشدر • دها افنديلكنده حكومت مشروطه يى مدحت پاشا يه تعهد، و، ضيا وكمال بكلرى مشاور خاص اولارق قبول ايتمه سى بوكا جلى بر برهاندر •

حسين عونى پاشا نك سلطان مراد حضرتلرينه قارشى خود بينانه حركتى خاقان مشار اليهى اوركوتمش، وحتى سرعسكرقاپيسنده وقوع بولان بيعت همايون كونى مدحت ورشدى پاشالرى يانه آلمشدى •

خاقان مشار اليه اوكون بشكطاش سراينه عودت بيوردقلرى زمان برطاقم غريب حركتلرى كورولمش، بو حال مدحت پاشانك اوچ كون على التمادى سرايده قالمه سنى موجب اولمشدر • خسته لغى جلوسنك دردنجى وبشنجى كونى زياده جه اظهار آثار ايتمكه باشلامش ايسه ده، مدحت ومحمد رشدى پاشالرك اقدام وهمتلريله بر طرفدن مكتوم قالا بيلمش، بر طرفدن ده ويانه دن جلب ايديلن هكيمك وصايا ومداواتيله هر صباح دكز تنزهى اجرا

ایتدیریله رك اعادهٔ عافیتنه صوك درجه چالیشلمشدر .

سلطان مراد حضرتلری حقیقةً دلیمی ایدی ؟ خیر !... یکدیکرینی ولی ایدن احوال مدهشه نك اعصابنه تأثیر ، وقانك بردن بیننه هجوم ایتمه سی ایله پك موقت بر اختلال دماغی یه اوغرامش بولندیغنی وبرمدت صاف دکز هواسیله تفریح وتداوی ایدیلدیکی صورتده آز زمانده برشی قالمایه جغنی ویانه دن جلب اولنان دوقتور لهدیستروف قطعیاً تأمین ایتمشدی .

سلطان عزیز خانك اوروپا سیاحتنده عرفان وذکاسیله اوچنجی ناپولیونك بیله تقدیر ومحبتنی جلب ایتمش اولان حضرت سلطان مراد، خاقان مخلوع مشار الیهك اوته دن بری منفوری ایدی . ولی عهد بولنمه سی مشار الیهك بغض ونفرتنی پك تشدید ایدر ، عادتا موتنی آرزو وتمنی ایده جك درجه لره واردیرردی .

سلطان مرادی حین جلوسنده تدهیش ایدن احوال ایچنده بو جهت دخی شایان دقتدر نه فائده که : مدحت ورشدی پاشالرك خفیاً تداوی خصوصنده کی اقدام طاقت بر اندازانه لرینه رغماً اوته ده برچوق اندیشه لرله پر هیجان اولان عبد الحمید حضرتلری مسئلهٔ مؤلمه دن خبر دار اولمشدی . ایشته : نکبت دولت او دقیقه دن باشلار .

ذاتاً سلطان عبد الحمید حضرتلری شهزادهلکی زماننده بیله

مدحت ورشدی پاشالری هیچ سومز ، واونلری عدو اکبر بیلیردی . وسلطان مراده شدتله رقابت وحسد بسلردی .

سلطان مرادك افکار حریتپرورانه سنی ومدحت پاشا ایله اولان حرکتنی سزه‌رك عبد العزیز خانه (خفیه لك) ایتمش ایدی . بوشیلرله سلطان مرادك بحق نفرتنی قازانمشدی .

وطن وملت ایچون برقاره خبردن باشقه برشی اولمایان شوخسته‌لق خبرینی آلنجه: سلطان حمید حضرتلری مرك شادی‌یه اوغرایه‌جق قدر سوینددی . وهمان محمود وردیف پاشالری حضورینه جلب ایله اکرموفق اولورلرسه برینی ماین مشیری ، اوته کنی سر عسکریایه جغنی یمین ایده‌رك وعد ایتدی . بو وعدی آلان اوپاشالرده اجابتدن حیا ایتمه دیلر .

محمود وردیف پاشالر ' بوایشلك بردن‌بره اولامایه جغنی تقدیر وحکم ایده رك ایلك حرکت اولمق اوزره سلطان مرادك تجنن ایتدیکنی « سلطان مراد دلی اولدی . و بوکون حکومت سورن مدحت ورشدی پاشالردر. » صورتیله اشاعه‌یه عزم ایتدیلر . سلطان مرادك حال مرضده سلاملغه چیقه‌مامسی دخی بو اشاعهٔ دناتسکارانه‌یی تأیید ایدییوردی . برقاچ کون ایچنده اهالی آراسنده قیل وقال باشلادی . او درجه‌یه واردی که: امت غافله وضاله : « پادشاهمز یوق ایسه خبر ویریکز . اکر مدحت پاشا ایله محمد

رشدی پاشا ملکی اداره ایدیيورلرسه اونی ده بیله لم . « آوازه سنی یوکسلتمکه باشلادیلر . آنجق تدابیر لازمه اتخاذیله پك آز زمانده بوشکایاتك آرقه‌سی کسیلدیکنی حس ایدن عبد الحمید خان حضرتلری روسیه سفیری جنرال « اغناتیف » ی تشویق ایتمکه باشلامشدی. ذاتاً اغناتیف بویله برسررشته‌یی آرامقله بولامازدی . بناء علیه ظاهرده کویا سلطان حمیدك ارزوسنی ترویج غرضیله بلغارستانده کی مظالمدن بحث ایتمکه واعلان حرب فکرینی اظهاره باشلادی . دیکرسفرایی تحریك ایتدی . حکومت عثمانیه‌ده پادشاه بولنمایوب مدحت پاشا ایله محمد رشدی پاشانك اداره مصلحت ایتمکده اولدقلرینی سویله‌دی . هرشیدن خبردار اولان انکلتره سفیری سیرهانری لیارد اغناتیفك القاآت فاسدانه سنه ذره قدر اعتبار ایتمه‌دی . بوقدرك بحق ثمره دار اولمادیغنی کورن اغناتیف جنابلری سلطان حمید حضرتلرندن آلدیغی درسی کندی حسابنه تطبیق ایچون باب عالی‌یه کیده‌رك اعتمادنامه‌سنی یکی پادشاهه بالذات تقدیم ایتمك ، بلغارستانده کی مظالمك نتیجه لنمه سنی رجا ایچون پادشاهی کورمك ایسته دیکنی مصراً بیان ایتدی . حالبوکه سلطان مراد سفرایی قبول ایده بیله‌جك برحالده دکل ایدی .

اغناتیفك دهادوغروسی اغناتیفه خواجه لك ایدن پادشاه‌زمانك شوحرکتی انکلتره سفیرندن ماعدا تکمیل سفرایی تحریك ایتمشدی .

مدحت ورشدی پاشالرك شو حال قارشیسنده کی موقعلری دوشونولمه لیدر . یك مضطرب وناچار قالدیلر . اوناچار انجی بر درجه دها آرتیرمق ایچون ایرته سی کونی محمود وردیف پاشالر مدحت پاشانك قوناغنه کله رك شو یولده اداره افکار ایتدیلر :

ـ خلع ایشنك قولایلغنی بزه اوکرتدیکز . بوکون پادشاهك دلی اولدیغنی تکمیل سفرا بیلیور . بر مجنونك تختده ابقاسی شرعاً وعقلاً جائز اولاماز . سز بو ایشی در عهده ایتمه دیککز صورتده بز سفرانك یاردیمیله عبد الحمید حضرتلرینك جلوسنه چالیشه جغز .

بو مراجعت مشروطیتك ده الدن کیتدیکنه قناعت ویره رك مدحت پاشایی دهشتلر ایچنده براقدی . همان محمد رشدی پاشا ایله برلکده سلطان حمیدك اقامت ایتمکده اولدیغی مصاقده کی موصلو اوغلو چفتلکنه کیتدیلر . ذاتاً عبد الحمید مدحت ورشدی پاشالرك کندیسنه کله جکارینی ترتیبات واجرا آتنك نتیجه سی اولارق حکم ایتمش ، چفتلکك اوکنده عادتا منتظر بولنمقده ایدی .

مدحت پاشا افتتاح کلامده تخت عثمانی یه وکالةً جلوس ایله مشروطیتك اعلانی طلب ایتمشدر . سلطان حمید حضرتلری وکالتی قبولدن استنکاف ایدنجه مدحت پاشا سلطان مراد اکتساب عافیت ایدنجه یه قدر اصالةً وفقط مشروطیتی قبول واعلان ایتمك ، وکلانك رأیندن چیقمامق ، ضیا وکمال بکلری مشاور خاص قبول

ایتمك شرطلریله خلافت تکلیف ایتدی . وبوبابده برده سند ایسته دی .

عبد الحمید حضرتلری مضمرینی اصلا حس ایتدیرمه یه رك بو فکری معقول ومقبول کوردیکنی سویله دی . وکلانك فکرندن چیقمامق وضیا وکمال بکلری مشاور قبول ایتمك شقلرندن ماعدا سنی سندله بالقبول ومجموعنی بلا قید وشرط بالقسم تعهد ووعد ایتدی .

ایشته بونتیجه ایله سلطان مراد خامسك خلع بدبختانه سی ایله بیلدیکمز جلوس همایون واقع اولدی . شوراسی شایان دقتدرکه سلطان مراد خلع ایدیلدیکی کون مشار الیهك والده سی آغلایه رق سرای ایچنده دولاشه ، سلطان حمید حضرتلرینك اوغلی علیهنه قوللاندیغی حیله یی مدحت پاشایه نقل ایدییور واولادینك جنت غیر مترقبه سی هپ سلطان عبد الحمید خان حضرتلرینك اسکیدن بری برادری علیهنه قوللانمقده اولدیغی انتقام سودا سندن متولد اولدیغنی قادیناق ووالده لك شفقت مؤثره سی ایله اکلاتیور ایدی .

سلطان عبدالحمید جلوس ایدر ایتمز ملت بیننده بویوك بر کدرك آغرلغی حس اولندی . وکلا ایسه استقبالدن بوس بوتون امیدسز ایدیلر . بیعت غایت ساده برصورتده اجرا ایدیلدی . بیعتدن صوکره کمال بك ایله ضیا پاشایی مشار الیهمانك مقدمجه تلقی ایتدکلری

امره بناء مهیا بولنجه کندولرینه ومدحت پاشایه یمینلرله اولان عهدلره رغماً عبد الحمید حضرتلری قبول ایتمه‌دی . اولجه بینلرنده ویرلمش قرار موجبنجه براشارت ویره‌رك بیلدیکمز صدر اسبق سعید پاشایی اونلره بدل رکابنه آلدی .

شوحال مدحت ورشدی پاشالری ، کمال وضیا بکاری بهت وحیرت ایچنده براقدی . دیمك ، عبد الحمید حضرتلری جلوسنك دها ایلك کونی یمیننده خائن اولدیغنی اثبات ایدییوردی . بوجهتله مدحت پاشا مشروطیتك ده اعلاننذن قطع امید ایتمکه باشلامشدی .

مدحت پاشانك صدارتی زماننده محمود پاشانك قوناغنده عقد ایدیلان مجلسده مشروطیت اداره‌نك محسناتندن بحث اولندیغی زمان تکمیل وکلا وازجمله جودت پاشا ، مدحت پاشانك فکرینه اعتراض ایده‌رك مشروطیت اداره‌نك لزومی اولمادیغنی ومکمل بر اصلاحات، اوروپانك اوزریمزه آچیلان آغزلرینی قاپامق ایچون کافی بولوندیغنی صورت شدیدده سرد ایتمشلردر . بو اعتراض ومحمد رشدی پاشانك دخی فوق المأمول اوطرفه مماشات والتحاق ایتمه‌سی مدحت پاشایی حدتلندیردی :

بز سلطان حمیدك جلوسنی مشروطیت اداره‌نك اعلانی ایله تقیید ایتمشدك . بزه اوبابده سندویرمش ایدی . شو آنده وهرساعتده انعقاد ایده‌رك برچوق قرارلر اتخاذ ایدن قونفرانسك بوسایه ده

تعطیل مذاکرات ایده‌جکی امیدنده‌یز . دیدیککز مکمل اصلاحاتك آز بر زمانده‌ینه استبداده منقلب اولاجغی شیمدی یه قدر اعلان اولنانلرله مستدلدر . بو ، آوروپانك علیهمزه آچیلان آغزلرینی قاپامغه کافی اولمادیغی کبي اوروپا معناده اولان شو اصلاحاته قطعیا اینانمایه جغندن اغناتیفك مطالباتنی قبولدن باشقه برشی یاپیلاماز . مادام که هپکز بو فکرده بولنیورسکز؛ بن سزك کبی دولتك اضمحلالنی آرزو ایدنلرك ایچنده بولنه‌مام. یارین استعفامی ویره‌رك حکومت ایشلرندن کف ید ایدییورم . » دیمش وجودت پاشا مقابله ایتمك ایسته دیکی حالده مدحت پاشا : سزبندن عالم اولا بیلیرسکز . لکن علم ، مشروطیت اداره نك محسناتنی ردایده بیلمکه کافی دکلدر . شیمدی یه قدر اولان سیئات وارنکابکز سزی مشروطیت کبی بر اداره ایله ممنون ایده مز .

سوزیله اسکات ایده‌رك درحال آرابه سنه بینوب اوینه کیتمشدر.

ایرته سی کونی استعفاسنی تقدیم ایتمك اوزره ایکن سلطان عبد الحمید خان بو مجلسك انعقادی سببیله تحصل ایدن فوق العاده برتلاش ایچنده بولونارق اعلان ضمننده قانون اساسی نسخه لرینی ایسته‌تمشدر .

سلطان عبد الحمید خان حضرتلری ایشته بویله اکله عهد ویمینلرینك کافه سندن نکول ایده‌رك مشروطیتی بیله تزلزله

اوغراتمشدر . تشکر اولنورکه او آرالق قونفرانسك موجودیتی وبر فعالیتله مذاکره ده دوام ایتمه سی واهالی عصیان ایدر قورقوسی قانون اساسینك اعلانی اجبار ایتمشدر .

قانون اساسینك اعلانی قونفرانسی داغیتمش واغناتیفك تهدید آمیز نطقلرینی ده ثمره سیز براقمش اولدیغندن اغناتیف اخذ ثار ودها دوغروسی توثیق منفعتله بزه ده تأمین ادبار ایچون مدحت پاشانك نفی واعدامنی طلب ایتمشدر

ایلك زمانلرنده ملتی ووکلایی مطلوب درجه آلتـه آلامامش اولماسی قونفرانسك مات یننده قیل وقالی موجب اولمقدہ بولنمه سی مدحت پاشا نك استعفا ایتمه سی . تخت عثمانی یه اغناتیف ك یعنی روسیه نك سایه سنده مظهر اولدیغی تهمتنك خلق بیننده شیوعی احتمالی ؛ او احتمالك وقوعیله اهالینك کندی علیهنه غلیانه دوشمه سی ـ اندیشه لری سلطان حمیدی پك اورکوتیور ایدی .

قانون اساسینك اعلانی اهالی یه بو یوك بر مسروریت وسعادت بخش ایتمش ایدی . طبیعی دکلی در ؟ بو قانون ایله خلق مالندن ، جانندن ، حریتندن امین بولنه جقدی .

روسیه نك سلطان حمید وسیلهٔ مشوره سیله باشلادیغی شدتلی اولتیماتوملری بزی اعلان حربه سوق ایتمشدی . اغناتیف دولت عثمانیه نك مشروطیت اداره سندن هیچ ممنون دکلدی . حکومت

عثمانیه ده مشروطیتك یعنی ترقینك تأمینی روسیه نك داخلی
شورشلرینه قاپی آچه جغنی حکم ایدردی . و واقع اولان تکلیفات
ومطالباتی یوز سکسان کیشیلك برمجلس ده رد اولنمش و مدحت پاشا
او مجلسك رئیسی اولدیغی حالده بی طرف قالمشدر حالبوکه سلطان
عبد الحمید حضرتلری، صوکره لری مدحت پاشایی اوروپا نظرنده
حرب طرفدارلغی ایله اتهامه قالقیشمسنه رغماً کندیسی، ولی
السلطنتی اولان روسیه ایله محاربه یی جداً آرزو ایدیوردی . زیرا
آنجق بو محاربه سایه سنده مجلس عمومی یی قاپاتمغه موفق
اولا بیله جکنی حکم ایدیوردی .

مجلس مبعوثانی برکون اول قاپاتمق ایچون محاربه یه برآن اول
باشلامق غیرتنه روسیه نك التماسی، محمود وسعید وردیف پاشالرك
معاونت والقاآت بدخواهانه لری منضم اولمغله مدحت پاشا یی تبعید
ایتمکه قرار ویرلمشدی . بوقراری قوه دن فعله چیقارمق ایچون
قائمه مسئله سی نظر دقته آلندی :

سلطان عبد الحمید تخصیصات شاهانه یی قائمه اوله رق قبول
ایتمزدی . مدحت پاشه ایسه ملته صاتیلان بر قائمه یه پادشاه طرفندن
اعتبار ایدلمه مه سنی پك آغیر بولور ومانع اولوردی . صدارتك
خبری اولمادن مالیه ناظری غالب پاشانك تخصیصات شاهانه یی آلتون
اولارق ویرمش اولدیغنی مدحت پاشا حس ایدنجه درحال مابینه

کیده‌رك غالب پاشانك عزلنی و پاره‌نك اعاده سنی طلب ایتدی . پاره آلنمانجه مدحت پاشا ایشدن آل چکدیسه ده استعفا دخی ایتمه دی. یدی کون قوناغنده اوطوردی . بو مدت ظرفنده مابیندن کلن دعوتجیلر خاسراً عودت ایتمشلردی . الك صوکره حضرت پادشاه صفوت پاشا یی کونده‌ره‌رك غالب پاشانك عزل اولندیغنی و کندیسنك مابینه چاغیریلدیغنی تبلیغ ایتدیردی . مدحت پاشا آلنمان آلتون پاره‌نك اعاده سنی و بر ارتکاب مسئله سندن دولایی محمود ندیم پاشانك تحت محاکمه یه آلنمه سنی تکرار مصراً طلب ایتمکده ایدیسه ده وقوع بولان دعوت شاهانه، کندی علیهنه حاضرلانان پلانك تأمین موفقیت ایتمکده اولمه سندن ایلری کلدیکنی بیلمه یور ایدی .

برقاچ کون صوکره ایرکندن ، استانبول خلقی ایشدن خبردار ایدیلمه یه‌رك تکمیل عسکره اسلحه و جبخانه توزیع ایدیلدی. هر طرف تحت انضباطه آلندی. وهیچ برشیدن خبری اولمیان مدحت پاشا، هر مطلبنك اسعافی وعدیله تکرار مابینه دعوت اولندی . دعوته اجابتله مابینه کیتدیکی زمان مدحت پاشا یاورلرك عادتا سفری برحالده مسلح اولدقلرینی کوروبجه حیرت ایتدی . وبوکا برمعنا ویره‌مه دی . کندیسنه کوستریلان اوطه یه کیردیکی وقت صدارت مهرینك طلبنه معروض قالنجه ماهیت مسئله یی آکلامش وکمال تعجبله « بر آدمك بودرجه قوتلی اولدیغنی بیلمزدم . » سوزیله مهری براقدیغی صیرده

بوندن صوکره ذات حضرت پادشاهینك راحت قالمایه جغنی افهام ایتمش ایسه ده، احضار ایدلمش اولان عزالدین واپوریله اوآنده تبعید اولونمشدر .

واپورك نره یه حرکت ایده جکنه دائر سواریسی برامر آلمامش اولدیغندن طولایی مرمره دکزنده توقیف ایله «اشعار اخیر» ه انتظار ایتدیرلمشدر . ذات شاهانه مدحت پاشانك نفینه پك زیاده اهمیت ویردیکندن قاپدانه قاپالی ویردیکی برمظروفی مدحت پاشایه واپور لیماندن اوزاقلاشدقدن صوکره تسلیمنی ارادایتمش ایدی . بومظروف ایرته سی کون واپور مرمره دن حرکت ایتدکدن صوکره مشار الیهه ویرلمشدر .

شو ترتیب وحرکت مجرد مدحت پاشانك سفره متهی بولندیریلماسیله استانبول اهالیسنده برهیجان ناخشنودی تحصل ایدوب ایتمه یه جکنی آکلامق ایچون اختیار ایدلمش، ونتیجه ده اویله برحال ظهور ایتمه دیکی تحقق ایدنجه واپوره حرکت امری ویرلمش اولوب، استانبول عسکرینك سابق العرض تسلیح ایدلمه سی ده او احتماله مبنی اولدیغندن بالطبع عسکرده حال سابقنه ارجاع ایدیلمشدر .

بو حادثهٔ بی رحمانه یه باشلیجه سبب اولان جنرال اغناتیف ایله محمود وسعید پاشالرایدی . سلطان عزیزك خلع مسئله سنه ده خاقان مشار الیهی قیشقیرتمق صورتیله سبب یگانه اولان اغناتیفك شریکی

محمود نديم پاشا وشيخ الاسلام حسن فائض افندی اولمشلردر . شو حالده اغناتیف ایکی جهتده ده بر مثلث تشکیل ایده رك ابراز فعالیت ایتمشدر .

مدحت پاشا اوروپا یه تبعید ایدیلمکله دوچار نکبت اولاجغی زعمنه بدل ، مشار الیه اورانك توجه عمومیسنه مظهر اولمشدر . وطنه خدمتدن کوردیکی بونجه فلاکتلره رغماً ینه مسلك مقدسنده دوام ایتدیکی اصحاب وقوفه معلومدر . انجق منفیٰ اغورنده ، بوعزیز وطنی فدادن هیچ بر آن چکنیمه‌ین حضرت پادشاهك ، ینه او اغورده « قطعیاً صلح ایتمم ، الی نهایه حرب ایده جکم . » دیه رك مدحت پاشانك ولورد بی قونسفلدك ولورد دربی ایله مسیو تیرك ودها بر چوق اوروپا رجال سیاسه سنك ، حتی اووقت روسیه پولتیقه سنه انهماك ایله علیهمزه تحریك فکر ایتمکدن خالی اولمیان ، ومدحت پاشا یه روسیه نك توسیع ممالك ایتمه سی اوروپا ایچون بر آفت اولا بیله جکنی تقدیر وتسلیم بیوران بیسمارقك بیله نصایح واخطارات صائبه سنی ، ومراجعت خیر خواهانه لرینی شدتله رد ایتمش اولدیغی دخی کیمسه‌یه مجهول دکلدر .

هپ رد اولنان او خدمتاری کویا مظهر تقدیرات اولمش ، وفقط بالضرور قبول ایدیله مه مش کبی کوسترملك زعمندن زیاده ، مدحت پاشایی تلطیفاً آلداتمق وآووتمق التزامیله مشار الیهه احسان شاهانه

كوندريلدى .

مدحت پاشا : « ملتك بويله بر كونده ، بن ' احسان آلامام . بونى عسكره ومحتاجينه ويريكز . » سوزيله رد ايده رك ' استقامت مجبوله سنى اثبات ايتمشدر .

بو طرز حركت ' سلطان حميد حضرتلرينك بسبتون نفرتنى موجب اولدى .

بر زمان صوكره سلطان عبد الحميد مدحت پاشايى تلطيفاً ممالك عثمانيه يه چاغيردى . بو دعوته اجابتى انكلتره ، سياسيونى مصيب كورمه ديلر . ومدحت پاشايه استانبوله كيتمه مه سى ايچون تنبيهات واخطارات اكيده ده بولنديلر . مدحت پاشا شو صورتله وقوع بولاجق عدم اطاعتى جبانت عدايله ، بو اخطاراتى اصغا ايتمه دى ؛ واراده ٔ شاهانه يه توفيقاً كريده كيده رك اوراده اختيار اقامت ايله دى .

كريدك احوال سياسيه سنه قاريشمامه سى در سعادتده بولنسان انكلتره سفيرى سور هانرى ليارد واسطه سيله مدحت پاشايه تبليغ اولنمشدى . لكن مدحت پاشا ، وطنى يولنده اولنجه يه قدر چاليشمقدن دونميه جك اصحاب غيرت وحميتدن بولنديغى جهتله ' اوراده ده مختار پاشايه ياردیم ايتمكدن ، مشار اليهك حركات وتدابيرينى تنظيم واصلاح ايله مكدن فارغ اولمادى ،

مختار پاشا ' او ، وقت مدحت پاشا نك افكار معالى پرورانه‌سنى يك ترويج وتقدير ، ودائما افكار ومطالعات دور انديشانه وواقفانه سندن اكتساب قوت ومكانت ايدردى .

بوجهت انكلتره جه معلوم اولنجه : مدحت پاشا ' مختار پاشا نك شايان امنيت بر ذات اولماديغى حقنده ، ينه سفير مشار اليه طرفندن ديكر بر مكتوب آلدى .

او مكتوبك نه قدر دوغرو اولديغى ' زمانمز هيچ بر تردد واشتباهه محل براقمادن اثبات ايدر . مدحت پاشا نك او ' آلديغى مكتوب ، مختار پاشا نك بر طرفدن ده مدحت پاشا عليهنده ييلديزه مماشات ايتمه سندن منبعث بولنمشدى . بوكون ده حريتپرور كبى كورونن او ذاتك سرايه قارشى اتخاذ وترجيح ايتمكده اولديغى مسلك ووضعيتى او ، حرص مذمومك كنديسنده الآن موجود بولنديغنه دليلدر .

جزيره خلقى مدحت پاشانك شو غيرتنى صوك درجه ده تقدير ايتمشلر ' وخريستيان ' اسلام جمله سى أل أله ويرمشلردى .

مشار اليه ' جزيره ده ايكى آى اقامتدن صوكره ' جودت پاشانك بر تبليغنامهٔ تلغرافيه سى ايله صدر اعظماق ايچون استانبوله دعوت ايدلدى . بيانينه منزه نه دندر ' بر ايكى ساعت ايچنده صدر اعظماق ' سوريه واليلكنه تحويل اولندى .

جزیره یی ترك ایدرکن عموم اهالینك « مدحت پاشا بیك یشا !... »
آوازه سیله مشار الیهی تشییع ایتمه لری دخی ، سلطان حمیدك بتون بتون کین وغضبنی تحریك ایتمش ایدی .

سوریه والیلکنده تکرار اهالینك محبت وتوجهنه مظهر اولدیغندن ، ارتق سلطان حمید کرید جزیره سنده قوه دن فعله چیقاره مادیغی فکرینی ، بو راده تطبیق ایتمك ایسته مشدر . مدحت پاشانك سوریه والیلکی زماننده ، « سور هانری لیارد » لك ولایته ، یعنی : مدحت پاشا یه مسافرةً کلمه سی ، ودول معظمه نك مشار الیه حقنده کی توجهی آن بآن آرتمه سی ، ومشار الیهك ، بشنجی اردونك ولایته الحاقنی ایستمه سی کبی احوال متعاقبه ، سلطان حمیدك پلاننی تعجیل ایتمش ، ومدحت پاشا سوریه خدیوی اولاجغی فکریله ، احمد ایوب پاشانك قوناغنده ایکی دفعه زهرله‌تدیر لمشدر . پك چابوق معالجات استعمال ایدیله رك زهرك تأثیر مهلکی ازاله اولنمشدر . بر قاچ دقیقه دها دوقتور لریتیشمه مش اولسه یدی ، هر ایکی تسمیمده ده مشار الیه همان کیدیوردی . بونکله ده موفق اولامایجه ، سلطان حمید حضرتلری بر اختلال داخلی یه میدان ویرمه مك واهالینك هیجانی تحریك ایتمه مك اوزره ، غایت خفی وعمیق حرکت ایده رك مدحت پاشا یی آیدین ولایتنه والیلکله کتیرمش ، اوراده دها باشقه ودها اوستهٔ واسطه

لرله مقصود فجیعی قازانمغه چالیشمشدر :

مدحت پاشا ، بو ، صوك عزل ونصبك ویردیکی ، ضجرت ونفرتله استعفا ایتمش ایسه‌ده بیك رجالر وتملقلرله آیدین والیلکنی قبول ایتمه‌سی التزام والتماس اولنمشدر .

مدحت پاشایی ازمیره کوتورمك اوزره معیت شاهانه یه مأمور اولان عزالدین وابور همایونی کوندرلمش ایدی . هرنه اسبابه مبنی ایسه سلطان حمید کینی یالکز مدحت پاشایه مقصور براقمایوب ، مشار الیهك عائله سنی دخی اورته‌دن قالدیرمق ارزو ایدردی . بو سببله آیدین والیلکی زماننده مدحت پاشا ، علیهنه چویریلن فیریلداقلرده عزملی برصورتده ایلری کیدیلدیکنی قطعیاً کشف ایتمش اولمقله برابر ، حیاتندن عزیز بیلدیکی وطنه خدمتدن ، ولایتی اشقیا چته‌سی حالنه کتیرمش اولان مأمورین حکومتك وافرادك تأدیبندن کری دورمادی . آلتی آی صوکره ، طرابلس غرب والیسی بولنان داماد محمود پاشا استانبوله جلب اولنه‌رق ، داماد نوری پاشا ایله برابر ییلدیزده حبس ایدلدیلر . سلطان عبدالعزیزك قتلی مسئله‌سی اوته‌ده بریده دوران ایتمکه باشلادی . بو احوال ظاهرهٔ ابتدائیه مدحت پاشایی هیچ اورکوتمه مشدی . چونکه : برچوق دلائل وبراهین ایله آشکار اولان برائت تامه‌سنه کووه‌نه‌رك ، بویله برتهمت ایله اتهامی محال اولدیغنه قائلدی . بو ، شونکه

ثابت اولورکه : اوصیرەدە ، اسملرینی ذکر ایتمك ایستەمە دیکم بعض اوروپا اعاظمی مدحت پاشایە برر مکتوب یازە رق ایشلك دهشتلی بررنك آلتندە اولدیغنی ، وسلطان حمید حضرتلرینك تو تومی ، کندیسنی محو ایدە بیلە جکنی بیلدیرمەلرینە ، ومعیتنە ویریلە جك بر واپورلە همان اوروپایە فراری اخطار وتوصیە ایتمەلرینە جواباً :
« بکا یازدیغکز مکتوب ماهیت مسئلەیی حقیلە تقدیر ایتمە دیککزدن ایلری کلیور . سلطان عبد الحمید حضرتلری بنی ناصل تجریم ایدە بیلیر ؟ . سلطان عزیزك انتحار ویاقتلندە ذرە قدر مدخلم اولمادیغنی کندیسی دخی بیلیر . ویوسف عز الدین افندی بیلە بوبابدە همە شهادت ایدر . محمود پاشا ایلە نوری پاشانك روسیە محاربە سندن دولایی کندیسیلە مشترکاً وقوع بولان جنایت وارتکابلری بتون بتون مکتوم قالمق ایچون اونلری محو ایتمکە چالیشیور . بنم ایسە ، بویلە برشیئمدە یوقدر . سلطان حمید ایلە أل ألە ویرەرك بنم علیهمە یوروین محمود پاشا یە بن وقتیلە حضرت پادشاهك نە خلقتدە اولدیغنی سویلەمش ایدم . او بنی دیکلەمەدی . متفقیلە برابر بنم علیهمە یورودی . بوحالدە محمود پاشا آرادیغنی وایتدیکنی بولدی ، دیمکدر . ایمدی اویلە بر جنایت ایلە تعقیب اولنسەم بیلە الك دهشتلی دعواجی اولەلری لازم کلن سلطان حمید ویوسف عز الدین افندی اوبابدەکی برائت کاملەمی بالضرور تصدیق ایدە جکلرندن یارین ؛ اوبر

كون دعوت اولنه جنغ محكمه حضورنده اثبات حق وبرائته هر صورتله مقتدرم . بو جهتلر سلطان حميدجه معلوم اولديغندن حضور محكمه يه دعوت اولنمادن بلا محاكمه وبلا حكم افنامه قالقيشيرسه او وقت فرار ايده بيايرم . يوقسه ، مدحت پاشا عبد الحميد حضرتلرندن اوركدى ؛ ديدير تمم . » مآلنده مكتوبلر يازمش ، فرار تكليفنى رد ايتمشدر . حالبوكه : ديكر طرفدن ايش آلولنمش ، ومدحت پاشا يى اولدورتمك ايچون ميرلوا حلمى پاشانك قومانداسى تحتنده اولاق اوزره ازميره بر خيلى ده مابين ياورى كوندرلمش ايدى .

بو ترتيبات فجاعتيمايى ، اوروپا خبر آلنجه ، ينه كما فى السابق فرار تشويق نامه لربنى ياعدير مغه باشلاديلر . وامرينه مهيا اولمق اوزره بر واپورده ليمانه كلدى . مدحت پاشا ايسه حلمى پاشايى شدت ودقتله تعقيب ايچون بر خفيه تعيين ايتمكدن ، واونك هر حركتنى خبر آلمقدن باشقه بر حركتده بولنمادى .

تاجر قيافتنده بولنان مدحت پاشانك خفيه سى ، حلمى پاشانك يك ياقيننه صوقوله بيلمش ، هر حركتنى كوريور ايدى .

مشار اليهك قتلى مصمم اولديغى كيجه ؛ مدحت پاشا خفيه سى حلمى پاشا يه كلن صوك تلغرافده ، اونك ياننده بولنيوردى . معلومات موثوقه يه نظراً او تلغراف ، تكميل مدحت پاشا عائله‌

سنك اعدامنی صراحةً امر ایدیوردی .

حلمی پاشا ' معیتنده کی عسکره « قلیججی آل » قومانداسنی ویردیکی آنده مدحت پاشا خفیه سی ایشی در حال اکلایه رق ، حلمی پاشادن آیریلدی ، افندیسنه اخبار کیفیت ایتدی . لکن عقلنی یره کوکه صیغدیره مایان مابین عونهٔ خونه‌سی مدحت پاشانك ، هر احتماله قارشی قوناغنده آرقه‌دن آچدیرمش اولدیغی قاپی یی ناصلسه اوکرنه مه مشلردی . اجراسی اراده‌سی ' اوکون کلمش اولان فاجعه ، کیجه‌نك آلیسنده باشلامشدر . او وقت مدحت پاشا ' صوك هجومه حاضر بولنه رق معیتنه‌ده ترجمانیله براوشاغنی آلمش ایدی . اعدامه مأمور اولان حلمی پاشانك معیتنده کی برطابور عسکر ، قوناغی آبلوقه آلتنه آلدی . دیکر برطابورده ' ولایتك مناسب محللرینی آبلوقه ایتمش ایدی .

حلمی پاشامابیندن کلمش اولان اون ' اون بش یاورله مسلحاً قوناغه کیردی . حرم‌قاپیسی چالینه‌رق مدحت پاشا سؤال ایدیلدی . مشار الیه بو زمانه قدر ایچرده ایدی . قاپی چالینیر چالینماز آرقه قاپیدن چیقدی . بوصیره‌ده اولدن ویرلمش امره توفیقاً یانغین طوپی آتیلدی . یانغین طوپنك آتیلمه سی ایله ، مملکتده یانغینه قارشی معتاد اولدیغی اوزره طبانجه آتیلمه سی سسلری ' مدحت پاشا قوناغنده اجرا ایدیله جك فاجعهٔ مدهشه دن تحصل ایده جك فریاد

واویلایی اورتو امیدنده ایدیلر .

مدحت پاشانك أوده اولمادیغی خبری حلمی پاشایی مأیوس ایتدی . نرده اولدیغی ، ونرده بولنه بیله جکی سئوالنه ، صدره شفا برجواب آلامایجه قناعت ایده مه یه رك ' ایچرده صاقلانمشدر ، فکریله ؛ عسکره قوماندا ایتدی ، تکمیل عسکر ایچری کیردی . قادینلر محافظه آلتنه آلینديلر . أوك ایچنده بر محشر دهشتنما قورولمش اولدی . مدحت پاشا اك عادی صندوقلرك ایچنده بیله آراندی . حالك ویردیکی خوف وحشیتله برقاچ قادین فلاکت موته اوغرادی . اوکیجه اوشاقلرك چوغی حبس ایدیلدی . خانملر ، حلمی پاشا کبی برجانینك قارشیسنده استنطاق ایدیلدیلر . بولیلهٔ محشرنماده آرتق تحمللر طاشمش ایدی . سایه سنده نائل تخت وسلطنت اولدیغی ذاتك قدرینی بیلمه ین ، سلطان عبد الحمید حضرتلری بحق طعن وتشنیع اولندی . بوناشکیبانه سویله نیشلر ، حلمی پاشا یادکارینه تأثیر ایتمك نرده قالیر ، او استعداد وجدا نسوزی برقاتدها تشدید ایچون : « اکر بز ' مدحت پاشایی بولمش اولایدق ، اك کوچوك چوجوغه قدر هپکزك لاشه لری یرلرده سورونه جك ایدی . » دیه رك بر درجه دها اثبات رذائت وجبلت ایتدی . آرتق بوظلمه قارشی عصیان آولندی . حق وعصمتك بوعصیانه قارشی حلمی پاشا قلیجنی چكدی . اوآنده مدحت پاشا حرمی ، قارشیسنده

ایدی . مشار الیها: « ارککلك قابجی چکمکده دکل، اورمقده در . »
دیدی؛ واوخادم ظلم پیشه یه بر تکمه اوردی . قادینلر؛ او ، یارم ساعته
قدر تخلیه ایدلمزسه، جمله‌سی بردن فریاد؛ وملتدن استمداد ایده‌جکلرینی
تهدیداً وقطعیاً حلمی پاشایه سویله دیلر . جبین اولان بومایه سز
مخلوق یوموشادی . بو آرالق مدحت پاشا فرانسز قونسلوسخانه‌
سنه التجا ایتدیکی خبری کلدی . عائله‌سی مشار الیهك قونسلوسخانه‌یه
التجا ایده‌جکنی بیلمه یورایدی . چونکه : مدحت پاشا وداع
ایدرکن : « معیتمه مأمور اولان واپورله کیدیورم . » دیمش ایدی .

تحقیقات اخیره‌دن اکلا شیلیورکه : مدحت پاشا قاپیدن چیقار
چیقماز اسکله‌یه دوغرو کیتمش، تکمیل قوردون بویی نقطه آلتنده
بولندیغنی حس ایدنجه همان عودت ایتمش، غایت ایزبه سوقاقلردن
دولاشمش، برآرابه‌یه آتلایه‌رق یاقین اولان فرانسه قونسلوسخانه سنه
جان آتمش .

مدحت پاشانك بویله دار بر زمانده انکلتره حمایه سنه التجا
یده جکی استانبولجه پك مأمول اولدیغندن هر احتماله قارشی
انکلتره قونسلوسخانه سی صیقی نقطه‌لر آلتنه آلینمش ایدی .

مدحت پاشا فرانسه قونسلوسخانه سنه کیرمکله برابر تماماً
مطمئن اولامادیغندن، همان عموم دول معظمه قونسلوسلرینی
چاغیرتدی . حکومتنك، حیاتی علیهنده کی اعتساف وتصمیمنی سویله‌

يه رك هيسنك صيانت وحمايه سنه التجا ايتديكنى بيان ايتدى . صد حيف كه : فرانسه نك منفعتى طرف دولتدن برچوق فدا كارلقلر اختياريله تأمين اولنه رق ، مشار اليهه برشى ياپيلماءق مواعيديله تسليم ايدلدى . فرانسه قونسلوسى كندى حكومتنك شو حركتندن طولايى مأموريتندن استعفا ايتدى . بو صيره ده حياتى امين اولديغى تأميناتى شامل اولارق مدحت پاشا دخى استانبولدن بر تلغراف آلدى . حالبوكه حقيقت بويله دكلدى . ايش بو پرسه يه وارنجه ؟ موفقيتسزلك كوسترن جنايتلرده ، اختيار ايديلن طريق اغفاله كيديلمشدى . مشار اليه تسليم ايدلمزدن اول ، فرانسه رئيس جمهوريته ماييندن كان تلغرافلرده « مدحت پاشايى تسليم ايتمز ايسه‌كز قونسلوسخانه يى باصار آليرم . زيرا : بو بر اختلالجيدر . هر حالده تسليمنى ايسترم » سوزلريله جمهوريت تهديد اولنيوردى .

شو حاله كوره ، بر آدم ايچون حرب ايديلمكدن ايسه ، اونك فرانسه نك ناموسنه طوقونمايه رق ، وتأمين منفعت ايده جك شرائط ايله تسليمى جهتنه كيديلمكى اولى كورديلر .

مدحت پاشا تسليم اولنوركن فرانسز قونسلوسخانه‌سى ومملكت عسكر ايله قوشاديلمش ايدى .

غريبدركه : مدحت پاشا نك قوناغنده كى ردائت ودنائتى اوزرندن چوق بر زمان كچمه مش ايكن حلمى پاشا ، بلكه خلاص

بولورده بنی أزر ، اندیشهٔ جبینانه سیله مدحت پاشا نك آیاقلرینـه قاپانه رق « بن ولی نعمتمی بو حالده کورمه ملی ایدم . » سوزلریله مایه سزلکنی برقات دها اثبات ایتمشدر .

حین تسلیمده مدحت پاشا ، بر آرابه یه بیندیریله رك ، اطرافی بر چوق سواریلر ایله قوشا دیلمش اولدیغی حالده عسکر قیشله‌سنه کوتورولدی . براوطه یه حبس ایدیله رك اختلاطـدن منع اولندی . تکمیل مدحت پاشا قوناغنك خلقی ومشار الیه ایله صیقی کوروشنلر بو آنه قدر حبسخانه ده موقوف ایدیلر .

اهالی بو ، اسمانی کبی اولان فلاکتك قارشیسنده بیوك بر اندیشه ، بر تلاش ایچنده ایدیلر . ازمیرده هر طرف محاصره آلتنده بولنیور ایدی . آرادن ایکی کون کچر کچمز عزالدین واپوری کلدی . یکی والی یی وبر هیئت استنطاقیه کتیردی . مدحت پاشایی واپوره دعوت ایتدیلر . مشار الیهك دعوته اجابتله ازمیردن مفارقتی اهالی بیننده پك بیوك هیجانی موجب اولارق ، اختلال اماراتی کوستردی . مدحت پاشا واپورده هردلو احتماله قارشی مهربنی دکزه آتدی . استانبوله چیقدیغی کون دوغرو ییلدیز سراینه کوتوروله رك مالطه کوشکنه حبس ایدیلدی . اوراده اك صوك اولان وعد تأمینه رغماً ، بر قاچ دفعه زهر له تمك ایستـه ندی ؛ موفق اولنه مادی . ییلدیز ده بر محکمه تشکیل اولندی که : رئیسی

طونه ده ایکن مدحت پاشانك معیتنـده بولنمش اولان سروری افندی ایدی ·

محاکمه ، سلطان عزیزك قتلی ماده سندن عبارتدی · مدحت پاشا سروری افندینك اسکیدنبری اخلاقنی بیلدیکی جهتله، اویله بر آدمك ریاستنده متشکل ' وبر طاقم ماسبقی کیرلی ، آدملردن مرکب بر هیئت حضورنده استنطاق اولنمی ارزو ایتمه‌دی ·و ،:ـ طونه ده ایکن ارتکاب وارتشادن دولایی قوغـدیغم بر طاقم اخلاقسزلرك قارشیسنده استنطاق اولمغه تنزل ایتم · » دیدی · بونك اوزرینه هیئت حاکمه تماماً دکیشه رك یکیدن تشکل ایتدی· حضور محکمه ده مدحت پاشا ، سلطان عزیزی قتل جرمیله مظنون بولنیوردی · مشار الیه مدافعةً : محکمه ده سامعین صفتیله حاضر بولنان مقتول زاده یوسف عز الدین افندیدن استشهاد ایتدی·حتی مسئلهٔ مجونه ده سلطان حمید دخی کندی لهنه شهادت ایده جکمنی سویله دی ·

بو صیره ده سلطان عبد الحمید ' سلطان عزیزك والده سنی ، ویوسف عز الدین افنـدی یی آرقه دن آرقه یه اجبار ایتمکده ، وبر طاقم شاهد زور تدارکی تشبثنده بولنمقده ایدی . هیئت حاکمه مدحت پاشایی محکوم ایده مه یه رك ، سلطان عبد الحمیدك بسبتون حدتنی جلب ایتدی· محکمه ده دول معظمه سفرا سنك ترجمانلری

حاضر ایدیلر . واستماع دعوی ایچون مابیندن بیلات آلارق کلنلرده وارایدی که : مابین بو بیلتلری آلانلری تفتیش ایده رك ، اکر حریت طرفداری ایسه لر بیلت ویرمکدن امتناع ایدیوردی . مدحت پاشا : « بن عبد العزیزك خلع مسئله سنده ، اك زیاده مداخلدار اولانلاردنم . لکن قتل مسئله سنده قطعیاً بری الذمه یم . حتی : بو برائتمی سلطان عبد الحمید دن ویوسف عز الدین افندیدن تحقیق ایده بیلیر سکز . شوحالده هیئت حاکمه نك تحقیقات لازمه یه ابتدار ایتمه سنی ایسترم . تا که : حق میدانه چیقسین . » دیدی .

مدحت پاشانك شو مدافعه سی مجرد عبد الحمیدك کیفی ایچون حکم ایدیله مه یه جکنی اکلاتدیغندن ایشی باشقه بر طریق ایله بیتیرمکه تشبث ایتدیلر : سلطان عبد الحمید حضرتلرینك(؟) ریاسی آلتنده بر هیئت تحقیقیه تشکل ایتدی . بر طرفدنده یالانجی شاهدلر تدارك اولندی . عبد الحمیدك اجبار وتضییقی اوزرینه ویالکز سلطان عزیزك والده سی حس انتقامه ده تبعیت ایده رك مدحت پاشا علیهنه یورودی که ، بو ' بالخاصه مدحت پاشانك « عبد العزیزك خلعنده اك زیاده مدخلدارم . » سوزینی استماع ایله غلیان ایدن حس انتقامدن متولد ایدی .

والده سلطان مدحت پاشا به او آرالق : « سزی کورمك

اوكنده پارچه پارچه ایتسه لر ' ینه هر بر پارچه سندن انتقام آلمق سوداسنده بولنورم . دیه خبر كوندرمش ایدی .

مدحت پاشا بوكا قطعیاً متأثر اولمادی : محكمه نك ، بونجه برائت ادله سنه قارشی حكم ایده مه یه جكنی پك اعلا بیلیر ایدی .

دعوی بالآخره بر طاقم شاهدلرله بیتیریلمك ایستندی . ایلك شاهد : شیمدیكی پارس سفیری بولنان منیر بكك ، سلطان عزیز چراغلرندن اولان زوجه سی ایدی . بو خانم وبكی بر چوق پاره لر ، وبیوك پایه لر ایله اطماع ایدیلمشدی . قادین اولمق ملابسه سیله فوق العاده غریب بیاناتنده ' اوكره تیلدیكندن فضله تفصیلاتده (؟) بولوندی . صوك سوز اولارق دیدی كه : « بن مدحت پاشانك ، سلطان عزیزك اوطه سنه كیردیكنی ، واورادن ، اللری قان ایچنده چیقدیغنی كوردم . »

بو نقطه ده حاكم : مدحت پاشانك سلطان عزیزی اعدام ایتمه سی ایچون دها قوتلی اوله سی اقتضا ایده جكنی ' حالبوكه : مدحت پاشانك بویله بر حركته تصدیسی حالنده ، عبد العزیز نفسنی مدافعه یه وحتی : او ، مدحت پاشایی الدور مكه قادر اولدیغنی سویله دی .

درحال ایكی شاهد دها كتیریلدی . بونلر ، سلطان عزیزك پهلوانلری ایدیلر . عبد الحمید بونلره ، بر چوق پاره لر وعد

ایده‌رك ، اوکره تیلدیکی کبی شهادت ایتمه لرینی امر ایتمشدی .
شاهدلر عبد العزیزی مدحت پاشا اعدام ایتمه دیکنی ، وفقط هر ایکیسنی بالاغفال بوایشده استعمال ایتدیکنی ، وجنایت بوصورتله اجرا اولندیغنی بیان ایتدیلر . حین اجراده مدحت پاشا ده باش اوجلرنده بولنه رق نظارت ایتمکده اولدیغنی علاوه ایتدیلر .
مدحت پاشا بوکاقارشی مدافعه ده بولنمغه لزوم کورمه‌دی . یالکز ، سلطان عبد الحمید حضرتلرینك پك یالانجی ودساس برطریقه کیرمش اولدیغنی قیصه ومؤثر ادله ایله اثبات ایتدی . وحضور محکمه‌دن چکیلمه‌یی ایسته‌دی .
بیچاره ، جاهل شاهدلر سلطان حمید حضرتلرینك « بن سزی قورتاریرم . » سوزینه تماماً اینانمشلر ، وپاره یه شدتله طمع ایتمشلردی . لکن ، فاعل مباشر اولملری اعتباریله ، محکمه بونلری ده محکوم ایتدی . مدحت پاشانك‌ده اعدامنه حکم صادر اولدی . وکلادن مرکب اولارق تشکل ایتمش اولدیغنی اوجه سویله دیکمز هیئت حاکمه ، بوحکمی تصدیق ایتمه دی . اعضانك برقسمی محکومیت برقسمی برائت رأینده ایدیلر ، بویله قارمه‌قاریشیق تشکیلات وترتیبات ایله مسئله یووارلانوب کیدیوردی .
دول معظمه سفراسنك ترجمانلری جریان محاکمه یی کمال دقتله تعقیب ایدیورلردی . بوجهتله اوینانان رولاری پك کوزل حس

ایتمشلردی . بو خصوصده دخی انکلتره سفیری ذات شاهانه‌یه نظر دقتی جلب ایده جـك صورتده ، بعض وصایاده بولندی . هیچ برتوصیه ایله عزمندن دونمه ین سلطان عبـد الحمید اعدام جزاسنی عفوه تبدیل ایتدی . ونڭ مقصد باشقه ایدی که : مدحت پاشا او دقیقه‌یی پك کوزل تقدیر ایده رك، او صورتله حرکت ایتدی :

ذات شاهانه ، مـدحت پاشایه « کلسین . یاپدیغی ایشلرك جزاسندن عفو ایتمکلکمی استرحام ایتسین . احتمال ، کندیسنی مقام صدارته بیله کتیریرم . » دیه خبر کوندردی . مـدحت پاشا بودعوته اجابت ایتمـه‌دی : « بومسئله ده صورت برائتمه تمـاماً واقفدر . بن سلطان عزیزك قتل مادهسنده ذره‌قدر علاقه دار دکلم . بونی بیلـیر . شوحالده بنی برطاقم یالانجیلق ایله محکوم ایتمکه قالقیشان آدمـه قارشی، استدعای عفو طریقیله، اولمـایان مجرمیتی ضمناً قبول وتصدیق ایتمك ممکنمیدر ؟ بونقطـه‌ده اویله بردعوته اجابت، کارعقل دکلدر . » جوابنی ویردی .

محمود ونوری پاشالر ، محبسده بیدکاری دایاقلری دخی اونوده‌رق دعوته همان اجابت وسلطان حمیدك آیاقلرینه قاپانه‌رق عفولرینی استرحام ایتدیلر .

ایشته بن بالخاصه مدحت پاشانك اوصورتله حرکتی اولدیغندن محمود ونوری پاشالرك ایاق اوچلری ثمره سزقالدی .

دول معظمه سفرا سنك بعضلرینه واوروپا رجالنـه قارشی برجیله اولمق اوزره مـدحت پاشانك عائله سیله برابر جزائر بحر سفیددن بریسنه نفیی تقرر ایتـدی . بوقرار ' سفرا یی واوروپا یی تغلیط واغفال ایچون اتخاذ ایدیلدیکی برقاچ کون ایچنده قاریشیقلغه کتیریلهرك اجراسندن نکول اولنمه سیله ثابت اولدی :

محمود ، نوری ومدحت پاشالر ' شیخ الاسلام خیر الله افندی ، طائفه نفی ایدیلدیلر . مدحت پاشا ' محمود پاشا یی انجق واپور ده کوره بیلدی . واوکا قارشی ایلك سوزی ده : « بنم علیهمه افندکله بر لکده قوللاندیغك غیرتك ثمراتنی تجربه ایدیورسك . بن سزه ' عبد الحمیـد یالانجیدر ' بونك جلوسی اویه ماز ؛ دیدیکمه مقابل ' سز بکا ' عبد الحمیدی اجلاس ایتدیرمزسه کز ، بز ایتدیره جکز ؛ دیکزدی . ایشـته شیمدی اوسوزیکزك وبنم سوزمك اهمیت وحقیقتنی ملاحظه وتفکر ایدیکز . شونی ده ایی بیلکزکه : سلطان حمیدله مشترکاً حرکت ایدنلرك هپسی ' بویله سزك کبی محو ایدیلهـجکلردر . »

محمود پاشا ، مدحت پاشا یه ، خطا ایتمش اولدیغنی مؤثر برلسان ندامتله اعتراف ایتدی .

پاشالر وشیخ الاسلام جدد ... یه اعزام اولندیلر . مکه ده بیت اللهه التجا ایتمه مسـه لری غرضیله فوق العاده انضباط آلتنـه

آلیندیلر . حتی ، شریف عبـد المطلب که : هر ایشده مدحت پاشا ایله مشترك ایدی ، شو فلاکت کوننده مـدحت پاشانك علیهنه حرکت ایتمکدن چکینمه‌دی .

پاشالر مکه‌دن طائف ایچون حرکتلرنده ، برخیلی مسافه یی کونشك شدتلی حرارتی آلتنده یایا کیتدیلر . وبر آرالق جانیلر کبی اللری باغلانمق دخی ایسته ندی . طائفه کلدکلری زمان ، شاهـد زور اولان ایکی پهلوانی اوراده کوردیلر . پهلوانلر مدحت پاشایی کورونجه یانته کله رك ، وآیاقارینه قاپانه رق « بزی عبد الحمید اغفـال ایتدی . پاره ویردی . وقورتاره جغنی تأمین ایتدی . صوکره قورتارمادی آلداندق . » دیدیلر ، عفو دیله دیلر . مـدحت پاشا : « الدیغکز پاره لری بوراده راحت راحت خرج ایدیکز . » سوزیله مقابله ایتدی . رفاقتنه مأمور اولان ضبطیه‌لره، نره ده اقامت ایده جکنی سؤال ایده رك ، کوستریلن اوطه‌سنه کیردی .

بر قاچ کون صوکره ، او پهلوانلر اعدام ایدیلمشـاردی . ومنیر بکك حرمی ده اوچ آی قدر صوکره تسمیم اولندیغی روایات موثوقه دندر . ردیف پاشا دخی نفی اولندی . شریف عبدالمطلب‌ده مکه ده قوناغنده حبس بولندیغی صیره‌ده تسمیم ایدیلدی .

مترجم محمد رشـدی پاشا دخی بو مسئله دن دولایی ازمیر ده

محاكمه اولنه رق مغنيسا ده كى جيفتلكنه تبعيد ايديلدى ؛ اوراده ، كوروب كچيرديكى احوالك ويرديكى حشيتله فجأةً وفات ايتدى .
باشالر ، طائفده بر سنه ، حبسه محلوم اولانلر درجه سنده بر معامله ايله محافظه ايديلديلر . نورى پاشا داياناما‌دى ، تجنن ايتدى .
اسكيدنبرى مدحت پاشايه قارشى بيوك بر حرمتى اولان شيخ بن الرشيد ، مشار اليهك طائفده محبوس اولديغنى خبر آلنجه كافى برقوت ايله قلعه يى محاصره ايتدى . اكر قلعـه ده زياده عسكر واسلحه بولنمامش اولايدى، ابن الرشيد ، مدحت پاشا يى قورتارمش اولاجقدى . حتى : مدحت پاشايى پنجره دن كورديكى وقت كنديسنه آتيامه سنى رجا ايتمشدى . مدحت پاشا موافقت ايتمه‌ـدى . زيرا : نفرت ويأسله أزيلمش اولديغندن يكى بر طاقم حيـله ودسيسه لره قاپى آچمقدن ، وآرتق هرشيدن فارغ اولمشدى .
ابن الرشيدك بو حركتى ، سلطان عبدالحميدى بسبتون اوركوتدى. همان همان انكلتره نك عدندن تحريكاتيله پاشا لرك قورتولاجقلرينه حكم ايتمكه باشلادى . نتيجهٔ فجيعه يى بر آن اول قازانمق ايچون ، صفوت پاشايى حجاز واليلكندن عزل ، طوبال عثمان پاشـايى نصب ايتدى .
عثمان پاشـا ، بويكى نصب آنده آلديغى خفى تعليماتى اجرايه تشبثدن اول ، پاشا لرك ومملكتك حالنى بالتحقيق مابينه شو مآلده

بر تلغراف چكدی : « مدحت پاشانك بوراده بر حيات قالمه سی تكميل عربستان قطعه سنی پك آز بر زمانده تزلزله اوغراته جقدر. بو سببله هرنه يا پيلمق لازمسه بر آياق اول اجراسی امر وفرمان بيوريلورسه حصه مه اصابت ايدن جزئنك مع زيادة اجرا سنه حضور شاهانه لرنده تعهد ايتديكم كبی شيمدی ده تكرار ايدرم . »

عثمان پاشا ، مدحت پاشا عائله سی طرفندن وكرك سلطانلر طرفلرندن كوندريلن اشيا وهدايايی ضبط ومصادره ايدردی . حتی محمود پاشانك سلطانی طرفندن كوندريلن بر طاقم ذی قيمت شيلرك عثمان پاشا طرفندن ضبط اولنديغی محققدر .

عثمان پاشا ، كلديكندن برقاچ آی صوكره حبسخانه صوك درجه تضييق آلتنه آليندی . وپاشالره انكيزيسيون عذابلری چكديرمك وظيفه سی بيلينديی .

مدحت پاشا ، اعدام اولنمازدن اول ، عائله سنه ؛ بر وصيتنامه كوندرمشدركه : بعض فقرات خصوصيه سنی طی ايله عيناً درج ايديورم :

« ای حايله محترمه لرم ... و ... خانملر سزی ، اولادلرم علی حيدر و ... ايله برابر جناب اللهك حفظ وحمايه سنه توديع وعلی حيدر ايله ... و ... ك حسن تعليم وتربيه واداره لرينی شفقت وهمت دائمه كزه حواله ايلرم .

« ظهورات جناب مالك الملك مقدر اتيدر . بوندن طولايي قطعا اسف وكدر ايتمه يوب بلكه بونجـه قصور وكناهلريمزك انشا الله تعالى باعث مغفرت اولاجغى بويله برحالك مكافات معنويهـ سندن سزلر دخی حصـه دار اولاجغكز بشارتيله تسليت ايتمليسكز . بناً عليه هيچ كيمسه‌يه برفناشی سويليوب عـدالت الهيه يه حواله ايله اكتفا اولنمليدر .

« زيرا : والله اعلم وانتم لاتعلمون . حضور رب العالمينده محكمهٔ كبرى جمله سنی حل ايدر .

اعدا ممدن صوكره آرتق سزك اسـتانبوله كلمه كزه برمانع قالمـايه جغندن رخصت ويررلرسه ازميرده كی فضله اشيايی صاتوب جملةً استانبولده كی قوناغه كلوب اوطورمق وقوناغـك سلاملق حاولوسنده كی پارمقلق يرينه وبرده قومشولرطرفنه ديوار چكيلوب آرتق دوست ظن ايديلن برطاقم ادانيك اختلاطندن احـتراز ايله جمله كز برلكده وحال وحـدت وعزلتده يشامه كزخير ليدر . شيمدی‌يه قدر دولته ايتديكم خدمته مقابل كورديكم مكافات سزده پك آجی برحس براقه جغندن على حيـدر فرائض ولوازم دينيه يی وتركجه يی اوكرندكدن صوكره زنهار دولت وحكومت خدمتنه قونيلمه‌يوب تجارت مسلكنه سلوك ايتمك واول امرده بوكا لازم اولان

علومی اوکرنمك اوزره اوروپایه کوندر یلملیدر .

. . . .

. . . .

دائما اموردہ قوللاندیغم (مدحت) مهرینی بعد الوفات شونك بونك الینه کچوبده عائله اضرار اولنمامق ایچون ازمیردن کلیرکن دکزه اتدیغمدن اموال متروکه ایچنده ظهور ایتمزسه مراق ایتمیکز

کافهٔ اموالمز خلاصه دفاتریله ومرصع بالجمله تشانلر وترکجه وفرانسزجه سندات جملةً ایکی کوچوك صندوق درونده اولدیغی حالده . . . . امانت براقیلمش ایدی . مومی الیه شیمدی بونلری ، ویرمك ایچون سندایستر ایسه ده مادام که آرایه وفات کیرمشدر ، آلنمق ممکندر .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

مرصع سیف واحسان پادشاهی اولان اشیا مارسیلیاده کی آله تیتنی بازرکانده امانت اولوب دفتری وسندی یوقاریده ذکر اولنان

کوچوك صندوقلرك برنده اولان صغیر چانطه دورننده در .

. . . .

. . . .

. . . .

شو جدولده محرر ... فرانقدن ثلثدن افراز وتقسیم اولندقدن صوکره سلانیك بغداد، شام اصلاحخانه لرنده کی ایتامه کوندریلملیدر .

قبرمك اوزرینه زنهار یالدیزلی برطاش قونولمایوب غایت عادی برمرمرطاش اوزرینه بعد التسویه (غیرت مفرطه سی حسبیله شهید اولان مدحت پاشانك مزاریدر) دیو یازمق کافیدر .

۳ شعبان سنة ۱۲۹۹

السید احمد مدحت

ابن الحاج اشرف

مشار الیه اعدام اولنمازدن اول بك چوق سرائری ساعتنك قاپاغنه وکوك قابلك ایچرلرینه یازمش ایسه ده، بونلر برطاقم آدملر طرفندن کورولدیکندن کافه سی مابینه کوتورلمشدر .

بونلردن عائله سنك الینه هیچ برشی کچمه مش ایسه ده ایدیلان تضییقاته رغماً عائله سیله مخابره سی هیچ منقطع اولمامشدر .

— خاتمه —

بو را یه قدر یازدقلریمی وثائق مکمله ایله اثباته مقتدر بولندیغمی سویله دکدن صوکره قطعیاً تأمین ایدرم که : سلطان عبد العزیزی پدرم اولدورمه مشدر .

مادام که : مدحت پاشانك سلطان عبد العزیزی قتل ایتمش اولمقله محاکمه ی وتحدید جزاسی ایسته نیوردی ، بودعوی ، نه دن ، مشار الیه اوروپا دن کلدکدن اوچ سنه صوکره یه قدر تعویق ایدیلدی ؟

بو اوچ سنه ایچنده ، سوریه ده مشیر احمد ایوب پاشانك قوناغنده ایکی دفعه تسمیم ایدیلمه سی نك سببی نه ایدی ؟ ازمیرده بتون عائله سیله برابر قتل عامه دوچار ایدیلمك ایسته نمه سی ، حیدود جته سی کبی قوناغی باصیلارق هجوم ایدیلمه سی ، نه دن تولد ایتدی ؟

بالخاصه اعدام جزاسی موضوع بولندیغی حکمت عبرتی تأمین ایچون جرمك ایقاع اولندیغی یرده اجرا ایدیلمك قاعدهٔ جزائیه دن ایکن ، مدحت پاشا مجرم ومستحق اعدام ایدیسه نه ایچون استانبولده اعدام ایدلمه دی ؟ ونیچون طائفده کیزلی وبیك حیله ودسیسه ایله بوغدورلدی ؟

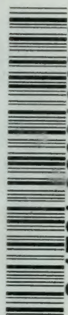
ایشته بو سئواللرك جوابسز قالمه سی دخی اثبات ایدرکه : سلطان عبد الحمید حضرتلری بالذات مدحت پاشانك خصم جانی

ایدی . بونك ایچون طائفده بو غدوردی .

محمود جلال الدین ونوری پاشالره گلنجه : حکایهٔ وقعه‌ده عرض ایتدیکمز روسیه محاربه سنك اعلاننده وسلطان عبد الحمید حضرتلرینك جلوسی وسلطان مراد حضرتلری ایله عبد العزیز خانك قتلی مسئله لرنده عبد الحمید حضرتلری ایله مشترك حرکت ایتدیکندن ناشی محمود داماد پاشانك افناسنی آرزو ایتمش ایدی . مابین کتابتنه تعیین اولنان صدر اسبق سعید پاشا داماد محمود جلال الدین پاشانك توصیه وتسببیله ، مدحت پاشایه رغماً او مقامی اشغال ایتمش اولدیغی نسیان ایله سعید پاشا بو نقطه ده بیوك برنانکورلك ایده رك ؛ سایه سنده صوقولدیغی او مقامك ویردیکی قوتی محمود پاشانك افناسی یولنده استعمال ایتدی . وسلطان عبد الحمید حضرتلرینه طریق محوی اوکرتمکدن ، او غرضله چالیشمقدن کری قالمادی . حتی : مدحت پاشا ایله برابر دوچار فلاکت اولارق محو ایدیلن ذواتك افناسی بابنده سلطان عبد الحمید حضرتلرینك قوللاندیغی یکانه آلت سعید پاشا اولمشدر .

قاهر ـ اوتل شه پرت ـ کانون ثانی سنه ـ ۱۳۱۵

مدحت پاشا اوغلی
علی حیدر

3 1761 06981649 4